

చందమామ

దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక





బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

దిగి ఈదులాడేవి రెండు!

పంపినవారు :

వి. వి. ఎ. సరసింహం, ఖర్గపూరు

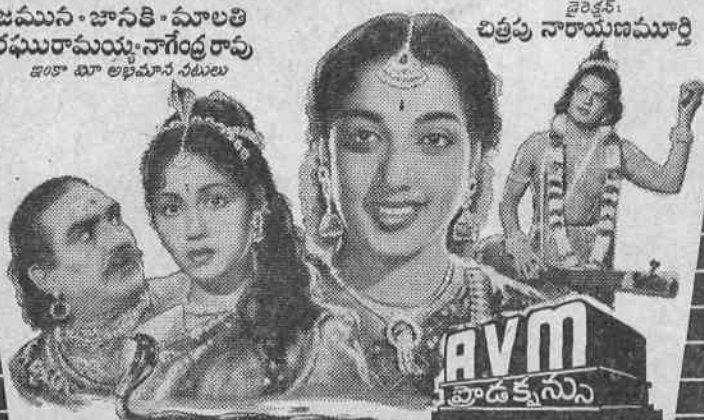
విడుదలకి సిద్ధమయ్యాగా నున్నది!

ఏ.వి.ఎం. ప్రొడక్షన్స్ వారి

నాగుల చీవితే

జమీన - జానకి - మాలతి
రఘురామయ్య - నాగేంద్ర రావు
జాంకి - షా - అభిమాన నటులు

చిత్రపు నారాయణమూర్తి



త్వరలో విడుదల కానున్నది!

శంకర్ ప్రొడక్షన్స్ వారి

సదారమ్

జానకి - రేలంగి - కౌశిక్ (తెలుగు)
మున్నగువారు నటించిన జానపద చిత్రం

కె.ఆర్.ఎస్. శాస్త్రి



స్టూడియో:
ఏ.వి.ఎం

...విజయా రిలీస్...

ఈ సంచికలో కథలు వింతలు - విశేషాలు



గేయకథ	...	2
ఉచ్చనీచలు (జా. క.)	...	5
మకరదేవత (సీరియల్)	...	9
బేతాళ కథ	...	17
ప్రాయశ్చిత్తం	...	24
చేయని నేరం	...	29
మిత్రద్రోహ	...	33
గొర్రెల భీముడు	...	49
రాజదర్శనం	...	57
కాళిదాసుతో పోటీ	...	66
ఆమాయకులు	...	68
ఇంద్రజాలం	...	74



ఇవిగాక రంగుల బొమ్మ కథ,
ఫోటో శీర్షికల పోటీ, వార్తలు,
విశేషాలు, మొదలైనవి మరి ఎన్నో
ఆకర్షణలు

దీ పావళి అభివందనములు!



మా మిత్రులందరినీ
ఏళ్లతరబడి పేరెన్నికగన్న

SAMSON'S DRESSES

శాంసన్స్ డ్రెస్సెస్ సే
వాడుక చేయమని ప్రార్థిస్తున్నాము



చక్కని డిజైనుల్లో
పిన్నలకు, పెద్దలకు
ఉపయోగపడు
రకములు!

విజెన్సీలకు వ్రాయవచ్చును



ఆంధ్ర ప్రాకిష్టులు
గొల్లపూడి బ్రదర్స్,
గాంధీనగర్ :: విజయవాడ-2

సంక్రాంతికి విడుదల

విశాలాంధ్రకు తెలుగులో మొదటి
పూర్తి పంచరంగుల
చిత్రం



హెడరన్ థియేటర్స్ వారి

ఆల్ బాబా

40 దొంగలు

.....గేహకలర్ లో.....

దర్శకత్వం

T.R. సుందరం

B.A.B.Sc.(LEEDS)



పూర్ణాంతి

**MAKE LIGHT WORK OF IT
AND USE**

**MAZDA
LAMPS**

Made in India for the Agents for **THE BRITISH THOMPSON HOUSTON CO: LTD.**

ASSOCIATED ELECTRICAL INDUSTRIES (INDIA) LTD.

Head Office: CROWN HOUSE, 6 MISSION ROW, CALCUTTA

Branches at:

BOMBAY NEW DELHI MADRAS BANGALORE COIMBATORE NAGPUR

K. K. SABAPATHY & CO.,

WHOLESALE & RETAIL PAINT MERCHANTS

Post Box No. 546

318, RASAPPA CHETTY STREET, P.T., MADRAS-3

STOCKISTS OF:

**ALL KINDS OF QUALITY PAINTS, ENAMELS, VARNISHES,
BRUSHES, DRY COLOURS, LINSEED OIL, DISTEMPERS,
SPARTAN PAINTS, "OVERALLS" PAINTS AND NATIONAL
"GLOBE" BRAND QUALITY PAINTS ETC.**

Suppliers to:

**P. W. D. CONTRACTORS, STUDIOS,
BUS BODY BUILDERS,
CORPORATION & GOVT. OFFICES**



దీపావళి విడుదల

శ్రీ రాజరాజ్ స్వరీ
ఫిలిం కంపెనీ వారి

శ్రీ కృష్ణ తులాభారం

య. సె. నరలక్ష్మి
శ్రీరంజని (జూనియర్)
సూర్యకళ ♦ ♦ ♦
సూర్యకాంతం ♦ ♦
రమణామయ్య ♦ ♦
రేలంగి - సూరిబాబు



మా అభిమాను లందరికీ
దీపావళి శుభసమయాన
అభినందనము లర్పిస్తున్నాము

మేలయిన ముద్రబకు
నెల్ సన్ టైపులనే
ఉపయోగించండి

చందమామ
నెల్ సన్ టైపులతో ముద్రింపబడుతున్నది

నెల్ సన్ అండ్ కో
(ది ఫైన్ ఆర్ట్ టైప్ ఫౌండ్రీ)

స్థాపితము : 1916

చూల్లె :: మదరాసు - 7

ప్రొక్కరి :

అమింజికరై :: మదరాసు - 29

“కోవ్ ఫాబ్రిక్స్” చేనేత వస్త్రాలు

అందము, మన్నిక, చౌక

కోవ్ ఫాబ్రిక్స్ నే కొనండి

ఆంధ్రదేశమందంతట మా విక్రయశాలలు కలవు

ఆంధ్రదేశ చేనేత సహకార సంఘము లిమిటెడ్,
గాంధీనగరము, విజయవాడ

మా స్నేహితులకు, అభిమానులకు, కాలదార్లకు
దీపావళి అభివందనములు
వాణ్ణియునకు ప్రసీద్ధిచెందిన



ఎల్.జి

ఇంగువ



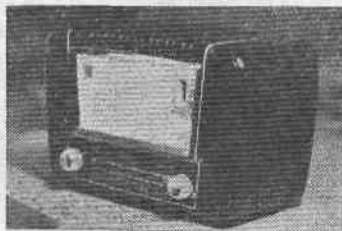
లాల్ జీ గాధు & కంపెనీ
సొకారుమేట - మదరాసు

H.O. BOMBAY.

ఫిలిప్స్ రేడియోలు



1955



116 మోడల్ 4 వాల్ట్యుల డ్రైబ్బాటర్ రేడియో రు. 175/-

345 B మోడల్ 5 వాల్ట్యుల డ్రైబ్బాటర్ రేడియో రు. 295/-



కృష్ణాజ్ఞాపక ఆదర్శజ్ఞాపక :-

మోడరన్
కాన్వెంటువీధి



ఆటో స్టోర్సు
విజయవాడ 1.

దీపావళి శుభసందేశము
మీశ్రమ తోహముపైన అసలు ఒంగారుకకు
అతికించి తయారుచేసిన కవరింగ్
"రాజా" గాజులు

4 Pairs Bangles per a Sovereign
(THICK GOLD SHEET COVERED)

PURE YAM BANGLES
RAJA 273

SCREW DIAMOND
RAJA 273/2

RAJA 280.

RAJA 294.

MAKING CHARGE Rs. 3-8-0. PER PAIR.

చక్కని సమూహం కావాలాగు
కొరకు నేడే వ్రాయండి.

రాజా గోల్డు కవరింగ్ కంపెనీ (Regd)
రాజా బిల్డింగ్సు :: సుచిత్రపట్నం

సమధుర సువాసనకలిగిన

నీల దర్జార్ పత్తి

NEEL SOUDHAR PATTI

అల్లి కరిభ
కాయలులతోను
దివ్యహృగంతుకు
మీడిత లేద్యమైన
సుగంధ వత్తులు

డి. కృష్ణమూర్తి
అగరబత్తి, తయారుచేయువారు
706.....చిన్నవేట.....బెంగళూరు 2.....

మొట్టమొదటి సారి గా

డి.డి.టి., బి.హెచ్.సి., లిప్టేన్, టాక్సాపెన్, ఆల్ఫిన్, డీయల్డిన్, క్లోరైన్, ఎన్డిన్ మొదలైనవి ఆధారముగా వృక్ష క్రిమినాశకములున్ను,

రాగి, గంధకము మొదలైనవాటిని అనుసరించి, పంటలను నాశనంచేసే పురుగులను తొలగించు సాధనములున్ను

దక్షిణ ఇండియాలోని మద్రాసు, కుప్పం (ఆంధ్రరాష్ట్రం) ప్యాక్షరిలో తయారుచేయుచున్నాము

పూర్తి వివరములకు :

ది మైసూర్ ఇన్సెక్టిసైడ్స్ కంపెనీ.,

31-ఎ, నార్తబీచ్ రోడ్డు :: మదరాసు - 1

సర్కారుజిల్లాలకు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు : ఆలపాటి రామమూర్తి అండ్ కో., విజయవాడ.

నెల్లూరుజిల్లాకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు : సి. వి. రమణయ్యశెట్టి, నవాబ్ పేట, నెల్లూరు.

ప్రొవైయిటర్లు : ది మైసూరు ఫర్టిలైజర్ కంపెనీ, మదరాసు-1.

ఔక్సిజన్ అసోసియేట్స్ : గర్హ్ ఇండియా కార్పొరేషన్ ఇన్క్.,

82, వాల్స్టీబ్, న్యూయార్క్ - 5, ఎన్. టై.

సుఖిక్షమైన పంట!

మా 'కమలము మార్కు మిశ్రపు ఎరువులు' ఉపయోగించి

మీరున్నూ అటువంటి పంటను పండించవచ్చును.

ఇవి అన్ని ఋతువులలో అన్ని పంటలకు లభించును — తోటలకు అవసరమైన ఎరువులను, కోరిన విధముగా నష్టము చేయగలము — ఉచితముగ నిచ్చెడి మా సలహాను పొందవచ్చు. ఇందుకు ఏమీ ఇవ్వనక్కరలేదు — మీ భూమిని సారవంతముగ చేయండి. సుఖిక్షమైన పంటను రూఢిచేసుకోండి.

సూపర్-ఫాస్ఫేట్లు ఎల్లప్పుడూ దొరకును

మీ ఎరువుల విషయమై, సంశయించక మమ్మల్ని సలహాచేయండి :

ది మైసూర్ ఫర్టిలైజర్ కంపెనీ.,

హెడ్ ఆఫీసు :— మద్రాసు

బ్రాంచిలు : బెంగళూరు, కుప్పం, మైసూరు, మర్కారా, ఈరోడ్, కూసూరు, ఉదకమండలం, విజయవాడ.

== స్వ దేశి ==

అ త్యు త్త మ మైన చ క్కు టి
పైపులకు పెట్టినది పేరు

*

పచ్చాలుగు భాషలలో పైపులు, హాఫ్ బోన్,
లైన్, ఎలెక్ట్రో క్లాకులు తయారు చేయుదురు.

*

స్వ దేశి పైప్ ఫౌండ్రీ

చింతాడిపేట,

::

మదరాసు-2.

కేబిల్ :

BHUVANA

*

ఫోన్ :

8291

అచ్చుపనులకు అవసరమైన అన్నిరకముల

మిషనులు - పరికరములు సప్లయి చేయుదురు.

పెసిడెంట్

హృదయహర్షకమైన
మా దీపావళి అదినందనములు

“పెసిడెంట్” వెజిటబిల్ హాయి
రాయిల్, స్నో, టాల్క్ మ్ పౌడర్లు
దీపావళి శుభసమయాన మీకు
సంతోషమును సమకూర్చుగాక.



RATHOD TRADING CO · SOWCARPET · MADRAS · I

ఆరోగ్యప్రదాయిని



జీవామృతము వాడుటవలన బలహీనదేహములకు బల
మును, దుర్బలులకు పటుత్వమును, నిద్రాహీనులకు
సుఖ నిద్రయు, నరముల ప్రోగుకు కండపుష్టియు, మంద
కొడిగ నుండువారికి ఉల్లాసమును, జ్ఞాపకహీనులకు జ్ఞాపక
శక్తియు, రక్తహీనులకు రక్త రక్తమును, జీర్ణశక్తి
లేనివారికి జీర్ణరదీప్తియు, పాలిపోయినవారికి తేజస్సును,
మొదలగు అసంఖ్యాకములైన సుగుణములు ఎన్నియో
కలుగును. శ్రీపురుషులెల్లరు వయోభేదము లేక ఎల్లకాల
ములయందు సేవింపదగిన దివ్యమైన టానిక్.

జీవామృతం

కండపుష్టికి, జవసత్వములకు.
ఆయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్,
మదరాసు - 17.

పానెన్ కలములకు,
సిరాలకు
జగత్ప్రసిద్ధి పొందిన
పేరు

పైలట్

మరల ఇప్పుడు
భారతదేశములో
ప్రతి చోట
లభించుచున్నది

*
నాణ్యమునకు
పూచి



MANUFACTURED BY
THE PILOT PEN CO (INDIA) LTD
CATHOLIC CENTRE, MADRAS-1.

రవి టాయ్లెట్స్ ను వాడండి

రవి గ్లీసరిన్ సాప్ :
మీ అందమును
వర్చస్సును
కాపాడును



రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్ :
మీ కేశములను విరివిగా పెంపొందించును.
రవి స్నో : మీ ముఖవిలాసమును అభి
వృద్ధి చేయును.

సోర్ ఏజంట్లు : **ది న్యూస్ పాపర్ & కో**
తండియార్పేట, మద్రాసు - 21

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్

స్థాపితం : 1928. హెడ్ క్వార్టర్స్ : మచిలీపట్టణము

చెల్లింపబడిన మూలధనము, రిజర్వులు కలిపి మొత్తము.... (30-6-55) రు. 45,81,720
అమలులోనున్న వ్యాపారమొత్తం రు. 9,50,00,000 లకు మించినది.

చైర్మన్—శ్రీ ఎన్. ఆర్. వై. శివరామ ప్రసాద్ బహదూర్ గారు, యం. ఎల్. ఎ.
డిప్యూటీ చైర్మన్—శ్రీ జిట్టా మాణిక్యాలావుగారు, మచిలీ పట్టణము.
మేనేజింగ్ డైరెక్టర్—శ్రీ తాడేపల్లి శ్రీరాములుగారు, మచిలీపట్టణము.

మద్రాసు బ్రాంచిలు—(1) 8. లింగిచెట్టి వీధి, మద్రాసు 1. (2) 87, త్యాగరాయ రోడ్డు, త్యాగరాయనగర్, మద్రాసు 17. (3) 77, కచ్చేరి రోడ్డు, మైలాపూరు, మద్రాసు 4. కర్నూలు ఆఫీసులు—(1) 1/9 మెయిన్ బజారు, పేట, (2) శాసన సభాభవనము పే ఆఫీసు (శాసనసభా సమావేశశాలమందు తెరచియుంచబడును) ఆంధ్రరాష్ట్రమంతటా, బళ్లారిలోను బ్రాంచిలు, సబ్ ఆఫీసులు కలవు. అన్నిరకములు డిపాజిట్లు ఆకర్షణీయమైన వడ్డీరేట్లకు తీసుకొనబడును. అన్నిరకముల బ్యాంకింగు వ్యాపారములు చేయబడును. లండన్ ఏజెంట్లు—బారీక్లెస్ బ్యాంకు లిమిటెడ్, చీఫ్ ఫారిన్ బ్రాంచి, 168 ఫెన్చర్చి స్ట్రీట్, లండన్, ఇ. నె. 3.

వివరములు బ్యాంకుయొక్క ఏ ఆఫీసులోనైనను తెలుసుకొనవచ్చును....

ఏలేశ్వరపు రామచంద్రమూర్తి,
ఎం.ఏ., ఏ.ఎ.ఐ.ఐ.సి., జనరల్ మేనేజరు.

విజయ పిక్చర్స్

విజయ వాడ

ఆంధ్రావనికి సమర్పింపనున్న చిత్రరాజములు...

విజయ వారి

శశిరేఖా పరిణయము

డైరెక్టర్... కె.వి.రెడ్డి, బిఎస్.సి. (అనంబు)

లవకుశ

డైరెక్టర్... బి.యన్.రెడ్డి

పి.వి.యం.వారి

నాగుల చీవతి

డైరెక్టర్... చిత్రపు నారాయణమూర్తి

శంకర్ ఫిలిమ్సు వారి

సదా రమ

డైరెక్టర్... హెచ్.పద్మనాభం

నేషనల్ పిక్చర్స్ వారి

పరాశక్తి

డైరెక్టర్... కృష్ణన్ & పంజా

+++

అతి త్వరలో రానున్నది!

రాజ్ కమల్ కళామందిర్ వారి

ఝనక్ ఝనక్ పాయల్ బాజే

టెక్నికల్ చిత్రము... డైరెక్టర్... వి.శాంతారాం

* * *

మా ఇతర చిత్రములు...

విజయ వారి

షావుకారు + పాతాళభైరవి

పెళ్లిచేసిచూడు + చంద్రహారం

మిస్సమ్మ

గుబ్బికర్ణాటకా వారి

కాళహస్తి మహాత్యం

అవర్ ఇండియా వారి

నాయిల్లు

వి.ఎస్.పి. వారి

ఆడదిడ్డ

(రాయల సేమకు మాత్రమే)

పి.వి.యం.వారి

జీవితం + సంఘం

వదిన

ఆర్.ఎన్.ఆర్. పిక్చర్స్ వారి

జాతక ఫలం

జనతా వారి

పరివర్తన

(రాయల సేమకు మాత్రమే)

లూస్ట్ర్ వారి

చెరపకురా చెడేవు

(రాయల సేమకు మాత్రమే)

* * *

141

Phone : 2549

Grams : "IMAGE"

**FOR BEST QUALITY
GLASS SHEETS & MIRRORS**

Direct Importers :

R. ETHIRAJIAH & SONS

(ESTD. 1905)

103, DEVARAJA MUDALI STREET, MADRAS - 3

DEALERS IN :

Window glasses of all thickness

Coloured, white figured, wired glass, etc.

Mirrors of all varieties

Sheet and Plate glass

Vitrolite in white and colours

(for table top and wall linings)

Plywood of all thickness

Pictures and picture frames

Zinc Sheets, Photo printing glass

Show Room Glasses, BIG SIZE

Special glass for tanning leather

Frameless mirrors

Safety Glass

Glass Cutters

Frame Cutting Machines

Thick roofing glasses, etc.

Ideal for Summer!



అల్పండు జేము పోమేడ్

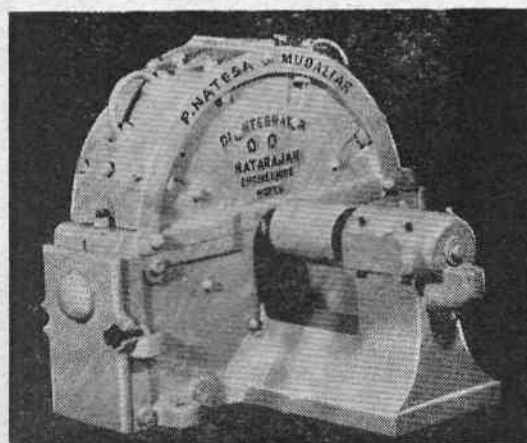
మెదడును చల్లపరచి కురులను

శృంగారముగా నుంచును

జేము పర్ ఫ్యూమరీ కంపెనీ

1/5, వ్యానల్పు రోడ్డు, ఎగ్మూరు, మదరాసు-8

JAMES POMADE



"VICTORIA"
DISINTEGRATOR "00"

PHONE: 3245, 2224 TEL: JALAGAM

**Jalagam Subramanyam Naidu's
Sons & P. Krishnamurthy Naidu**

LESSEES

P. NATESA MUDALIAR

(NATARAJAN ENGINEERING WORKS)

Manufacturers of:

**IRON SAFES, MILL & MILL
STORES PINTO CHEEKS, SHELL-
ERS, DISTINTEGRATORS &
NUTCRACKERS**

Size No	Revs. per min.	Dia of Purev	Width of Belt	Dia of Broker Chamber	Approve Broke H.P.	Pr ce Rs
12 Ins.	— 5000	— 3 Ins.	3 Ins.	— 1 Ft. 0 Ins.	4 to 8	— 350/-
17 ..	— 4100	— 4 ..	4 ..	— 1 .. 5 ..	8 to 12	— 500/-
22 ..	— 3300	— 5 ..	4 ..	— 1 .. 10 ..	0 to 16	— 1000/-
30 ..	— 2500	— 7 ..	6 ..	— 2 .. 6 ..	16 to 25	— 2000/-
42 ..	— 1800	— 9 ..	8 ..	— 3 .. 6 ..	25 to 40	— 3000/-

17, ERRABALU CHETTY STREET, MADRAS-I



సర్కో

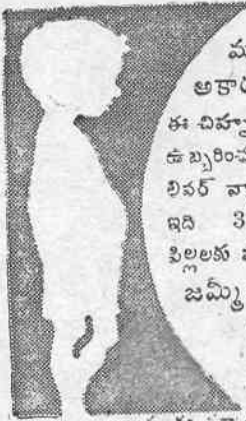
హౌటల్ బ్లెండ్ కాఫీనే
ఎల్లప్పుడూ వాడండి.

'సర్కో' కాఫీ త్రాగుటకు
నేడే ప్రారంభించండి

రోజుల్లా సుఖముగా ఉల్లాసవంతముగా ఉంటారు.

సర్కోన్ కాఫీ కంపెనీ

50, పాత తరగుపేట, బెంగళూరు-2 :: బ్రాంచి : 18/11, రసూల్ బజారు, కర్నూలు.



మీ పాపాయి చిరాకుపడుట
మాటిమాటికి కోపగించుట
అకారణముగా ఏడ్చుట
ఈ చిహ్నములు గలిగి కడుపు
ఉబ్బరించుకొనివుంటే, బహుశా
లివర్ వ్యాధిగా ఉండవచ్చును.
ఇది 3 సంవత్సరాలలోపు
పిల్లలకు వచ్చుట సహజము.
జమ్మివారి

లివర్ క్యూర్

లివర్ & స్టేపులవ్యాధుల
నివారణకు, చికిత్సకు

ఇవ్వడు మాత్రం ద్రావంలో లభిస్తున్నది.

బిమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్,

'జిమ్మి లివర్ క్యూర్' మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

కాఫీ: వోయగంటివారిపేరి, విజయనగరం పేరి,

మరియు ఇతర స్థలములలో



JVZ-479

Please Contact for Varieties of Paper, Boards etc.

COPPARAM NATESAN CHETTY

PAPER, STATIONERY & GENERAL MERCHANTS,

59, ANDERSON STREET :: MADRAS-1.

Grams : 'COPPARAM'

Phone : 4712

Distributors for

TITAGHUR PAPER MILLS Co. Ltd., CALCUTTA

BENGAL PAPER MILLS Co. Ltd., CALCUTTA

PUNALUR PAPER MILLS Co. Ltd., PUNALUR

ROHTAS INDUSTRIES Ltd., DALMIANAGAR

And also stockists of

HOOGLY PRINTING INKS

* మేలైన, తాజా సరుకు

* సరసమైన ధరలు

* సత్వర సరఫరా

పప్పు దినుసులు, ధాన్యములు, చక్కెర వగైరా

సరుకులలో గుత్త వ్యాపారస్థులు, కమిషన్ ఏజెంట్లు

మార్గరైన్ అండ్ రిఫైన్డ్ ఆయిల్స్ కం. లి. ఎల్జిన్ ఎలెక్ట్రిక్ ఫ్లోర్ మిల్స్ కు సోల్ ఏజెంట్లు

రాజా వెజిటబుల్ ఆయిల్స్ కంపెనీ

పోస్టుబాక్స్ నెం. 664, పాత తరగుపేట, బెంగళూరు-2

ఓరిఫోన్ : 3809 : 3608

కంఠి : " డిర్ కుష్ "

బ్రాంచీలు :

న్యూ తరగుపేట, బెంగళూరు-2: కమర్షియల్ స్ట్రీట్ బెంగళూరు-1: సంతపేట, మైసూరు.



info

అరవై సంవత్సరములవైసుంచి డాక్టర్లు పెర్టుసిన్ టెష్నర్ను
సిఫార్సు చేయుచున్నారు. ఎందువలననగా అది దగ్గులకు, గొంతు
నొప్పికి, శ్వాసకోశ వ్యాధికి, ఉబ్బిసమునకు, కోరింత దగ్గుకు
ఉపశమనము నిచ్చును. ఊచుముగా స్వస్థతనిచ్చును. తీసుకొనుటకు
యింపితమైనది. పెర్టుసిన్ కొనుడు!

అందరు కెమిస్టుల వద్దను లభించును

ఎటెఫా లి., షాన్ రీచ్-టెన్-పైయన్, స్విస్ కస్టమ్ అండ్ ఎకనామిక్
టెర్రిటరీ వారితో చేసుకున్న ఒడంబడిక ప్రకారము, యిండియాలో

ఇన్-ఫా లి., పోస్టు అఫీసు బాక్సు నెం. 1041, బొంబాయి-1 వారిచే తయారయినది.

ILY-9-TEL



డొంగ్రే బెల్ మోతము

కే.టి. డొంగ్రే ఆంధ్ర కం. లి. బొంబాయి 4.



ఈ గుర్తుతో ఉన్న పాత్రలు
గ్యారంటీ కలవి,
దీపావళి బహుమతులుగా
ఇవ్వతగినవిన్ని

తుప్పపట్టపు, ఎల్లప్పుడూ తెల్లగా
మెరుస్తూ వుండును. తొమ్మటకు
చాల నులువైనవి

ఇండియన్ మెటల్ & మెటల్రికల్ కార్పొరేషన్
498, మింట్ స్ట్రీట్ :: మద్రాసు - 3

THE
HOOGHLY INK COMPANY LIMITED

CALCUTTA — BOMBAY — MADRAS — DELHI

India's Leading Manufacturers

OF
FINE PRINTING INKS

Manufactured in the East for the East

EXTEND
HEARTY DIWALI GREETINGS
TO YOU ALL



HEAD OFFICE :
6, CLIVE ROW,
CALCUTTA

PHONE: 4034

ESTD: 1885

P. MUNUSWAMY MUDALIAR & SON

JAI HIND TYPE FOUNDRY



26, VADAMALAI MAISTRY STREET
MADRAS-1



Suppliers of :

ALL VARIETIES OF PRINTING MATERIALS

పూజనీయులైన మా అభిమాను లందరికీ
హృదయపూర్వకమైన
దీపావళి అభివందనములు

ఫోమ్రా బ్రదర్స్

‘ఫోమ్రా హౌస్’

392. మింట్ స్ట్రీట్, మదరాసు-1

ఫోన్ నెం. 3845 - 3078 :: తంబి: “PHUMBHRA”



సమస్తమైన ఎలక్ట్రిక్ పరికరములు

(గృహోపయోగములకు — పారిశ్రామికములకు వ॥)



సప్లయదారులు, సుప్రసిద్ధ స్టాకిస్టులు

(కేటలాగుకొరకు నేడే వ్రాయండి)

నవభారత నిర్మాణానికి

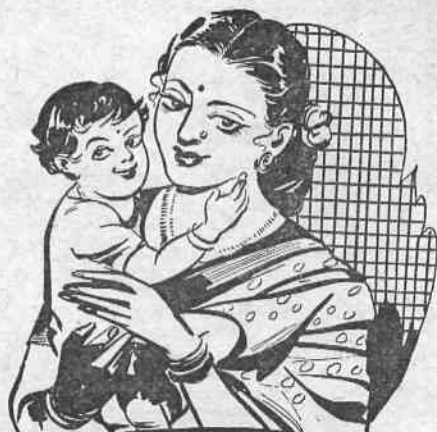
నవ యువతీ యువకులు అవనరం.
అట్టి యువతీ యువకులను పొంద
గల్గిన మాతలు కావాలంటే, మహిళలు
సే విం చ వ ల సిం ది

లో ధ్ర

గర్భాశయ రోగనివారికే

కేసరి కుటీరం లి.

15, 'వెస్టు కాట్ రోడ్డు,
రాయపేట, మదరాసు - 14.



LODHRA
FOR LADIES HEALTH

కేసరి కుటీరం లి., మద్రాసు. 14

SWAN MYSORE SCENTED BETEL NUT POWDER
స్వామ్యమృదు సుగంధ అడికె పుడి
स्वाग मैसूर सुगंध सुगरी
ஸ்வாம్యமృదు సుగంధ అడికె పుడి

G. N. JUNDAPPA D. 1, AVENUE ROAD, BANGALORE 2

వెలు వడి నది !

వీచిత్ర కవలలు

శరవేగంతో నడిచే సంఘటనలతో,
మనస్సును కదిలించే సన్నివేశాలతో కూడిన రసవత్తర కథ!

ఆకర్షణీయంగా కనులవిందుగా
తయారయిన పుస్తకం.

వెల : ఒక రూపాయి

పోస్టేజీ 0-2-0 అదనము. 1-6-0 పంపిన
కాపీ రిజిష్టర్డ్ పోస్టుద్వారా పంపబడును.

చందమామ పబ్లికేషన్స్,
వడవళని :: మద్రాసు-26.

ఉజ్వలమైన టెక్నికలర్ లో
పసందైన అయితో పరమసుందరమైన భారతీయ నృత్యములు !



వి. శాంతారామ్

డైరక్టు చేసినది

నటినటులు :

సంద్య, గోపీకృష్ణ

భగవాన్

ఇప్పుడు

భారత దేశమంతటా

ప్రదర్శింపబడుతున్నది



రాజ్ కమల్ వారి

రునక్ రునక్ పాయల్ బాజె

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు : అలంకార్ చిత్ర లిమిటెడ్., బెంగళూరు - 2.

ఆంధ్రకు సబ్-డిస్ట్రిబ్యూటర్లు : విజయ పిక్చర్స్, విజయవాడ.

గాంజెన్ సిరాలు

భారతదేశపు అత్యుత్తమమైన

ప్రింటింగ్ సిరాలు

గాంజెన్ ప్రింటింగ్ ఇంక్ ఫ్యాక్టరీ లిమిటెడ్.

ఫ్యాక్టరీలు :

కలకత్తా — బొంబాయి — మద్రాసు

‘చందమామ’కు విజంట్లు కావాలి

★

విజంట్లు లేనిచోట్ల ప్రతి ఊరా చిన్న చిన్న
విజంట్లు కావాలి. మీరు విజంటయి కొద్ది
కాపీలుకూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు
ప్రతినెలా 2-0-0 పంపుతూ వుంటే మీకు
7 కాపీలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతిని మీకు
ప్రతినెలా 0-10-0 లాభం వుంటుంది.
పూర్తివివరాలకు వ్రాయండి.

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడపళని, మద్రాసు - 26

చందాదారులకు మనవి

★

పైనెల చందమామలు యీనెల చివరి
వాతంలో పోస్తు అవుతవి. సకాలంలో
అందనివారు, వారి పోస్టాఫీసులో ఫిర్యాదు
చేస్తూ, పై నెల పదోతేదీలోగా మాకు
తెలియపర్చ గోరుతాము. ఆ పైబడువచ్చు
కంప్లెయింట్లు, గతనెలలో చేరలేదనే
కంప్లెయింట్లు గమనించబడవు.

మేనేజరు

ఇటియల్ ఆదర్శమైనది

హుతి నాశిని - హోయి నిచ్చును
క్రిమి నిర్మూలిని - విషసంబంధంకాదు



తయారించువారు :

బి మేమూర్ ఇంజనీరింగ్ & టెస్టింగ్ లాబొరేటరీ లిమిటెడ్,
మల్లేశ్వరం, బెంగళూరు.



సేల్స్ డిపో : 35/37, తంబుకెటి పేథి, మద్రాసు - 1

సువాసనకొరకు
సుప్రసిద్ధమైన

దసరా దర్బార్

పుష్ప రంజిన్

అగరవత్తులు

దసరా దర్బార్ జననా
DASARA DARBAR
(REGISTERED)
DASARA
DUNBAR
THE MODERN INDIA TRADING CO. AGARBATHY
PUSHPARANJAN
AGARBATHY

మాడర్ ఇండియా ట్రేడింగ్ కంపెనీ, బెంగళూరు. 2.

చమియా టాకీ డిస్కబ్యూటర్స్ వారు

ఆనందముతో ప్రకటించు

త్రమ 1955-56 సం॥

రాబోవు
దశాబ్దములు



శ్రీ రాజ రాజేశ్వరీ వారి
శ్రీ కృష్ణతులాభారం
యస్.చరలక్ష్మి • శ్రీరంజని జూనియర్
రఘురామయ్య • రీలంగి
అక్కిబిరు విమలదల

నేడనల్ ఆర్ట్ వారి
జయసింహ
అంజలిదేవి • వహదా • కుచలకుమారి
N.T.రామారావు • యస్.వి.రంగారావు
రీలంగి • అక్కిబిరు విమలదల
(సిడిడ్, నైజాం, ఖైసూరులకు)

అనందా వారి
మేలుకాలుపు
జి.వరలక్ష్మి • జమున • శ్రీరామ్
సి.యస్.ఆర్

గాకూల్ వారి
కనకతార
రంగారావు • యస్.చరలక్ష్మి

అంజలి పిక్చర్స్ వారి
కవ. చిత్రము
సాహసూహిత
జానపద చిత్రము

జూపిటర్ వారి
అద్భుత జానపదచిత్రము
శ్రీరంజని జూనియర్ • కన్యంబ
N.T.రామారావు • నాగయ్య • రీలంగి
థైరక్టర్: పి.పుల్లయ్య

ప్రతిభా వారి
ఋష్యశృంగ
ప్రముఖనటనటులతో
థైరక్టర్: సి.హెచ్. నారాయణమూర్తి

లలతా ప్రొడక్షన్స్ వారి
చరణదాసి
అంజలి • సావిత్రి • N.T.రామారావు
నాగేశ్వరరావు • రంగారావు • రీలంగి
(సిడిడ్, నైజాం, ఖైసూరులకు)

చరలక్ష్మి పిక్చర్స్ వారి
సావిత్రి
యస్.చరలక్ష్మి • నాగేశ్వరరావు
రంగారావు • రీలంగి
థైరక్టర్ కె జి నాగభూషణం

పక్కిరాజు వారి
మరకతం
N.T.రామారావు • విజయంతి మాల

ఆర్. ఆర్. పిక్చర్స్ వారి
గులేబకవళి
టి.ఆర్. రాజకుమారి • జి.వరలక్ష్మి
తెలుగు కామెంటరీతో

• హిందీ చిత్రములు •

వౌస్ నం॥ 44 • సతీ మదాలస • బందిష్

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్రపాణి'

ఈ దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక పాఠకులకు వినోద విజ్ఞానాలను చేకూర్చుతుందని ఆశిస్తున్నాము.

ప్రాఫెసర్ పి. సి. సర్కార్ గారు "చందమామ" పాఠకులకు సుపరిచితులు. ఆయన "ఇంద్రజాలం" అనే శీర్షిక క్రింద అనేక వ్యాసములు "చందమామ" లో లోగడ ప్రకటించారు. కారణాంతరాలవల్ల కొంతకాలంగా నిలిచిపోయిన ఈ వ్యాసాలను తిరిగి ఈ సంచికనుంచి ప్రకటించటానికి గర్విస్తున్నాము.

మేము కోరినప్రకారం కొందరు పాఠకులు హాస్య చిత్రాలు పంపారు. వాటిలో కొన్ని ఈ సంచికలో ప్రచురించాము. ఇతర పాఠకులుకూడా ఇలాటి చిత్రాలను పంపగలరని మా ఆశ.

మా పాఠకులందరికీ దీపావళి శుభాకాంక్షలు.

నవంబరు
1955



సంపుటి 17
సంచిక 5

బలవంతుడి కొలువు

సంహరించుకళ చక్కగ నేర్చిన
సింహమొకడ మరీ మృగరాజు.
ఆ మృగరాజుకు మోజు కలిగెను
సమస్త మృగముల నొక పరికరంగా.
తన గుహలోనే దర్బారంటూ
పనిచే మృగాలకు ఘర్మానాలను,
రాజాజ్ఞను విని రయమున చేరెను
గజగజ లాడుచు జంతువులన్ని.
ఈనా డా గుహ రాజడివాణమె,
ఐనా సింహము భుజించి విడిచిన



కళ్ళెబరాలూ, కుళ్ళిన మాంసం,
బొట్టెన వాంతులు వచ్చే వాసన!
ఆరోగ్యములగు నరణ్యసీమల
తిరిగి సుఖపడే ప్రాణులాయె నవి!
ఆ గుహలోపల ప్రవేశించగనే
మృగముల ముక్కులు బ్రద్దలుకావా?
ఆ సభలోనికి ఆడుగిడుతూనే
మోసము తెలియని ఒక భల్లూకం,
'బాబో, ఏమీ గవులు కంప'నుచు
లబలబలాడుచు ముక్కు మూసుకొనె.
కంపన్నండుకు గర్జిలి సింహం
చంపివేసెనా యెలుగుబంటిని.





(గే య క థ)

“తప్పదు, నిజమును చెప్పక నీవు,
చెప్పది, కంపా సువాసనా?” యని
హుంకరించు ఆ సింహం ముందర
జంకుచు నిలిచి జిత్తుల నక్క,
“జలుబుచేసి నా కేవాసనయు
తెలియుటలే”దని యుక్తిగ బొంకెను.
నక్కకు గండము తప్పిపోయెను
చక్కని నీతియు మనకు దొరికెను.
“బలవంతులకడ బ్రతికే ప్రజలకు
బొంకుటయే శ్రీరామరక్ష!” యని.

తన ప్రభుచర్యకు బలిబలి యంటూ
వానరమొక్కటి ముఖప్రీతిగా,
“చక్కని శాస్త్రియే జరిగెను దానికి,
లేకుంటే ఇది కంపంటుందా!
మల్లీ జాజీ గులాబి ఘుమఘుమ
బలాదూరు మీ వాసనముం!” వనె.
అదికూడా ఒక అపచారమే యై
వధించె సింహం కోతినికూడా.
ఇక యేమన్నా అట ముప్పేయని
బిక్కమొగాలతో మృగములు నిలువ,
బలాత్కారమే ప్రభుధర్మంగా
అలోకిస్తూ నక్కను చూసి,



మా మయ్య కాల్చిన మతాబా!



ఉచ్చ నీచలు

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పరిపాలించే కాలంలో బోధిసత్వుడు ఒక సింహంగా జన్మించాడు. ఆ సింహం ఒక కొండ గుహలో తన భార్యతోకూడా నివసిస్తూండేది. ఒకనాడా సింహం ఆకలి గొనివున్నదై, కొండమీదినుంచి కిందికి చూసింది. కొండ కింద ఒక కొలనుపక్క గల పచ్చిక మైదానంలో దానికి కొన్ని కుందేళ్ళూ, జింకలూ ఆడుకుంటూ, గెంతుతూ కనిపించాయి. వెంటనే సింహం ఒక రంకెపెట్టి కొండ దిగి వాటివేపు ఉరికింది. కాని అలాపోతూ అది కొలను పక్కన ఉండే ఊబిలో పడిపోయింది. ఈలోగా సింహాన్నిచూసి కుందేళ్ళూ, జింకలూ పారిపోయాయి.

ఊబినుంచి బయటపడటానికి ప్రయత్నించినకొద్దీ సింహం మరింత లోపలికి దిగబడసాగింది. అందుచేత అది కదలకుండా వుండిపోయి, తనను రక్షించగల

వారెవరైనా అటుగా వస్తారా అని ఎదురు చూడసాగింది. ఆకలితో అలమటించుతూ ఆ సింహం ఒకవారంరోజు లున్నమీదట, పక్కనేవున్న కొలనులో నీరు తాగటానికి నక్క ఒకటి వచ్చి, సింహాన్నిచూసి బెదిరి దూరంగా ఆగిపోయింది.

సింహం నక్కను చూసి, "నక్క తమ్ముడా! వారంరోజులుగా ఈ ఊబిలో చిక్కి చచ్చిపోయే స్థితిలో ఉన్నాను. నన్నెలాగైనా కాపాడి పుణ్యంకట్టుకో!" అని ప్రాధేయపడింది.

"అసలే ఆకలితో ఉన్నావు, నన్ను చంపేస్తావేమో? నిన్నెలా నమ్మటం?" అన్నది నక్క భయపడుతూ.

"ప్రాణభిక్షపెట్టిన ప్రాణిని చంపుతానా? నన్ను రక్షించావంటే, నీకు బతికి ఉన్న న్నాళ్ళూ కృతజ్ఞతగా వుంటాను. నా మాట నమ్ము!" అన్నది సింహం.

నక్క, సింహం మాటలు నమ్మి, ఎందు కట్టెలను తెచ్చి ఊబిలో పడవేసింది. వాటిమీద కాళ్ళు ఊన్చి సింహం ఊబిలో నుంచి బయటికి రాగలిగింది. తరవాత రెండూ కలిసి వేటకు బయలుదేరాయి. సింహం ఒక జంతువును చంపింది. దాన్ని రెండూ సమంగా పంచుకుతిన్నాయి.

“ఇకనుంచి మనం సోదరులం! నువ్వొక చోటా నేనొకచోటా ఉండటం దేనికి? నీ కుటుంబాన్ని మా గుహకే తీసుకురా! అందరం కలిసికట్టుగా జీవితాం!” అన్నది సింహం. నక్క అంగీకరించి, భార్యతో సహా సింహం గుహలో కాపరంపెట్టింది.

సింహం వెంట తానుకూడా కాపరం చెయ్యటం గొప్పగా ఉంటుందని నక్క ఈ విర్పాటుకు ఒప్పుకున్నదేగాని, తన జాతి వారికి దూరమైపోవటంలో గల నష్టకష్టాలు తెలియక కాదు. సింహంకూడా నక్కచేసిన త్యాగాన్ని అర్థంచేసుకుని, ప్రతి స్వల్ప విషయంలోనూ తన మిత్రుణ్ణి తనతో సమంగా చూసుకుంటూ, నక్క మనసుకు విమాత్రమూ బాధ కలగకుండా ప్రవర్తిస్తూ రోజులు గడపసాగింది.

సింహం నక్కను ఎంత ప్రేమతో చూసినా సింహం భార్య నక్క భార్యను తక్కువగానే చూసేది. అయితే నక్క



SANKAR

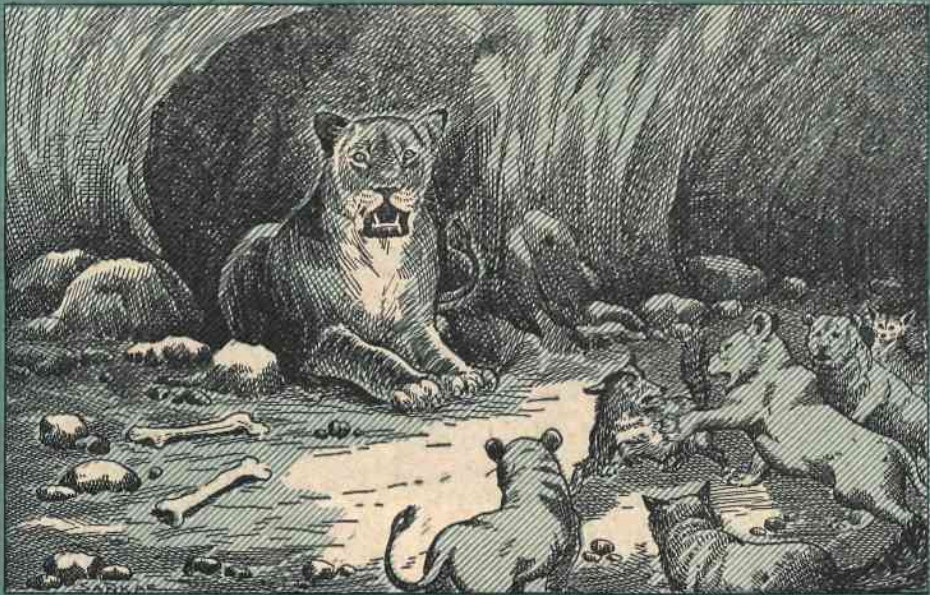


భార్య తన జాతి తక్కువను ఆమోదించి నది కావటంచేత రెండు కుటుంబాల మధ్యా ఎట్టి పేచీలూ రాలేదు. అయితే కాలక్రమాన సింహానికి, నక్కకూకూడా పిల్లలు కలిగి, అవి సమంగా ఆడుకుంటుండటంచూసి సింహం భార్యకు మండి పోయింది. తామూ తక్కువనీ, సింహం పిల్లలు ఎక్కువనీ తెలియని నక్కపిల్లలు, సింహంపిల్లలతో కిందా మీవాపడి ఆడుకుంటున్నాయి.

ఉచ్చనీవల విషయం తెలియని సింహం పిల్లలుకూడా నక్క పిల్లలతో సమంగా ఆడుతున్నాయి.

ఇది చూసి ఓర్పులేని సింహం భార్య తన పిల్లలతో చాటుగా, "మనం గొప్ప పుటక పుట్టినవాళ్ళం. మీరా నక్కపిల్లలతో అంత చనువుగా ఆడరాదు. వాటిని దూరంగా ఉంచండి!" అని చెప్పింది.

సింహం పిల్లలకు తల్లిబోధ కొంచెం కొంచెమే తలకెక్కిసాగింది. అవి నక్క పిల్లలను లోకువగా చూడటమూ, వాటితో ఆడేటప్పుడు అన్యాయం చెయ్యటమూ, "మేము గొప్పవాళ్ళం మిథుల్ని మేము పోషిస్తున్నాము. మాకు మీరు ఎదురు చెప్పకూడదు. మీరు తక్కువవాళ్ళకనక తిట్టినా పడిఉండాలి!" అనటమూ సాగించాయి.



అడనక్కకు కష్టంవేసి ఒకనాడు తన భర్తతో సింహం భార్య వైఖరిగురించి చెప్పింది. సింహంతో మర్నాడు వేటకు వెళ్లేటప్పుడు నక్క, "మీది రాచజాతి. మేం సామాన్యులం. అందుచేత మనం కలిసి ఉండటం అంతమంచిదికాదు. మేము వెళ్లి మావాళ్ల మధ్యను బతుకుతాం!" అన్నది.

అకస్మికంగా తన మిత్రుడిలో కలిగిన ఈ మార్పుకు ఆశ్చర్యపడి సింహం కారణమడిగింది. నక్క జరిగినదంతా చెప్పింది. గుహకు తిరిగిరాగానే సింహం తన భార్యతో, "నువ్వు నక్కపిల్లల్ని చూసి అసహ్యపడ్డావుటకదా?" అని అడిగింది.

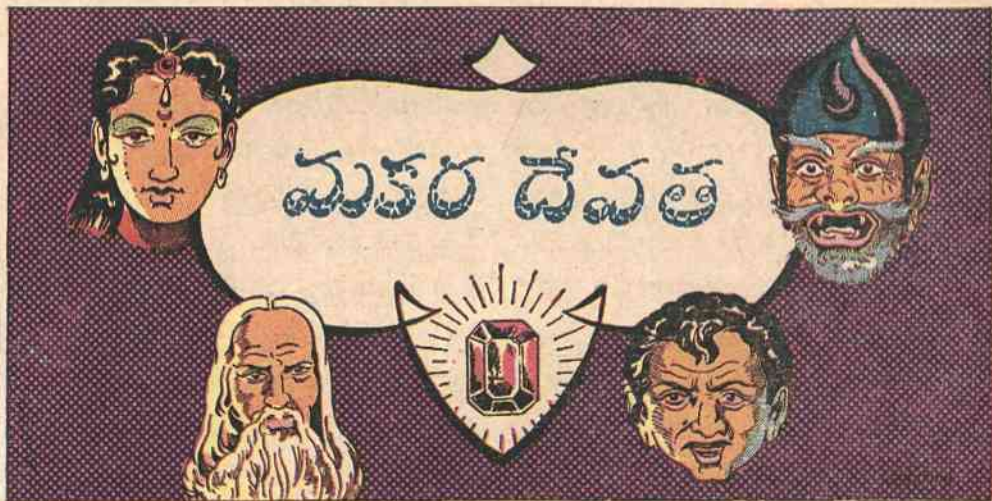
"అవును. ఆ తక్కువజాతి పిల్లలు మన పిల్లలతో సరిసమానంగా ఆడుకోవటం నాకేమీ బాగాలేదు. మీకా నక్క ఏమి మందుపెట్టి మంచిచేసుకుందో నాకు తెలీదు. నా పిల్లలు పాడుకావటం మాత్రం నేను ఒప్పును!" అన్నది సింహం భార్య.

"అదా సంగతి? నక్క నాకేం మందు పెట్టిందో చెబుతాను విను. నేను ఒకసారి వారంరోజులు ఇంటికి రాలేదు జ్ఞాపకం ఉన్నదా? ఆ వారంరోజులూ నేను తిండి లేక మాడుతూ ఊబిలో చిక్కాను. నా ప్రాణాలుపోతున్న సమయంలో ఈ నక్క వచ్చి యుక్తిగా నన్ను ఊబిమంచి బయటికిలాగింది. అనాడు నక్కే నన్ను ఆదుకోకపోతే నేనూ వుండను, మన పిల్లలూ ఉండరు! ప్రాణభిక్ష పెట్టినవాళ్ళ దగ్గర ఉచ్చనీచలు పాటించటం మహాపచారం. అటువంటి వాళ్ళను అవమానించటం బంధువులను అవమానించటం లాటిదే!" అన్నది సింహం.

సింహం భార్య సిగ్గుపడి నక్క భార్యకు క్షమాపణ చెప్పుకున్నది.

తరువాత ఏడు తరాలదాకా సింహం సంతతి, నక్క సంతతి అదే గుహలో ఎంతో సఖ్యంగా కలిసి జీవించాయి.





5

[మందరచేవుడికి, శివదత్తుడితో పరిచయం అయిందా? అప్పుడు శివదత్తుడు, కుండ ఓనీడ్చిన రాజు వినోదాలతో కాలక్షేపంచేసుకుంటుంటే, దేశం అరాజకపాలు కావడం, చివరకు రాజధానినగరాన్నే శత్రువులు ముట్టడించటం; ఆ పరిస్థితుల్లో సేనానాయకత్వం సరవాహనుడికి లభించే ప్రమాదం కలగటం—అంతా చెప్పుకుపోతున్నాడు. తరువాత—]

శివదత్తుడు చెప్పతున్నదంతా, శ్రద్ధగా అలకిస్తున్న మందరచేవుడికి, కనిపించినానీ ఆశ్చర్యం అధికం కాసాగింది. మహా సముద్రమీద, ఆ కాచచీకటిలో పడవలు ఎటుకెసి పోతున్నదీ అతడు గమనించటం లేదు. చివరకు అతడు శివదత్తుడి మాటలకు అడ్డువచ్చి, "శివదత్తా, సేనానాయకత్వం దుష్ట సరవాహనుడిపాల బడకుండా, మీరు అడ్డుకోలే-పోయారా? మీరే స్వయంగా సేనానాయకత్వం స్వీకరిస్తే సరిపోయేదా?" అన్నాడు.

ఆ మాటలకు శివదత్తుడు నవ్వి, "మందరదేవా! ఆ నాటి పరిస్థితుల్లో అది అంత తేలికయిన మాటగాదు. నాకై నేను సేనానాయకత్వాన్ని యివ్వమని అడిగటం ఏం బావుంటుంది? అట్లాగి నాయకత్వం దుష్టుడివేత బడసేయటమూ శ్రేయస్కరం కాదు! అందుకని నేను మార్గాంతరం ఏమిటా అని ఆలోచించ సాగాను. నా వాలకం గమనించిన సమరసేనుడు:

"శివదత్తా, ఏమిటాలోచిస్తున్నావు? చెప్పదలచినదేమైనా వుంటే, సస్సంకో

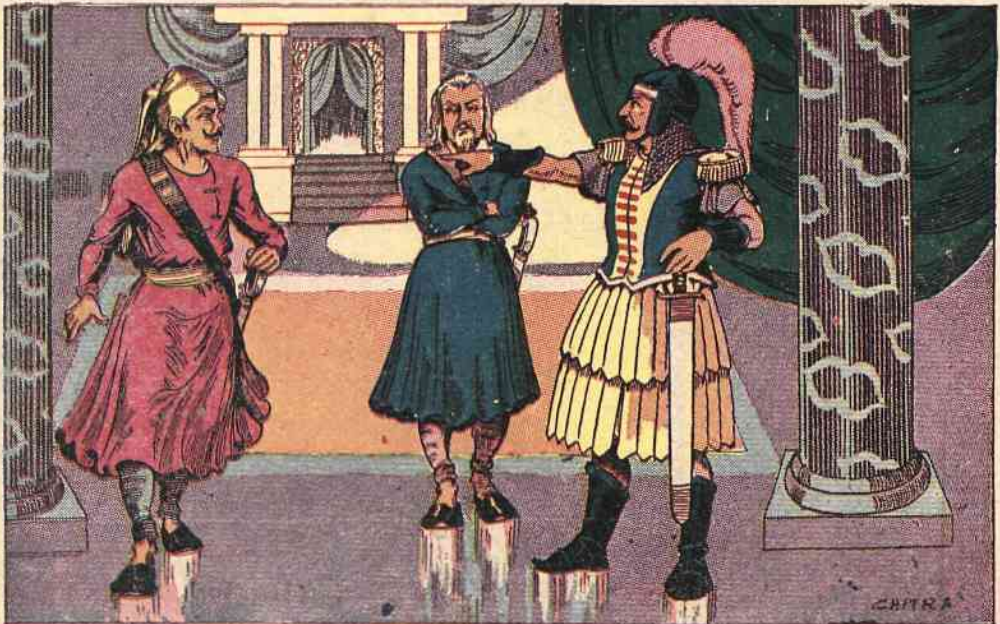
'చందమామ'

చంగా చెప్పు,” అన్నాడు. అప్పుడు నేను ఆయనతో యిలా చెప్పాను :

“సమర సేనా! ఇప్పటి పరిస్థితుల్లో మీరే సేనా నాయకత్వం వహించటం మంచిదని నేను భావిస్తున్నాను. శత్రుబలం, వాళ్ళు పంపిన సందేశాన్నిబట్టి చూస్తే—అంత తేలికగా కొట్టివేయవలసిందికాదు. దురదృష్టవశాత్తూ మన సైన్యం ఒక్కసారి వాళ్ళవేతుల్లో ఎంత చిన్నదెబ్బతిన్నా, అది మరికొందరు శత్రువులు మనమీద ధ్వజం ఎత్తడానికి ఉత్సాహం కలిగిస్తుంది. కనుక మీరే సైన్య నాయకత్వం స్వీకరించండి.” సమరసేను ఒక్క క్షణకాలం ఆలోచించి,

తలవూపి “సరే, అలాగే చేస్తాను!” అన్నాడు అంతలో అక్కడికి సరవాహనమిశ్రుడు వచ్చాడు. ఆతణ్ణి చూస్తూనే సమరసేనుడు, “సరవాహనా! నీకోసం కబురు పంపుదా మనుకుంటున్నాను. సరే, నువ్వు వెంటనే వెళ్లి సైన్యసమీకరణ చెయ్యాలి. ఒకగంట వ్యవధిలో కనీసం రెండువేలమంది సైనికుల నైనా సమాయత్తపరచాలి. సూర్యాస్తమయంలోపల శత్రుశేషం లేకుండా చేయవలసివుంది,” అన్నాడు.

సరవాహనమిశ్రుడు అక్కడినుంచి వెళుతూ, నాకెసి చిన్నగా నవ్వాడు. అది విషపు నవ్వు. కాని అందులో ఎంత కాల



కూట విషం వున్నదో ఆ క్షణాన నేను గ్రహింపలేకపోయాను.

సమరసేనుడు నాకేసి తిరిగి, “శిష్యతా! నువ్వకూడా నీ అనుచరులను సమాయత్తం చేయి. ఎందుకయినా మంచిది—కనిసం పాతబడిన కత్తుల తుప్పయినా వదిలించవచ్చు” అన్నాడు నవ్వుతూ.

నేను నా అనుచరుల్లో మెరికలపంటి వారిని, ఒక పాతక మందిని సర్వసన్నద్ధం చేశాను. మహాసేనాని అయిన సమరసేనుడి నాయకత్వంకింద శత్రువులతో పోరాడి చాలాకాలం అయింది. తిరిగి అలాంటి అవకాశం వస్తున్నదని చాలా సంతోషించాను.

ఒక గంటకాలం గడచిపోయింది. సరవాహనమిశ్రుడు, సైన్యసమీకరణం చేసి, అవార్తచెప్పేందుకు వస్తాడని, నేనూ, సమరసేనుడూ ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాం. గంటతరవాత సరవాహనుడు రానేవచ్చాడు. అతడి వాలకం చూసి, మేం యిద్దరం చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాం.

అతడి ఒరలో కత్తి లేదు! ధరించిన దుస్తులు చిరిగిపోయి వున్నవి, జుట్టంతా రేగివున్నది, మోహంమీద అక్కడక్కడా చిన్న గాయాలుకూడా కనిపించినై మనిషి చాలా భీతిగొన్నట్టు కనిపించాడు. “ఏం, సరవాహనా! ఏం జరిగింది? అలా వున్నా





వేమిటి?" అంటూ సమరసేనుడు ఎంతో అదుర్దాగా ఆతన్లు ప్రశ్నించాడు.

నరవాహనుడు మాట్లాడేందుకు ప్రయత్నించాడు. కాని గొంతు జీరపోయినట్లు కనబడింది. "పరిస్థితులు మన చేబారి పోయినై. మనం సురక్షిత ప్రదేశానకెక్కడికైరా పారిపోవటం మంచిది," అన్నాడు నరవాహనుడు బొంగురుగొంతుతో.

ఆ మాటలు వింటూనే సమరసేనుడు తోక తొక్కిన తాచుపాములా లేచి నిలబడ్డాడు. ఆయనలో అంత కోపాద్రేకం, తొండరపాటూ—ఆ నాటి వరకూ నేను చూచివుండలేదు.

"నా రాజ్యంలో నేను సురక్షితపదేశానికి పారిపోవటమా? ఈ కుండలినీ ద్వీపం లోని ప్రతి అంగుళంభూమి, నాకు రక్షణ యివ్వ గలిగినదే! నీకేమీ పిచ్చిపట్టలేదు గదా?" అన్నాడు సమరసేనుడు.

నరవాహనుడు వణికిపోయాడు. తిరిగి సమరసేనుడు ఏమో మాట్లాడబోయేంతలో కొట ముఖస్వారంవేపునుంచి భయంకరారావాలు వినిపించినై. పెనుతుపానుకు మహావృక్షాలు వెణికినట్టు, మేం వణికిపోయాం.

"ఏమిటా ఆరుపులు?" అంటూ సమరసేనుడు, నరవాహనుడికేసి చూస్తూ కఠినంగా ప్రశ్నించాడు.

"సమరసేనా! అదే నే చెప్పదలుచుకున్న భయంకరవార్త! సైనికులు, ప్రజలతో కలిసిపోయారు. 'రాజును గద్దెనుంచి దింపాలి,' అని అస్త్రా వాళ్ళు వీధులలో ఊరేగితున్నారు. నేను సైనికులను సమీకరించేందుకు ప్రయత్నించాను. అందుకు వాళ్ళు నాకు చెసిన బహుకరణ యిది! ప్రాణాలతో పారిపోయి మీ దగ్గరకు రాగల గటం, కుండలినీదేవి కరుణ!" అన్నాడు నరవాహనుడు. ఆ మాటలు వింటూనే సమరసేనుడు, నెత్తిన పిడుగుపడిన



వాడిలా కూలబడ్డాడు. ఎవరికోసం అయితే తను అన్నిటికీ తెగించి, మంత్రాల విధి పడరాని యిడుములుపడ్డాడే—ఆ ప్రజలు, అపతృమయంలో తన నాయకత్వాన్ని తృప్తికరించటం, సమరసేనుణ్ణి నెలుపునా కూల్చింది. పాపం, అతడికి అమధ్య కాలంలో వచ్చిన పరిణామాలూ, దుష్ట సరవాహనుడి కుట్రలపాత్రా తెలియదు!

“సమరసేనా, అధైర్యపడకండి. ఏదో విధంగా, యీ ప్రమాదాన్నించి బయట పడేమార్గం ఆలోచించండి,” అన్నాను.

సమరసేనుడు పెద్దగా నీట్టూర్చి, “శివ దత్తా, నేను అధైర్యపడుతున్నానని ఆనుకోకు. ప్రజలు నాపట్ల ఎంత కృతఘ్నులుగా ప్రవర్తిస్తున్నారో ఆలోచించి నప్పుడు, నా హృదయం భగ్గున మండు తోడి. అంతకన్న మరేంలేదు,” అన్నాడు.

ఆయన్ని ఎలాంటి మాటలతో అనురయించాలో నాకు తెలియలేదు. సరవాహనుడికేసి చూశాను. అతడు స్థాణువులా కడలా మెవలక వుండిపోయాడు. ఆ క్షణంలోనే కోటద్వారంవేషనుచి భీకరమైన జనభూష విసబడింది. అంతలో ఒక ద్వారపాలకుడు పరుగెత్తుకుంటూ మా దగ్గరకు వచ్చాడు. ఏమిటి సంగతి అని నే



నడిగేంతలో—“మహాసేనానీ, ప్రమాదం ముంచుకొస్తోంది. ప్రజలు కోటద్వారం బద్దలుకొడుతున్నారు!” అన్నాడు.

సమరసేనుడు ఒక క్షణకాలం తల వంచుకుని వుండిపోయాడు. అతడు అద్వారపాలకుడి మాటలు విన్నాడో లేదో అన్న అనుమానంకూడా నాకు కలిగింది. నేను మాట్లాడబోయేంతలో ఆయన తల ఎత్తి నాకేసి చూశాడు. ఆ చూపుల్లో పుర్న భావం నా కర్థమైనట్టయింది.

“మృగశాలాధిపతిని వెంటనే యిక్కడకు పిలుచుకురా!” అని ద్వారపాలకుణ్ణి ఆజ్ఞాపించాను. కొద్దిసేపటిలో మృగశాలాధి





“...కాని సేనానీ, ఒకసారి ఆ క్రూర జంతువులను వదిలితే, బయట వున్న ప్రజలమీద...” అని మృగశాలాధిపతి ఏమో చెప్పబోయాడు. అప్పుడు సేను కోపంగా, “అవన్నీ నీ కనవసరం. కోట ద్వారాన్ని బద్దలుకొడితే, ఏం జరుగుతుంటే ముందుగా వాళ్ళు గ్రహించటం చాలా మంచిది! నువ్వు వెంటనే వెళ్ళి నే చెప్పిన పని చెయ్యి!” అన్నాడు.

మృగశాలాధిపతి వెంటనే వెళ్ళిపోయాడు. నరవాహనుడికని చూశాడు. అతడు వాళ్ళు బిగించి, నాకేసి క్రోధంగా దొంగచూపులు చూస్తున్నట్టు గ్రహించాడు. అతడి ఎత్తు గడ ఏమిటి? ఈ సైనికులా, ప్రజలా తిరుగుబాటులో అతడి దుష్టపాత్ర ఎంత వరకూ వుంది? ఇలాంటి ప్రశ్నలకు అప్పట్లో నాకు జవాబులు దొరకలేదు.

ఒక అరఘుడియ గడిచేసరికి. మా కర్ణ పుటాలు బద్దలయ్యేలా సింహగర్జనలూ, ఏనుగుల ఘంకారాలూ వినిపించినై. కోట ప్రాంగణమంతా క్రూరమృగాల అరుపులతో, అర్చాటాలతో ప్రతిధ్వనించింది.

సమర సేనుడు తక్కువ లేచి గబగబా భవనం ముందుభాగాన గల ఎత్తయిన మంటపమీదికి వెళ్ళాడు. అక్కడ నిల

పతి వచ్చాడు. అతడు రాగానే, “నీ స్వాధీనంలో వున్న మృగాలనన్నిటినీ, బోనుల్లోనుంచి వదిలిపెట్టు. పాతే, అవి ప్రాసాదప్రాంగణంలో, ముఖద్వారం దగ్గర మాత్రమే వుండేట్టు చూడు. అవసరం అయినప్పుడు తిరిగి వాటిని బోనుల్లో పెట్టేందుకు, నీకింక నొకర్లనందరినీ సిద్ధంగా వుంచు,” అని ఆజ్ఞయిచ్చాడు.

మృగశాలాధిపతి తెల్లబోతూ సమర సేనుడికేసి ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు. సమర సేనుడు విసుగ్గా తలవంచి, “శివదత్తుడి ఆజ్ఞలన్నిటినీ. నా ఆజ్ఞలుగానే భావించి శిరసావహించు!” అన్నాడు.



బడి చూస్తే, భవనంముందు గల ఖాళీ ప్రదేశం, ముఖద్వారానికి గల ఇసప కమ్మలూ, ఆ వెనక వీధిలో గోలగా అరుస్తున్న ప్రజలూ—అంతా కనబడతూంది.

సమరసేనుడి వెనుకనే, నేనూ వెళ్ళి మంటపంమీద నిలబడ్డాను. బోనుల్లో నుంచి విడవబడిన క్రూరమృగాలు ప్రాంగణం అంతా పిచ్చులవిడిగా విహరిస్తున్నాయి. కొన్ని ముఖద్వారానికి గల ఇసపకమ్మలలోంచి చూస్తూ, అవతల వున్న ప్రజల మీదికి పంజాలు చాచి గర్జించ సాగినై.

“శివడత్తా, చాలా చక్కని యోచన చేశావ్!” అంటూ సమరసేనుడు నాకేసి తిరిగి చిరునవ్వు నవ్వాడు. “ఈ క్రూర మృగాల భయమే వాళ్ళను కోటద్వారం ఒడ్డులకొట్టకుండా ఆపింది. అయినా యిది తాత్కాలికంగా మనకు ఊపిరి పీల్చు కునేందుకు లభించిన ఆపకాశంమాత్రమే

అనుకుంటాను. ఇంత అరాజకానికి కారకులైన ఆ నాయకులెవరు? అంతా అయోమయంగా వుండి,” అంటూ వెనక్కి తిరిగి చూశాడు సమరసేనుడు.

నరవాహనుడు, మాకు కొంత వెనకగా చేతులు కట్టుకు నిలబడివున్నాడు. అతడు మాడగరకు వచ్చి, “సమరసేనా, వాళ్ళు రాజును పదవిచ్యుతుణ్ణి చెయ్యాలని పట్టుబడుతున్నారు. నాయకులెవరో నాకూ తెలియదు,” అన్నాడు.

సమరసేనుడు కొంచెంసేపు పూరకొని, తరవాత యిలా అన్నాడు. “దేశం యింత అరాజకస్థితిలో వున్నదని నేనెన్నడూ ఊహించనెరా లేదు. పట్టణప్రాకారాల అవతల శత్రువులూ, లోపల రెచ్చిపోయిన ప్రజలూ! వీళ్ళకు రాజు గద్దెపిగితే చాలు; వాళ్ళకు రాజ్యాధికారమే కావాలి! పరిస్థితి యిదేననుకుంటాను. అంతేగదా, శివడత్తా?” అని నన్ను ప్రశ్నింపాడు.—(ఇంకా వుంది)



పిడుకా-సమూహం



పట్టుదలతో విక్రమార్కుడు ఇరుగుడు చెట్టువద్దకు తిరిగివెళ్ళి. శవాన్ని చెట్టుమీది నుంచి భుజాన వేసుకుని వస్తూండగా, శవంలో ఉన్న బెతాళుడు, "రాజా, ఇంకొకరిచేత పనులు చేయించుకోవలసిన నువ్వే ఈ అర్థరాత్రివేళ ఇంత శ్రమపడటం నాకెంతో విచారంగా వున్నది. నీకు మార్గాయానం కలగకుండా ఒక చిత్రమైన కథ చెబుతాను విను," అంటూ ఈ కింది కథ ఆరంభించాడు :

భగవంతుడు శ్రీరామచంద్రుడుగా అవతారమెత్తి పరిపాలించిన అయోధ్యా నగరాన్ని ఒకప్పుడు వీరకేతుమహారాజు పాలించాడు. ఆ సమయంలో అయోధ్యలో ప్రతినత్యమూ ఆతివిచిత్రమైన దొంగతనాలు జరగసాగాయి. ఈ దొంగతనాలకు తట్టుకోలేక ప్రజలు రాజుగారి దగ్గరికి వెళ్ళి,

బేతాళ కథలు



“మహాప్రభూ, మమ్మల్ని దొంగల బారి నుండి ఎట్లాగైనా కాపాడండి. మేము ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా దొంగల ఆచోకి తెలియటంలేదు. ఈ దొంగలు చిక్కకపోవటం అటుంచి, కనీసం కంటికైనా కనపడకుండా అతి సాహసమైన దొంగతనాలు చేస్తున్నారు!” అని మొరపెట్టుకున్నారు.

వీరకేతుమహారాజు ప్రజలను ఓదార్చి పంపిసి, తన రక్షకభటులలో అత్యంత సమర్థులైనవారికి మారువేషాలు వేయించి, రాత్రిపూట రహస్యగస్తీతిరగమని పంపాడు. వారంతా వెయ్యికళ్లతో కనిపెట్టవున్నాకూడా దొంగతనాలు యధాప్రకారం జరుగుతూనే

వున్నాయి. ఒక్క దొంగఅయినా గస్తీతిరిగే భటుల కళ్ళ పడలేదు.

దొంగతనాలు సాగిస్తున్నవారెవరో చాలా యుక్తిపరులని నిర్ధారణ చేసుకున్నవాడై, వీరకేతు స్వయంగా దొంగలను పట్టబానికి బయలుదేరాడు. రాత్రి చీకటిలో రాజు మారువేషం వేసుకుని పోతూండగా ఆయనకు ఒక చోట విచిత్రంగా ప్రవర్తించే ఒక వ్యక్తి కనిపించాడు.

రాజు అతడికేసి బయలుదేరాడు. దగ్గరకు వస్తున్న రాజును చూసి ఆ వ్యక్తి, “ఎవరు నువ్వు?” అని అడిగాడు.

“దొంగను!” అన్నాడు రాజు.

“అయితే నాకు సాటివాడివే! మా ఇంటికి పోదారా! నీకు స్నేహ మర్యాద చేస్తాను,” అన్నాడు ఆ వ్యక్తి.

రాజు అతనివెంట వాళ్ల ఇంటికి వెళ్లాడు. ఆ ఇల్లు అడవిలో భూగర్భంలో రహస్యంగా నిర్మించిఉన్నది. దొంగ, రాజును ఒక గదిలో కూచోబెట్టి, వెంటనే వస్తానని చెప్పి, పక్క గదిలోకి వెళ్ళాడు. ఆసమయంలో దాసి ఒకతె వచ్చి, రాజుతో, “నువ్వెవరు, బాబూ! ఈ గజదొంగ రహస్యం తెలిసినాక నీకు అయ్యవుమూడినట్టే! వెంటనే పారిపో!” అని హెచ్చరిక చేసింది.

రాజు వెంటనే అక్కడినుండి బయలుదేరి అతి శీఘ్రంగా తన నగరుకు తిరిగిపోయి సాయుధభటులతో అదే చోటికి తిరిగి వచ్చాడు. గజదొంగకూ రాజభటులకూ ఘోరమైన యుద్ధం జరిగింది. ఒంటరిగాడై ఉండికూడా రాజభటులందరితోనూ ఎంతో సేపు ధైర్యంగా పోరాడి, అనేకమంది రాజభటులను చంపి చిట్టచివరకు దొంగ రాజు చేతిలో ఓడిపోయాడు.

ఏ రకేతుమహారాజు దొంగను పెడరెక్కలు విరిచి కట్టి పట్టుకుపోయాడు. అతని విచారణ జరిగింది. చాలాకాలంగా ఎవరికంటా పడకుండా ఆ దొంగే అయోధ్య అంతటా దొంగతనాలు చేసినట్టు రుజువయింది. పోయిన సొత్తంతా దొరికింపకూడా. రాజు దొంగను కొరతవేయించమని భటులకు ఉత్తరువిచ్చాడు.

దొంగను రాజభటులు కొరతవేయించటానికి ఊరిబయటికి తీసుకుపోతూండగా, అయోధ్యానగరంలోని పెద్ద వైశ్యులలో ఒకడైన రత్నదత్తు డనేవాడి కూతురు రత్నవతి అనే యువతి దొంగను చూసి, తన తండ్రిని పిలిచి, "నాన్నా, నన్నా దొంగకిచ్చి పెళ్ళిచెయ్యండి!" అని అడిగింది. రత్నదత్తు డిమాటు విని నిర్భంతపోయాడు.



ఎందుకంటే రత్నవతి లేకలేక కలిగిన బిడ్డ. ఆమెను రత్నదత్తుడు ఎంతో గారాబంగా పెంచుతూవచ్చాడు. రత్నవతి అప్పురూపమైన అందగత్తెగా ఉంటుంటూని ఎంతోమంది కోటిశ్వరులైన వైశ్యకుమారులూ, రాజకుమారులూ ఆమెను పెళ్ళాడతామని వచ్చారు. రత్నవతి ఆందరినీ నిరాకరించడమేగాక తనకు పెళ్ళే అవసరం లేదనికూడా అన్నది.

"ఏం, తల్లీ? నువ్వు రాజాధిరాజులను కూడా పెళ్ళాడ నిరాకరించింది ఈ దిక్కుమాలిన దొంగకోసమా? వాణ్ణి కొరతవేయటానికి తీసుకుపోతున్నారు. ఆ టు వంటి

వాడినా పెళ్ళాడేది?" అని రత్నదత్తుడు కుమార్తె నడిగాడు.

రత్నవతి తండ్రిమాటలు వినిపించుకోలేదు. అనేకమంది రాజకుమారు లామెను వరించి వచ్చినప్పుడు తండ్రి ఆమెకు పెళ్లి చేసుకోమని సలహా ఇచ్చాడు. కాని అప్పుడు కూడా ఆమె తండ్రిమాటను విమాత్రం వినిపించుకుని ఉండలేదు.

"దొంగ అయ్యేది, కొరతపడేది, అతన్నే నా భర్తగా వరించాను. నాకు పెళ్ళి కావాలని వుంటే అతన్నితెచ్చి నాకు పెళ్ళి చెయ్యండి. మీకది చాతకాని పక్షంలో నేను కూడా అతనితోనే చచ్చిపోతాను.

అంతేగాని నా మనసు మాత్రం మార్పుకునేది లేదు" అన్నది రత్నవతి.

ఈ మాటలు విని రత్నదత్తుడు చాలా కంగారుపడ్డాడు. తన కుమార్తె నిశ్చయం మారదని ఆయనకు తెలిసిపోయింది. ఆయన వెంటనే పిరకేతుమహారాజు దగ్గరికి వెళ్ళి, "మహాప్రభూ, మీరినాడు పట్టిన గజదొంగను నాకు ఇచ్చెయ్యండి. నేను తమకు నాదగ్గర ఉన్న మారుకోట్ల సువర్ణాలూ ఇచ్చుకొంటాను," అన్నాడు. కాని రాజు ఒప్పుకోలేదు. అయోధ్యానగరాన్ని ఎంతో కాలం ఒంటరిగా పీడించిన గజదొంగను విడిచిపుచ్చటానికి ఆయన మనసు ఎంత



మాత్రం ఇష్టపడలేదు. హతాశుడై రత్న దత్తుడు ఇంటికి తిరిగివచ్చేసరికి, రత్నవతి స్నానంచేసి పెళ్ళికూతురై సిద్ధంగావుంది.

“అమ్మా, నా ప్రయత్నం ఫలించలేదు. దొంగను విడిచివుచ్చటానికి రాజు ఒప్పుకో లేదు. నా కున్నదంతా యిస్తానన్నాను. లాభం లేకపోయింది. నువ్వు కొరిన పెళ్ళి అసంభవం!” అన్నాడు రత్న దత్తుడు విచారంగా కూతురితో.

“పెళ్ళి కాకపోతే సహగమనం ఉండనే ఉన్నది,” అన్నది రత్నవతి.

రత్నవతి పల్లకి ఎక్కి వధ్యభూమికి బయలుదేరింది. ఆమెవెంట ఏడుస్తూ తల్లి

దండ్రులుకూడా బయలుదేరారు. వారు వధ్యభూమికి వెళ్ళేసరికి అప్పటికే గజ దొంగను తలార్లు కొరతవేశారు. అతను చావు బతుకుల మధ్య ఉన్నాడు.

రత్న దత్తుడు తన కుమార్తెను దొంగ వద్దకు తీసుకుపోయి, “ఇదుగో, నాయనా, నా కుమార్తె నిన్నే పెళ్ళాడతానని పట్టుబట్టి వచ్చింది!” అని చెప్పాడు. ఈ మాట విని దొంగ ఒక్కసారి రత్నవతికేసి చూసి కన్నీరు కార్చి, వెంటనే చిరునవ్వు నవ్వి, మరుక్షణం ప్రాణంవిడిచాడు.

రత్నవతి తాను నిర్ణయించుకున్న భర్త కళేబరాన్ని తీసుకుని శ్మశానానికి పోయి,



అక్కడ చితి పేర్పించి, దానిమీద దొంగ శవంతోబాటు తానుకూడా ఎక్కింది.

మనసులో భర్తగా స్వీకరించినమాత్రాన సహగమనం చెయ్యటానికి సిద్ధపడిన రత్న వతి పతిభక్తికి సంతోషించి కాలభైరవుడు ప్రత్యక్షమై, "అమ్మా, నీ పతిభక్తి అసాధారణంగా ఉన్నది. నీకేవరం కావాలో కోరుకో, ఇస్తాను," అన్నాడు.

"దేవా, నా తలిదండ్రులకు నేనొక్కతనే కుమార్తెను. నేను పోతే వాళ్లు కడుపుకోతతో అల్లాడిపోతారు. వారికి పుత్రులు కలిగేట్టు అనుగ్రహించు. వారిని చూసుకుంటూ నన్ను మరిచిపోతారు," అన్నది రత్నవతి వినయంగా.

కాలభైరవుడు నవ్వి, "నీ కోరికప్రకారమే చేస్తాను; కాని నువ్వు నీకై ఏమీ కోరవా?" అని అడిగాడు.

"నాకు నా భర్తవెంట పుండటంతప్ప ఇంకే కోరికా లేదు!" అన్నది రత్నవతి.

"అ కోరికకూడా తీరుస్తాను!" అంటూ కాలభైరవుడు దొంగను బతికించి అంతర్ధానమైనాడు. రత్నదత్తుడు, దొంగను ఇంటికి తీసుకువచ్చి వైభవంగా తన కుమార్తెకు వివాహం చేశాడు.

బేతాళు డీ కథ చెప్పి, "రాజా, కొరత పడి చచ్చిపోతూ, రత్నవతి తనను పెళ్లాడగోరిందని విని దొంగ ఎందుకు ఏడ్చాడు? తరవాత ఎందుకు నవ్వాడు? తెలిసి సమాధానం చెప్పకపోయావా, తల పగిలి పోతుంది," అన్నాడు.

"ఈ అకారణ బంధువుల రుణం తీర్చుకోకుండానే పోతున్నానే అని దొంగ మొదట దుఃఖించాడు. ఎంతమంది రాజాధిరాజులనో నిరాకరించిన కన్య తనను వరించటంచూసి నవ్వాడు," అని జవాబు చెప్పాడు విక్రమార్కుడు.

రాజుకు మౌనభంగం కాగానే బేతాళుడు శవంతోకూడా మాయమై చెట్టెక్కాడు.



గొడ్డలిజావ

ఒక సిపాయి సెలవుమీద ఇంటికిపోతూ, కాళ్ళనొచ్చి, కడుపుమాడి ఒక గ్రామం చేరి, ఒక ఇంటి తలుపు తట్టాడు. ఒక ముసలమ్మ తలుపు తీసింది.

“అవ్వా, ఆకలి దహించుకుపోతున్నది. ఇంత గంజిఉంటే పోస్తావా?” అని అడిగాడు సిపాయి.

ముసలిది పిసినిగొట్టు. “నాకే నిన్నటినుంచి తిండిలేదు, నాయనా?” అని అబద్ధమాడింది. ఈలోపుగా సిపాయికన్ను గదిలో ఒక మూలపున్న కర్రలేని గొడ్డలిమీద పడింది.

“గొడ్డలితల ఉన్నా కమ్మని జావ కాయవచ్చునే!” అన్నాడు వాడు.

“గొడ్డలిజావా, బాబూ? నేనెన్నడూ వినలేదే?” అన్నది ముసలిది.

“అవును. ఒక కుండఇయ్యి, చూపిస్తాను,” అన్నాడు సిపాయి. వాడు గొడ్డలి కడిగి కుండలో పెట్టి, అందులో ఇన్ని నీళ్ళుపోసి, పోయిమీద పెట్టాడు. నీరు ఉడుకుపట్టినాక వాడు దాన్ని కలియబెట్టి, కొంచెంతిసి రుచి చూసి, “కాస్త ఉప్పుంటే బాగుండునే!” అన్నాడు.

“నే నిస్తానుండు, బాబూ,” అని ముసలిది ఉప్పు తెచ్చి ఇచ్చింది.

సిపాయి ఇంత ఉప్పుతిసి కుండలోవేసి మళ్ళా రుచిచూసి, “భేష్! దీని కింకేమీ అక్కర్లేదు—గుప్పెడు నూకలుంటే చాలు!” అన్నాడు.

“నే తెస్తానుండు,” అంటూ ముసలిది నూకలు తెచ్చింది. సిపాయి నూకలను కుండలోపోసి గరిటెతో కలియబెడుతూ జావ తయారుచేసి, మళ్ళీ ఒకమారు రుచిచూసి, “ఇందులో ఇంత వెన్నకూడా పడితే స్వర్గానికి బెత్తెడు ఎడంగా ఉంటుంది!” అన్నాడు.

ముసలిది ఇంత వెన్నముద్ద తెచ్చి ఇచ్చింది. సిపాయి దాన్ని మరుగుతున్న జావలోవేసి, కాసేపు కలియబెట్టి పోయిమీదినుంచి కుండదించి, “ఇప్పుడు రుచిచూడవ్వా!” అన్నాడు.

అవ్వ రుచిచూసి, “ఎంతబాగుంది! గొడ్డలిజావ ఇంత రుచిగా ఉంటుందని నాకు తెలీనే తెలియదూ!” అన్నది.

ముసలిదాని అమాయకత్వానికి తనలో తాను నవ్వుకుంటూ సిపాయి, కుండలోని జావలో సగం అవ్వకిచ్చి; మిగిలినదాంతో తన ఆకలి తీర్చుకుని తనదారిన తాను వెళ్లిపోయాడు.



ప్రాయశ్చిత్తం

కైరో నగరంలో పూర్వం ఒక నగల వర్తకు డండేవాడు. అతను ఇరవైలోపు వయసు గలవాడు. అతని దుకాణానికి తరుచు స్త్రీలే వస్తూండేవారు. వారి వలలలో పడిపోతా నేమోనని అతను వారికేసి చూడనైనా చూసేవాడు కాదు. అతని ప్రవర్తన చూసి అందరూ మెచ్చుకునేవారు.

ఇలావుండగా ఒకనా డతని దుకాణానికి ఒక నీగ్రో బానిసపిల్ల వచ్చి, "ఫలానివారి దుకాణం ఇదేనా? దుకాణదారు మీరేనా?" అని అడిగింది. అవునన్న మీదట ఆ పిల్ల అటూ, ఇటూ చూసి అతని చేతిలో ఒక చీటి పెట్టింది. ఆ చీటి విప్పిచూసి దుకాణదారుకు అశ్చర్యమూ, కోపమూ కలిగాయి. ఎందు కంటే అందులో ఒక ప్రేమ గీతం రాసి వున్నది. ఆఖరు చరణంలో అది రాసిన యువతి పేరుకూడా వున్నది.

నగలవర్తకుడు పరుస చీటి చించే శాడు. సమాధానంకోసం కనిపెట్టుకుని ఉన్న బానిస పిల్లని నానాతిట్టూ తిట్టి, దుకాణంలోనుంచి బయటికి గెంటేశాడు. ఇదంతాచూసి చుట్టుపక్కల వాళ్ళంతా, "అహా, ఎంత నీతిపరుడు!" అని ఆ వర్తకుణ్ణి స్లాఘించారు.

రెండు మూడు సంవత్సరాలు గడిచాయి. మంచి కన్య దొరికితే పెళ్ళాడాలన్న అభిలాష నగలవర్తకుడికి కలిగింది. తన దుకాణానికి వచ్చే పోయే యువతులలో అందగత్తే, బుద్ధిమంతురాలూ, కన్యా అయిన పిల్ల ఎవరన్నా దొరుకుతుందా అని అతడు చూడసాగాడు.

ఒకనా డతని దుకాణానికి అయిదారు గురు తెల్ల బానిస స్త్రీలను వెంటబెట్టుకుని ఒక అందమైన యువతి వచ్చి, "మంచి



నగలేమైనా ఉన్నాయా?" అని అడిగింది. దుకాణదారు ఉన్నాయని చెప్పినమీదట ఆమె బంగారు పాజేబులు చూప మన్నది. ఒక బానిస ఆమె పాపడా అంచు పైకెత్తి పాదం ప్రదర్శించింది. అంత చిన్న పాదం చూసి దుకాణదారు నిర్భంతపోయి, "నా దగ్గర వున్న చిన్న పాజేబులుకూడా చాలా వెదులవుతాయి. ఎలాగ?" అన్నాడు.

"అదేమిటి? నావి ఏనుగు కాళ్ళం టారే?" అన్నదా యువతి ఆశ్చర్యపోతూ.

"ఎవరా అనేది? పురుగులుపడిపోతారు. చక్కని గువ్వలాటి పాదం! బుల్లి పాదం!" అన్నాడు దుకాణదారు, పారవశ్యంతో.

"పోనీ, చేతులకు కంకణాలేమైనా ఉన్నాయా?" అన్నదామె. బానిస ఒకతె ఆమె చేతులమీది బట్ట తొలగించేసరికి దుకాణదారు మరీ నిర్భంతపోయాడు.

"నా దగ్గర ఉన్న కంకణాలలో అతి చిన్నదికూడా ఈ చేతులకు వెదులవు తుంది," అన్నాడతను.

"అదేమిటి? నా వేళ్ళ అరటికాయల్లాగా ఉంటాయనీ, చేతులు ఏనుగుతోడాల్లాగా ఉంటాయనీ అంటారే?" అన్నది యువతి.

"అటువంటి మాటలనెవళ్ళు నాశన మైపోతారు. సుందరీ, నీవంటి అందగత్తె



మూడు లోకాలలోనూ లేదు. నన్ను పెళ్లాడి ధన్యుణ్ణి చెయ్యవా?" అంటూ దుకాణ దారు ఆమెముందు మోకరించి, కన్నీటి పర్యంతమై వేడుకున్నాడు.

ఆమె చిరునవ్వు నవ్వింది. "మా నాన్నకు నేనంటే ఎంత కోపమో! నాది చిరబొచ్చుట, వికారమైన ముఖంట, గొగ్గిపళ్ళుట, మొహమంతా స్పృటకం మచ్చ లుట! నన్నెవరూ పెళ్ళాడరుట! నేను అందంగా ఉన్నానని నువు చెబితే నాకు నిజంగా సంతోషంగా ఉంది!" అన్నది.

"మీ నాన్నకేదో పిచ్చి అయిఉంటుంది. ఆయన పేరేమిటో చెప్పు. నే నాయన



దగ్గరికి వెళ్లి నిన్ను పెళ్లాడతానని ప్రమాణం చేస్తాను,” అన్నాడు దుకాణదారు.

“ఆయన పేరు షేక్ అల్ ఇస్లామ్. ఆయన ఈ నగరపు వర్తకులలో ప్రసిద్ధుడు. నువ్వు నన్ను పెళ్లాడతానంటే ఆయన వెంటనే ఒప్పుకోడు. నా అనాకారితనం వర్ణించి నిన్ను బెవరగొడతాడు. అన్నిటికీ నువ్వు, ‘నాకు సమ్మతమే!’ అనాలి,” అన్నదా యువతి.

“నే నాయన్ని ఎప్పుడు కలుసు కునేది?” అన్నాడు దుకాణదారు.

“రేపు పదిగంటలకు,” అని ఆమె బానిసలతో సహా వెళ్ళిపోయింది.

మర్నాడు ఉదయం పదిగంటలకు నగల వర్తకుడు షేక్ అల్ ఇస్లామ్ భవనం ఎక్కడ ఉన్నదీ కనుక్కుని ఆయన్ను చూడబోయాడు.

ఆల్ ఇస్లామ్ యువకుడి కోరిక విని విచారంగా, “నీకు నా కుమార్తె సంగతి తెలియదల్లే ఉంది, నాయనా! అది అభాగ్యురాలు. అది పగలు చూస్తే రాత్రి కలలోకి వస్తుంది,” అని తన కుమార్తె అనాకారితనం చాలా సేపు వర్ణించాడు. ఆయన మాట్లాడుతున్నంతసేపూ యువ కుడు, “నాకు సమ్మతమే! నాకు సమ్మతమే!” అంటూవచ్చాడు.



ఇక చెప్పేదేమీ లేక ఆల్ ఇస్లామ్ ఆ యువకుడికి తన కుమార్తె నివ్వటానికి సమ్మతించాడు. యువకుడిచేత ఒప్పందం రాయించి సాక్షిసంతకాలు చేయించాడు. వధువును వరుడు అన్ని లోపాలతోనూ భార్యగా స్వీకరించేటట్టూ, ఆమెకు విడాకు లివ్వగోరే పక్షంలో ఇరవై వేల దీనారాల బంగారం పరిహారంగా భార్యకు చెల్లించే టట్టూ పత్రంలో రాయించారు.

“పెళ్ళికూతురు రోగిష్టిది. మంచం దిగలేదు. అందుచేత పెళ్ళి ఇక్కడే జరగాలి!” అన్నాడు ఆల్ ఇస్లామ్. మరి మంచదన్నాడు నగల వర్తకుడు.

పెళ్ళి అయిపోయింది. నగల వర్తకుడు తన భార్య ఉన్న గదిలోకి వెళ్ళి ఆమె ముఖంమీద వేసుకున్న మేలిముసుగు తొలగించి చూచాడు. అతని గుండె ఆగి పోయింది. పెళ్ళికూతురు వట్టి కురూపి. ఇంతకుముందు దుకాణానికి వచ్చి నగలు బేరంచేసిన పిల్ల కానేకాదు.

తనకింత ఘోరం ఎందుకు జరిగిందో తెలియక నగలవర్తకుడు తన ఇంటికి తిరిగి వచ్చేశాడు. మర్నాడు తను దుకాణంలో కూచుని, విచారంలో ముణిగి ఉండగా మొదట వచ్చిన యువతి తన బాని



సలతోసహా వచ్చి, “పెళ్ళికొడుకుకు శుభం కలగాలి! సాఖ్యం కలగాలి!” అన్నది.

యువకు డామెను తిట్టనారంభించాడు. ఆమె ఆశ్చర్యం నటించి, “నేను పంపిన గీతమూ, నా నీగ్రో బానిసపిల్లా జ్ఞాపకం లేవా?” అన్నది. ఆమె లేచి వెళ్ళిపోబోతుండగా యువకుడు లేచి, ఆమె కాళ్ళమీద పడి, “నాకు బుద్ధివచ్చింది. నన్ను ఎట్లాగైనా ఈ నరకం నుంచి బయట పడేయ్యి,” అని వేడుకున్నాడు.

ఆమె అతనిని చూసి బాలిపడి అతనికి ఒక ఉపాయం చెప్పి వెళ్ళిపోయింది. ఆమె చెప్పినప్రకారం అతను కొన్ని ఏర్పాట్లు

ముగించి నేరుగా తన మామగారయిన ఆల్ ఇస్లాం ఇంటికి వెళ్ళాడు. అక్కడ వసారాలో మామా, అల్లుడూ సుఖాసీనులై ఉండగా, తలవాకిలి తలుపు తోసుకుని అంతులేని అలగా జనం లోపలికి వచ్చారు. కొందరు తప్పెటలు వాయిచారు, కొందరు ఈలలు వేశారు, కొందరు సాముగరిడీలు చేశారు, కొందరు కోతులనూ, యెలుగు బంట్లనూ ఆడించారు.

ఆల్ ఇస్లాం లేచి అరుస్తూ, "ఏమిటి అల్లరి? అపండి!" అన్నాడు. కాని నగల వర్తకుడు ఆగమన్నదాకా వాళ్లు ఆగలేదు.

తరవాత ఆ యువకుడు ఆల్ ఇస్లామ్ కేసి తిరిగి, "మామా, వీళ్ళంతా నా బంధువులూ, దాయాదులూనూ! నేను పెళ్ళాడా నని తెలిసి సంబరం చెయ్య వచ్చారు. మరేమీ లేదు!" అన్నాడు.

ఆల్ ఇస్లామ్ తెల్లబోయి, "వీళ్లా నీ బంధువులు? ఈ సంగతి ముందుగా తెలిస్తే

నా పిల్ల నివ్వక పోదు నే!" అన్నాడు. "నన్నడిగితే నేను మొదట చెప్పి ఉందును," అన్నాడు యువకుడు.

"అడక్కపోయినా చెప్ప వలసింది. నువు రాసి ఇచ్చిన పత్రం చెల్లదు. నేను ఒప్పును!" అన్నాడు ఆల్ ఇస్లామ్.

"నేను నా భార్యను చచ్చినా పదలను. మీరేం చేస్తారో నేనూ చూస్తాను," అన్నాడు యువకుడు కోపంతో.

ఆల్ ఇస్లామ్ కాళ్ళ బేరెనికి వచ్చి, "బాబూ, బాబూ! నా పరువు కాపాడి తివా, అల్లా నిన్ను కాపాడతాడు. నా కూతురికి విడాకు లిచ్చేయ్యి!" అన్నాడు.

బలవంతాన ఇస్తున్నట్టుగా యువకుడు తన భార్యకు విడాకులిచ్చి బయటపడ్డాడు. ఆ తరవాత అతను తాను ప్రేమించిన సుందరిని పెళ్ళాడాడు. ఆమె కైరో సుల్తాను దగ్గరబంధువురాలని తెలియగానే అతని సంతోషానికి మేరలేక పోయింది.





చేయనినేరం

పూర్వం అవంతినగరంలో ఒక రాజుండే వాడు. ఒకనాటి సాయంకాలం ఆయన తన మేడపైభాగాన విహరిస్తూండగా, ఒక పక్క ఉన్న డాబామీద ఆయనకొక అంద గత్తె అయిన స్త్రీ కనిపించింది. రాజుగారు వివేకి, న్యాయబుద్ధి అయినవాడే. అయినా ఆ స్త్రీ సౌందర్యం చూడగానే ఆయనకు ఆమెపై కోరిక కలిగింది.

ఆయన వెంటనే పనివాళ్ళను పిలిచి, ఆడాబా ఎవరిదని అడిగాడు.

“చిత్తం, మహాప్రభూ! అది తమ దగ్గర కొలువుచేసే వీరభద్రుడు అనే వాడిది,” అన్నారు నౌకర్లు.

“వీరభద్రుణ్ణి ఒకసారి పిలవండి,” అన్నాడు రాజు.

వీరభద్రుడు రాగానే రాజు అతని చేతికి ఒక ఉత్తరం ఇచ్చి, “ఏమోయ్, దీన్ని తీసుకుని వెళ్లి ఫలాని నగరంలో ఫలాని

వారికిచ్చి జవాబు తీసుకురావాలి. రేపు ఉదయమే బయలుదేరి వెళ్లు!” అన్నాడు.

“చిత్తం, మహాప్రభూ!” అని వీర భద్రుడు రాజుగారిచ్చిన ఉత్తరం తీసుకుని తన ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు.

మర్నాడు ఉదయం వీరభద్రుడు ఇల్లు వదిలి వెళ్లేదాకా కనిపెట్టుకుని ఉండి, తరవాత రాజుగారు ఒంటరిగా వీరభద్రుడి ఇంటికి వెళ్ళాడు.

వీరభద్రుడి భార్య తమ ప్రభువుకు చేయదగిన మర్యాదలన్నీ చేసి, “మీరు మా ప్రభువులు, కాని మాకు రక్షకుడు ఆ భగవంతుడే!” అన్నది.

“ఎందుకలా అన్నావు?” అన్నాడు రాజు.

“మీరెందుకు దయచేశారో నాకు తెలు సును. కాని నాకు ఒకటే సందేహం— మృష్టాన్నభోజనాలు చేసేవారికి ఎంగిలి కూడుమీద భ్రమ ఎందుకా అని!” అన్నది



వీరభద్రుడి భార్య; మర్యాదగానూ, మెత్తని చెప్పతో కొట్టినట్టుగానూ.

ఈ మాట వినగానే రాజుకు ఎంతో అవమానమయింది. ఆయన చివాలను లేచి తన పాదరక్షలుకూడా తొడుక్కోకుండా తన భవనానికి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

రాజకార్యంమీద కొంతదూరం వెళ్ళిన వీరభద్రుడు, తాను ఉత్తరం తీసుకోకుండా బయలుదేరినట్టు తెలుసుకుని, ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. వసారాలో అతనికి రాజుగారి పాదరక్షలు కనిపించాయి. తనను రాజుగారు ఎందుకు పంపినదీ గ్రహించాడు. భార్యకు కనిపించనైనా కనిపించక, మరిచి

పోయిన ఉత్తరం తీసుకుని, తిరిగి గుర్రమెక్కి ఆతను వెళ్ళిపోయాడు.

ఆతను వెళ్ళవలసిన చోటకి వెళ్ళి, ఇవ్వవలసినవారికి ఉత్తరం ఇచ్చి, జవాబు తీసుకుని తిరిగివచ్చి రాజుగారికి సమర్పించుకున్నాడు. రాజుగారు అతనికి అప్పుడే నూరు మొహరీలు పారితోషికం ఇచ్చి పంపించేశాడు.

వీరభద్రుడు ఆ సొమ్ముంతా కమసాలి దగ్గరికి తీసుకుపోయి, ఆ విలపకు సరిపడా నగలు కొని ఇంటికి తిరిగివచ్చి, వాటిని భార్య కిచ్చి పెట్టుకోమన్నాడు. ఆమె అందాన్ని ఆ నగలు రెట్టింపుచేశాయి.

“ఇవి రాజుగారి అనుగ్రహంవల్ల లభించిన ఈనాం. వీటిని పెట్టుకుని మీవాళ్ళ వద్దకు వెళ్ళు!” అన్నాడు వీరభద్రుడు.

“మావాళ్ళవద్దకు దేనికి?” అన్నది భార్య.

“దేనికేమిటి? రాజుగారికి మనమంటే ఎంత అభిమానమో నలుగురికీ తెలియవద్దా?” అన్నాడు వీరభద్రుడు.

“సరే, అయితే అలాగే వెళతాను!” అని వీరభద్రుడి భార్య పుట్టింటికి ప్రయాణమయింది.

ఆమె పుట్టింటిదగ్గర నెలరోజులున్నది. కాని ఆమెను తీసుకుపోవటానికి వీర

భద్రుడు వెళ్ళలేదు. కనీసం, మరెవరినన్నా పంపలేదు. అధమం, తన క్షేమ సమాచారాలైనా కబురుచెయ్యలేదు.

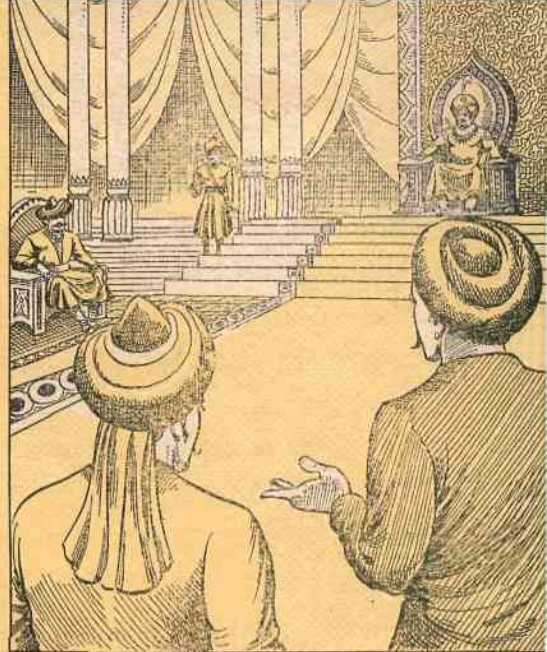
నెల నిండగానే వీరభద్రుణ్ణి బావమరిది చూడ వచ్చాడు. మాటల ధోరణిని బట్టి, వీరభద్రుడు తన భార్యను వదిలిపెట్టే ఉద్దేశంతో ఉన్నట్టు బావమరిదికి స్పష్టమయింది. అతడికి చాలా కోపంవచ్చింది.

“ఇన్ని మాట లెందుకు? నువ్వు మా చెల్లెలిని మర్యాదగా తెచ్చి విలుకుంటావా? రాజుగారిదగ్గర ఫిర్యాదు చెయ్యమన్నావా?” అన్నాడు బావమరిది.

“నీ చెల్లెల్ని మొగుడు వదిలివేశాడని దివాణమంతా తెలియాలంటే ఫిర్యాదు చేసుకో. నామటుకు నేను గుట్టురట్టు కాకుండా ప్రవర్తించాను. తరవాత నీ యిష్టం!” అన్నాడు వీరభద్రుడు.

“ఎట్లా ఫిర్యాదు చెయ్యాలో నాకూ ఆమాత్రం తెలుసులే! చూద్దువుగాని,” అన్నాడు బావమరిది.

ఒక రోజున వీరభద్రుడికి దర్బారు నుంచి పిలుపు వచ్చింది. రాజుగారి సింహాసనానికి సమీపంలోనే న్యాయాధికారి కూచుని ఉన్నాడు. ఆయన వీరభద్రుడి బావమరిదిని పిలిచి, “ఫిర్యాదు చేస్తున్నది



నీవేకదా? నీ ఫిర్యాదు సభవారికి విన్నవించు,” అన్నాడు.

బావమరిది ఈ విధంగా చెప్పాడు :

“విలీనవారు న్యాయం చిత్తగించాలి. మా కొక ముచ్చటైన తోట ఉండేది. దానిని ఎత్తయిన గోడలమధ్య ప్రాణంతో సమంగా పెంచుకున్నాం. చక్కగా పెరిగి పూలతో, పళ్ళతో కళకళలాడుతున్న ఆ తోటను ఈ వీరభద్రుడికి వప్పగించి, జాగ్రత్తగా రక్షించి ఆసుభవించుకోమన్నాం. ఈ వీరభద్రుడు ఆ తోటను కొంతకాలం పాటు యథేచ్ఛగా ఆసుభవించి, చివరకు గోడలన్నీ కూలబోసి తోటను గాలికి వదిలి

వేశాడు. తనకిక ఆ తోటతో పనిలేదని, కావలిస్తే మేం పుచ్చుకోవచ్చునని ఇదేమైన ధర్మమేనా?"

"ఇది నిజమేనా? ఈ ఆరొపణకు నువ్వేమంటావు, వీరభద్రా?" అన్నాడు న్యాయాధికారి.

వీరభద్రుడు ఈ విధంగా చెప్పాడు:

"తోటను నేను మొదట తీసుకున్న మాటా, తిరిగి వదిలివేసిన మాటాకూడా నిజమే. కాని నేనా పని ఇష్టమై చెయ్యలేదు, ఒకరి ప్రాధ్వలంమీదా చెయ్యలేదు. జరిగినదేమంటే, ఒకనాడు నేను తోటలో ప్రవేశించేసరికి నాకక్కడ సింహంపాదాల గుర్తులు కనబడ్డాయి. ఇక ఆ తోట నాకు క్షేమకరం కాదనిపించింది. సింహంపట్ల నాకు గల గౌరవభావమూ, నా ప్రాణాలపై నాకు గల తీపి చేరి నాచేత ఈ పని చేయించాయి. నేను చేసిన తప్పేమిటో వీలినవారు సెలవియ్యాలి."

ఇంతవరకూ చూసంగా వింటున్న రాజు అడ్డువచ్చి, "వీరభద్రా, నువ్వు అపోహ పడ్డట్టు కనిపిస్తున్నది. ఆ తోట సంగతి నాకూ తెలుసును. పొరపాటున సింహం అందులో అడుగుపెడితే పెట్టందేమోగాని అక్కడ ఆ సింహానికి ఏం దొరుకుతుంది? ఒక్క పువ్వుగాని, ఫలంగాని, చిగురాకు గాని అంటకుండా, తనకది చోటుకాదని తెలుసుకుని, ఆ సింహం అప్పుడే వెళ్ళి పోయిఉంటుంది. సింహానికి వెరిచి నువ్వు నీ ప్రియమైన తోటను గాలికి వదలవలసిన అవసరం కొంచెమైనా లేదు. అందుచేత నువ్వు నీ బావమరిదితో రాజీపడి, నీ తోటను తిరిగి తీసుకో" అన్నాడు.

ఈ మాటలు వీరభద్రుడికి తప్ప సభలో ఇంకెవ్వరికీ అర్థంకాలేదు. అవి విని వీరభద్రుడు ఎంతో సంతోషించాడు. అతను తన భార్యను పుట్టింటనుంచి తిరిగి తెచ్చుకుని సుఖంగా జీవించాడు.





మిత్రద్రోహ

పూర్వం అలెగ్జాండ్రీయా నగరంలో ఆబూ కీర్ అనేవాడికి కలంకారీ దుకాణం ఒకటి ఉండేది. వాడు కావటానికి మంచి పనివాడే గాని మోసగాడు, సోమరిపోతు, బొత్తిగా నీతిమాలినవాడు. రంగు వెయ్యమని ఎవరన్నా బట్టలిస్తే రంగులకుని ముందుగా సొమ్ము తీసుకుని, బట్టలు ఆమ్మేసి, అదంతా పెట్టి సుఖంగా భోంచేసేవాడు. బట్టలిచ్చిన వాడిని తెగతిప్పి చివరకు, అద్దకలేసిన బట్ట లెవరో ఆపహరించినట్టు చెప్పేవాడు.

కొంతకాలానికి ఆబూకీర్ అంటే యెటువంటివాడో చాలామందికి తెలిసిపోయింది. అప్పటికి తెలియని వాళ్ళెవరన్నా వస్తే మోసంచేస్తూనే ఉండేవాడు. వాడు తన దుకాణం తెరవటంకూడా మానేసి, దాని కెదురుగా ఉండే మంగలి దుకాణంలో కూర్చోవటం మొదలుపెట్టాడు. వాడివల్ల మోసపోయినవారు వచ్చిచూసి, దుకాణం

మూసివుందని వెళ్ళిపోయేవారు. ఎవరైనా కొత్తవాళ్ళు బట్టలు పట్టుకునివస్తే ఆబూకీర్ బేరం తీసుకుని ఆ బట్టలు ఆమ్మేసి చిద్విలాసంగా ఖర్చుపెట్టుకునేవాడు.

ఇట్లా ఎంతకాలం సాగుతుంది? ఒకనాడెవరో ఆబూకీర్ పాపుకు జుప్తు పెట్టారు. రాజభటులు తన దుకాణానికి సీళ్ళువెయ్యటం మంగలిపాపులోనుంచి ఆబూకీర్ చూశాడు.

మంగలిపాపు గలవాడి పేరు ఆబూసీర్. అతను చాలా పెద్దమనిషి, శాంతమూర్తి. అతను ఆబూకీర్ తో, "ఎందుకు వచ్చిన ప్రారబ్ధం? అక్రమంగా ఎంతకాలం వృత్తి చేసుకోగలవు? అల్లా ఇచ్చేవానితో తృప్తి పడి న్యాయంగా బతకరాదా?" అన్నాడు.

"నన్నేం చావమంటావా? ఎంత కష్టపడి చేసినా తిండికే చాలకపోయే! నీకు నిక్షేపంగా జరిగిపోతున్నది గనక కబుర్లు చెబుతావు," అన్నాడు ఆబూకీర్.

డి. శివరామకృష్ణయ్య



“లేదు, తమ్ముడా. నాకుకూడా ఏమీ బాగా జరగటం లేదు. పోనీ, ఈ నగరం విడిచి ఎక్కడికైనా పోయి, ఇంతకన్న సుఖంగా బతకగలమేమో చూద్దాం,” అన్నాడు ఆబూసీర్.

దీనికి కలంకారీవాడు ఒప్పుకున్నాడు. ఇద్దరూ ఫతేహా జరించి ప్రమాణం చేసుకున్నారు: ఇద్దరిలో ఎవరు ముందు సంపాదించినా రెండోవారిని భరించాలి; ఒకరు ఎక్కువ సంపాదించినా తక్కువ సంపాదించినా ఇద్దరూ సమంగా పంచుకోవాలి.

మర్నాడు ఉదయమే వారిద్దరు రేవుకు వెళ్ళి, ఒక పడవ పట్టుకున్నారు. వారు

తమవెంట కొద్ది ఆహారమే తెచ్చుకున్నారు. అందుచేత మంగలి, పడవలో వున్నవారికి క్షౌరంచేసి, డబ్బుకు బదులు ఆహారం స్వీకరించి, దానితో తమ ఇద్దరి పొట్టలూ నింపటానికి నెచ్చయించుకున్నాడు.

పడవలో మంగలి ఆబూసీర్ ఒకడే. అతను పొదితీసుకుని ప్రయాణం కులమధ్యకు వెళ్ళేసరికి కొందరు అతనిచేత క్షౌరం చేయించుకున్నారు. అందరి దగ్గిరా అతను ఆహారమే వుచ్చుకున్నాడు. కొందరు రొట్టెలూ, కూరా మొదలైనవి ఇచ్చారు. మరి కొందరు చిల్లరడబ్బులుకూడా ఇచ్చారు.

పడవమీద మంగలి ఉన్నట్టు తెలియగానే సరంగు అతనికోసం కబురుచేశాడు. ఆబూసీర్ సరంగును క్షౌరంచేసి, డబ్బు లివ్వబోతే తీసుకోక, తమ కథ యావత్తూ అతడికి చెప్పుకున్నాడు.

“అయితే, భోజనంవేళకు నీ మిత్రుణ్ణి కూడా వెంటబెట్టుకురా. వంటచేయిస్తాను. నాతోనే భోంచేద్దురుగాని,” అన్నాడు సరంగు.

మంగలి సంతోషించి, తాను సంపాదించిన ఆహారమంతా మూటకట్టుకుని, కలంకారీవాడున్న చోటికి తిరిగివెళ్ళాడు. ఆ సోమరిపాతు పడవ ఎక్కినది మెదలు అట్లాగే పడుకుని నిద్రపోతున్నాడు. ఆబూ

సీర్ వచ్చి లేపగా వాడు, "ఏమీ అనుకోకు, అన్నా. నాకు చాలా పైత్యవికారంగా వుంది. లేచి నిలబడలేను," అంటూ, మంగలి తెచ్చిన రొట్టెలూ, కూర గబగబా నేట కుక్కుకోసాగాడు.

"ఇవెందుకు తింటావు? మనెద్దరినీ సరంగు భోజనానికి రమ్మన్నారు. వేళ కావచ్చిందికూడా," అన్నాడు ఆబూసీర్.

"నే నెట్లా రాను? లేస్తేనే ఒళ్ళు తూలుతుంది," అంటూ ఆబూసీర్ తన పొట్ట అత్రంగా నిండుకున్నాడు.

మంగలి ఒక్కడే రావటం చూసి సరంగు, "నీ స్నేహితుడెక్కడ?" అన్నాడు.

"అతనికి ఒళ్ళు తిప్పతున్నదిట," అని జవాబిచ్చాడు మంగలి. భోజనాలయక సరంగు ఒక పళ్ళెం నిండా భోజనపదార్థాలు పెట్టించి, కలంకారీవాడి కోసం మంగలి వెంట పంపాడు.

మంగలి కష్టపడి సంపాదించిన ఆహారం యావత్తూ ఖాళీచేసి నిద్రపోతున్న ఆబూసీర్ నిద్రలేచి, సరంగు పంపించిన పళ్ళెంకూడా ఖాళీచేసి మళ్ళీ నిద్రకు పడ్డాడు.

ఈ వివంగా ఇరవై రోజులు సముద్రం మీద ప్రయాణంచేసి పడవ ఒక నగరం చేరింది. ఇద్దరు స్నేహితులూ పడవ దిగి, నగరంలోకి వెళ్ళి, ఒక సరాయిలో గది





అద్దెకు తీసుకున్నారు. అందులో ప్రవేశించి నది మొదలు కలంకారీవాడు ఒకటే నిద్ర.

మంగలి ఆబూసీర్ మాత్రం బయటికి వెళ్లి తనవృత్తి చేసుకుని, కూరానారా కొనుక్కుని ఇంట్లోకి వచ్చేవాడు, వంట చేసేవాడు, స్నేహితుడికి పెట్టి తాను తినేవాడు. ఆబూకీర్ భోజనానికి మాత్రం నిద్రలేచి, మళ్ళీ వెంటనే పడుకుని నిద్రపోయేవాడు. ఆబూసీర్ అతనితో “ఏమిటి సోమరితనం?” అని ఎన్నడూ అనలేదు. పైపెచ్చు, తనకు పనిలేకపోయినా నగరం వినోదాలు చూడటానికి బయటికి పోతూ, “నేను పోతున్నాను, నువ్వు విశ్రాంతి తీసుకో!” అనేవాడు.



ఈ విధంగా నలభైరోజులు గడిచాయి. నలభై ఒకటో రోజున మంగలి ఆబూసీర్ కు జబ్బుచేసింది. అతను సరాయ్ కౌకరును బతిమాలి, అతనిద్వారా తనకు కావలసిన తిండి అదీ తెప్పించాడు. ఆబూకీర్ మటుకు ఇంకా తింటూ, నిద్రపోతూ ఉన్నాడు.

మరి నాలుగురోజు లీవిధంగా జరిగినాక ఆబూసీర్ జ్వరం, తీవ్రమై అతనికి అపస్మారకస్థితి ఏర్పడింది. అందుచేత అతను సరాయి నౌకర్లు పిలిచి డబ్బులిచ్చి బజారు నుంచి తిండి తెప్పించలేదు.

వేళకు తిండి రాకపోయేసరికి కలంకారీ ఆబూకీర్ కు అకలి దహించసాగింది. అతను లేచి ఆబూసీర్ చేక్తా వెతికాడు. అందులో కొంత డబ్బు దొరికింది. అది చేతబట్టుకుని ఎవరికి చెప్పకుండా, గది తలుపు మూసి, ఆబూకీర్ నగరంలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

నగరం చాలా దివ్యంగా ఉంది. కాని ఒక చిత్రం కనిపించింది. ఆ నగరంలో ఏ మనిషిచూసినా తెల్లదుస్తులు, నీలిరంగు దుస్తులు వేసుకుని కనబడ్డారేగాని ఇతర రంగుల దుస్తులతో ఎవరూ కనిపించలేదు. దానికి కారణం తెలుసుకుందామని ఆబూకీర్ అక్కడ ఒక కలంకారీ దుకాణానికి వెళ్ళి, “నా చేతిరుమాలుకు రంగువెయ్యాలి.





ఏరంగు వేస్తారు. ఎంత పుచ్చుకుంటారు?" అని దుకాణదారును అడిగాడు.

"సిలిరంగు వేస్తాం. ఇరవై వెండి కాసులు పుచ్చుకుంటాం," అన్నాడు దుకాణదారు.

కొంచెంసేపు సంభాషించినమీదట ఆబూ కీర్ కు ఆ వూరి రహస్యం తెలిసిపోయింది. అక్కడ సిలిరంగు చౌకగా దొరుకుతుంది. ఆ వూరి కలంకారీవాళ్ళకు మరొక రంగు వెయ్యటం చేత కాదు. వారు అంతేసి మజూరి పుచ్చుకోవటానికి కూడా కారణం ఉంది. ఆ నగరంలో కలంకారీ పనిచేసే వారు నలభైమందే ఉన్నారు. వారంతా కట్టుగా నిలబడి కొత్తవారి నెవర్నీ ఆ వృత్తి లోకి రానివ్వకుండా అడ్డుకుంటున్నారు. నలభైమందిలోనూ ఎవరైనా చస్తే, వారి పిల్లల్లో ఎవరో ఒకరికి కలంకారీపని నేర్పి ఆ వృత్తి చేసుకోనిస్తారు.

ఈ విషయాలన్నీ తెలుసుకుని ఆబూ కీర్ నేరుగా ఆ నగరపు రాజుగారివద్దకు వెళ్ళాడు. తనకు కలంకారీపని తెలుసుననీ తాను బట్టలకు ఏ రంగు కావాలంటే ఆ రంగు వేయగలననీ, అందుచేత తనకు కలంకారీ దుకాణం పెట్టుకునే అవకాశం ఇప్పించమనీ అడిగాడు.



రాజు, ఈ మాటవిని ఆశ్చర్యపోయి ఆబూకీర్ కలంకారీ దుకాణం పెట్టుకునేందుకు అనుమతి ఇవ్వటమేగాక, పెట్టుబడికి అయిదువేల బంగారు కాసులూ, సహాయపడేటందుకు కొందరు బానిసలూ, ఉచితంగా ఇల్లూ ఇప్పించాడు.

ఆబూకీర్ ఆ దుకాణంలో తనకు కావలిసిన సరుకుసరంజామా అంతా ఏర్పాటు చేసి, రాజుగారు పంపిన తానులకు రకరకాల రంగులు వేసి, దుకాణం ముందర అట్టహాసంగా ఆరగట్టాడు. జనం విడ్డూరంగా ఎగబడి రంగురంగుల బట్టలకేసి నోళ్ళుతెచ్చుచు చూడసాగారు.





వాటినిచూసి రాజుగారు పొందిన ఆనందానికి మేరేలేదు. ఆయన ఆబూకీర్మీద కనకవర్షం కురిపించాడు. గొప్పగొప్ప రాజోద్యోగులందరూ తమ బట్టలను ఆబూకీర్ వద్దకు పంపి రకరకాల రంగులు వేయించుకున్నారు. చూస్తుండగానే కలంకారీ ఆబూకీర్ అధికారమూ, సంపదా కూడా అంతులేకుండా పెరిగిపోయాయి.

అక్కడ సరాయిలో మంగలి ఆబూసీర్ కు మూడురోజులపాటు స్పృహరాలేదు. గది తీసుకున్నవారు ఏమయారో చూద్దామని నౌకరువచ్చిచూసేసరికి ఆబూసీర్ మూలుగుతున్నాడు. అతనికి అప్పడేస్పృహవచ్చింది.

“నా చొక్కాలో డబ్బుంటుంది, తీసుకుపోయి నాకేదైనా తాగేటందుకు తెచ్చిపెట్టుబాబూ,” అన్నాడు ఆబూసీర్.

కాని చొక్కా జేబు ఖాళీగా వుంది. ఆబూకీర్ ఏమయ్యాడో తనకు తెలియదన్నాడు నౌకరు. ఆబూకీర్ తనకు ద్రోహం చేసి వెళ్ళిపోయాడని తెలుసుకుని ఆబూసీర్ కంట తడిపెట్టాడు. నౌకరు అతన్ని ఓవార్చి, అతని కింత జావ తానే కాచిపోసి, తన డబ్బుతోనే అతన్ని పోషిస్తూ సమస్త మైన సేవా చేశాడు. చివరకు ఒకనాడు ఆబూసీర్ కు ఒళ్లంతా చెమటలుపట్టి జ్వరం దిగిపోయింది. అతను సరాయి నౌకరుకు తన కృతజ్ఞత తెలుపుకుని, అల్లా అనుగ్రహిస్తే త్వరలోనే రుణం తీర్చుకుంటానని చెప్పి బయలుదేరాడు.

మంగలి ఆబూసీర్ వీధులవెంట కొద్ది దూరం వెళ్ళాడోలేదో అతనికి ఒక కలంకారీ దుకాణమూ, దాని బయట ఆరగట్టిన రంగు రంగుల బట్టలూ, వాటిని చూడటానికి మూగిన జనమూ కనిపించారు. అది ఆబూకీర్ దుకాణమని తెలియగానే మంగలికి పరమానందమయింది. పని తొందరవల్లనే అతను తనను తిరిగి కలుసుకోలేక పోయాడనీకూడా అనుకున్నాడు.

అబూసీర్ దుకాణంలోకి తొంగిచూసే సరికి అబూకీర్ లోపల కూచుని వైభవంగా కనిపించాడు. అయితే అబూకీర్ తన స్నేహితుణ్ణి చూడగానే సంతోషంతో లేచివచ్చి కౌగలించుకోకపోగా అగ్రహంతో గొంతెత్తి, "తప్పుడు వెధవా! మళ్ళీ వచ్చావ్? నీ దొంగమొహం ఇక్కడ చూపించవద్దని ఎన్ని సార్లు చెప్పాను?" అని అరిచాడు.

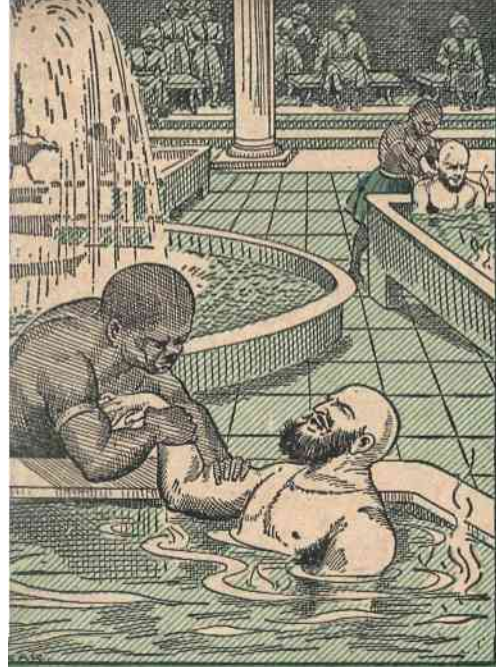
మరుక్షణమే అబూకీర్ బానిసలు వచ్చి అబూసీర్ ను పట్టుకున్నారు. అబూకీర్ లేచి వచ్చి అతన్ని తన కర్రతో గొడ్డును బాది నట్టు బాది, "నీ మొహం ఈ సారి ఇక్కడ చూపించావో, రాజుగారితో చెప్పి నీ తల

తీయించేస్తాను, జాగ్రత్త! పో అవతలికి!" అంటూ గొంటివేశాడు.

అల్లా తనని పరీక్షిస్తున్నాడని తప్పు, అబూసీర్ ఇంకేమీ అనుకోలేకపోయాడు. అతనికి స్నానం చెయ్యాలని బలమైన కోరిక కలిగింది. కాని ఎంత దూరం వెళ్ళినా ఒక్క స్నానశాలకూడా కనిపించలేదు. అందుచేత అతను దారేపాయ్యేవాణ్ణి ఒకణ్ణి పిలిచి, "బాబూ, సమీపంలో స్నానశాల ఏదైనా ఉంటే అక్కడికి వెళ్ళేందుకు దారి చెబుదూ!" అని అడిగాడు.

"స్నానశాలా? అంటే ఏమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు దారేపాయ్యేవాడు.





మీదట రాజు, "బాగుంది. నీకు కావలసినంత డబ్బిస్తాను. ఈ నగరంలో నీకు సచ్చిన చోటు చూసి ఆ ప్రాంతాన చక్కని స్నానశాల కట్టించి నడుపు. అది ఎట్లా నడుస్తుందో చూస్తాం," అన్నాడు.

రాజుగారి ప్రాపకతతో మంగలి ఆబూసీర్ నగర మధ్యంలో మంచిచోటు చూసి అక్కడ ఒక మనోహరమైన స్నానశాల కట్టించాడు. అందులో మధ్య అందంగా ఒక జలయంత్రం నిర్మించాడు. నీళ్ళ తోట్లూ, నీరు కాచటానికి యేర్పాట్లూ అమర్చాడు. రాజుగారు పంపిన బానిసలకు ఒళ్ళుపట్టటం మొదలైనవి నేర్పాడు.

స్నానశాల ప్రారంభోత్సవంనాడు రాజు గారూ, సామంతులూ వచ్చారు. వారికోసం స్నాన జలంలో ఆబూసీర్ పన్నీరు కలిపించాడు. నౌకర్లు అందరికీ ఒళ్ళుపట్టి, ఒళ్ళు రుద్ది, సుఖంగా స్నానాలు చేయించారు. అటువంటి సుఖం రాజుగారుగానీ, సామంతులుగాని వారి జన్మలో ఎరగను.

రాజు పరమానందభరితుడై, "ఇటువంటి స్నానం చేయించినందుకు ఒక్కొక్కరిదగ్గిరా ఎంత పుచ్చుకోబోతున్నావు? వెయ్యి బంగారు కాసులకు తక్కువ తీసుకోకు," అన్నాడు.

"పురజనులు స్నానాలు చేస్తూంటారే, ఆ ప్రదేశం," అన్నాడు ఆబూసీర్.

"పురజనులయేది, రాజుగారయేది, స్నానం చెయ్యాలంటే సముద్రానికి పోవలసిందే," అన్నాడు దారేవెళ్ళేవాడు.

ఈ దేశంలో స్నానశాలలు లేవనీ, వాటి సౌఖ్యాన్ని ఇక్కడి ప్రజలెరగరని ఆబూసీర్ కు ఆర్థమయింది. అతను నేరుగా రాజుగారివద్దకు వెళ్ళి, "ఇంత అందమైన నగరం వుండీకూడా ఇక్కడ స్నానశాలలు లేవంటే ఇంతకంటే వేరే లోటుండదు," అన్నాడు. స్నానశాలలో ఎటువంటి విర్పాటుంటాయో ఆబూసీర్ వివరించి చెప్పిన



ఆబూసీర్ నలాంచేసి, “తమరు ప్రభువులు కనక అంత సొమ్మివ్వగలరు. పేద వాళ్ళిచ్చుకోగలరా? ఈ సుఖం అందరికీ అందుబాటులో ఉండటానికై ఎవరు ఎంత మనస్ఫూర్తిగా ఇస్తే అంతే పుచ్చుకుందామనుకుంటున్నాను,” అన్నాడు.

రాజుగారు వెయ్యి బంగారుకాసులూ, ఆయన వెంట వచ్చిన నాలుగుపందల మందీ తలా నూరు బంగారుకాసులూ ఆబూసీర్ కిచ్చారు. అదే చాలా పెద్ద మొత్తమయింది.

మర్నాటినుంచీ మామూలు ప్రజలు తండోపతండాలుగా వచ్చి స్నానశాలలో స్నానాలు చేయసాగారు. ఎవరెంత ఇచ్చినా ఆబూసీర్ పుచ్చుకున్నాడు.

ఇంకొకనాడు స్నానశాలకు రాజుగారి పతవ సరంగు వచ్చాడు. ఆబూసీర్ ను గుర్తించి పలకరించాడు. ఆబూసీర్ ఆయనకు చక్కగా స్నానంచేయించాడు. సరంగు అతనికి డబ్బివ్వబోయాడు గాని ఆబూసీర్ తీసుకో నిరాకరించాడు.

ఈలోపల స్నానశాలనుగురించి అందరూ మెచ్చుకోగా ఆబూసీర్ విన్నాడు. అతను స్వదేశంవిడిచి వచ్చాక స్నానశాల అన్నది ఎరగడు. అందుచేత అతను ఒకనాడు తన



బానిసలందరినీ వెంటబెట్టుకుని అట్టహాసంగా స్నానశాలకు వచ్చాడు.

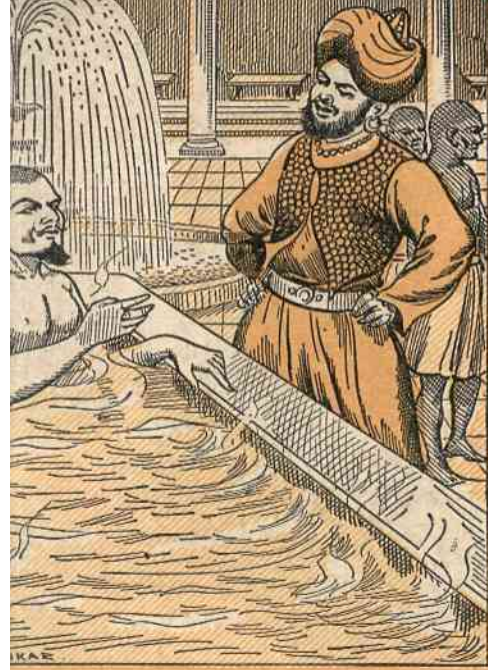
ఆబూసీర్ ను చూడగానే ఆబూసీర్ ఎదురుగా వెళ్ళి అలింగనం చేసుకున్నాడు.

“అన్నా, మనం ఫతేహ్ పరించి ప్రమాణం చేసుకున్నాంగదా, ఒక్కమారైనావచ్చినన్ను చూసిపోలేవేం?” అన్నాడు కలంకారీ ఆబూసీర్, అప్యాయంగా.

“రాకేం, తమ్ముడూ? వచ్చాను. నన్ను పట్టుకుని చావగొట్టి, దొంగ అని తిట్ట సక్కురించావు!” అన్నాడు ఆబూసీర్.

ఆబూసీర్ ఆశ్చర్యంగా, “నేను కొట్టింది నిన్నా? ఎంత ఘోరం, ఎంత ఘోరం!





“అదంతా రాసి పెట్టి ఉండి జరిగిందనుకో. దాన్నిగురించి విచారించ నవసరం లేదు,” అంటూ ఆబూసీర్ తాను ఈ స్నానశాల ఏర్పాటుచేసిన వైనమంతా తెలిపి, ఆబూకీర్ చేత తను దగ్గరవుండి మహా వైభవంగా స్నానం చేయించాడు.

స్నానం పూర్తిచేసి ఆబూకీర్ తన స్నేహితుడితో, “అంతా చాలా బాగుందిగాని ఒక్కలోపంచేశావు,” అన్నాడు.

“నిమిటది?” అని అడిగాడు మంగలి ఆబూసీర్ అత్రంగా.

“ఉల్లిపాషాణమూ, సున్నమూ కలిపి నూరిన నలుగుకూడా ఉంటే నీ స్నానశాల కేలేటూ లేదుగదా!” అన్నాడు ఆబూకీర్.

“ఆరేరె, దానిమాటే మరిచానునుమా! రేపే ఆ నలుగుకూడా తప్పక ఏర్పాటు చేస్తాను,” అన్నాడు ఆబూసీర్.

ఆబూకీర్ తన స్నేహితుడి దగ్గర శలవు పుచ్చుకుని నేరుగా రాజుగారి దగ్గరికి వెళ్ళి ఆయనతో ఈవిధంగా చెప్పాడు:

“మహారాజా, తమరు నమ్మిన బంటును గనక ఒక హెచ్చరికచేయవలసి ఉన్నది. తమరొక స్నానశాల కట్టించారు, బాగానే ఉన్నది. కాని అందులో తమరుంచిన మనిషి తమకు ఆపకారం తలపెట్టినవాడు.

చూశావా? నీలాంటివాడే ఒక దొంగవెధవ రోజూ నా దుకాణానికి వచ్చి ఏదో ఒకటి కాజేస్తూ ఉండేవాడు. పోనీ పేదవాడుగదా అని మంచిగా ఎన్నోసార్లు చెప్పిచూశాను. చివరకు ప్రాణంవిసిగి ఒకనాడు కొట్టాను. అది నువ్వేనని నేను కలలోకూడా అనుకో లేదు నుమా,” అన్నాడు.

“నేను నీదుకాణానికి ఒకేసారి వచ్చాను. అనాడే నన్ను తన్ని పంపావు!” అన్నాడు ఆబూసీర్ విచారంగా.

“ఆరేరె, నువ్వు ఫలానా అని చెప్పలేక పోయావా? ఎంత ఘోరం జరిగిందీ!” అన్నాడు ఆబూకీర్.

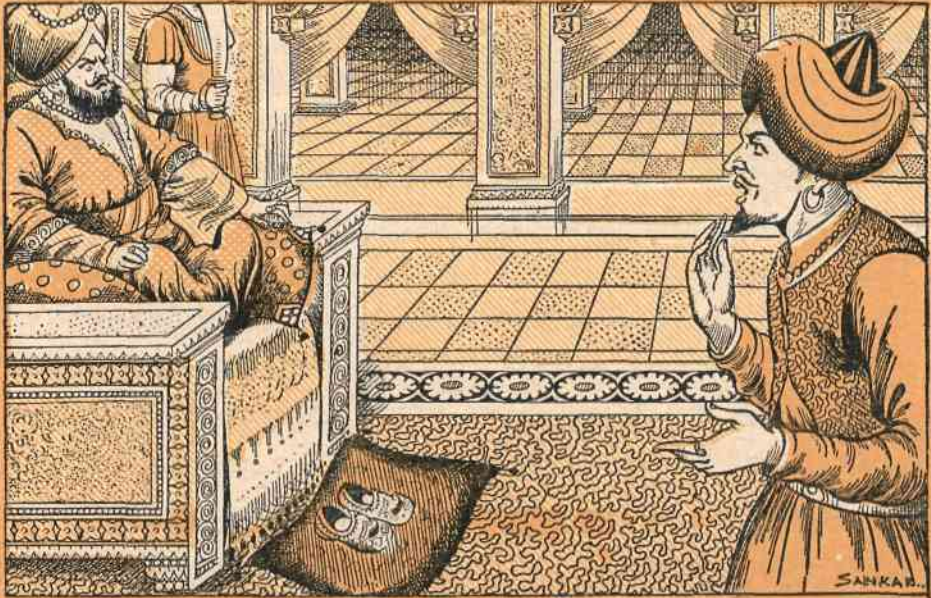
తమర్చి విషంతో తుదముట్టించటానికే ఈ స్నానశాల కట్టించాడు, సందేహం లేదు. అతని కథ చెబుతా వినండి.

“అతనూ, నేనూకూడా మరొకదేశపు సుల్తానుకు బందీలుగా చిక్కాం. నేను వారి రాజ్యంలో కలంకారీ దుకాణంపెట్టి బట్టలకు చిత్రవిచిత్రమైన రంగులువేసి, సుల్తానుగారిని మెప్పించాను. ఆయన నాకు స్వేచ్ఛ ఇచ్చి పంపేశాడు. ఈ మంగలి మాత్రం భార్యబిడ్డలతో సుల్తానుకు బందీ అయి బయటపడలేక పోయాడు. చివరకు ఒక షరతుపై ఆ సుల్తాను ఇతన్ని ఒక్కణ్ణి వదిలిపెట్టాడు. ఆ షరతేమిటంటే అతను

స్నానశాల ఏర్పాటుచేసి విషపు నలుగుపెట్టి మిమ్మల్ని తుదముట్టించటం. అతనిపని ముగించాక, ఆ సుల్తాను అతని భార్యబిడ్డలను వదిలేస్తాడు. ఆ తరువాత ఆ సుల్తాను వచ్చితమ రాజ్యం ఆపహరిస్తాడు. ఇందుకే మంగలి ఇక్కడ చేరాడు!”

“విషపు నలుగేమిటి? ఆబూసీర్ నాకే నలుగూ పెట్టించలేదే?” అన్నాడు రాజు.

“కనుకనే తమరింకా క్షేమంగా ఉన్నారు. ఎప్పుడో తమకు ఉల్లిపాపాణువు నలుగు పెడతాడు. తమ క్షేమంకోరి చెప్పాను. హెచ్చరికగా ఉండటం మంచిది,” అని ఆబూసీర్ వెళ్లిపోయాడు.





తీసుకురండి,” అంటూ, తన దుస్తులు వేసుకుని స్నానం చేయకుండా వెళ్లిపోయాడు.

ఆ బూసీర్ ను భటులు దివాణానికి తీసుకుపోయేసరికి రాజుగారు తన పడవ సరంగుతో మాట్లాడుతున్నాడు. ఆయన సరంగుకు ఆబూసీర్ ను చూపి, “ఈ ద్రోహిని తీసుకుపో. వాణ్ణి ఒక గోతంలో పెట్టి, అందులో రెండు మణుగులు సున్నపురాయి కూడా వేసి మూతికట్టి, నీ పడవలో వేసుకుని తీసుకురా. మిద్దెమీద కిక్కిరిస్తే నేనుంటాను. నేను చూస్తూండగా నంచిన నీటిలో పడెయ్యి. ఈ దుర్మార్గుడు సున్నంతోవుడికి చావాలని మా నిర్ణయం!”

రాజుకు ఆబూసీర్ మీద ఉండిన ఆదరమంతా అగ్రహంగా మారింది. ఆయన మర్నాడే సపరివారంగా స్నానశాలకు వెళ్ళాడు. ఆబూసీర్ ఎంతో ఆదరంతో ఆయనకు స్వాగతం చెప్పి, తానే స్వయంగా ఆయనకు ఒళ్లుపట్టి, ఒకరకం పిండితెచ్చి ఆయనకు నలుగు పెట్టబోయాడు.

“ఏమిటది?” అన్నాడు రాజు.

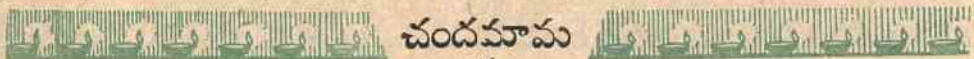
“నలుగుపిండి,” అన్నాడు ఆబూసీర్.

రాజు దాన్ని తీసుకుని వాసన చూశాడు. ఉల్లిపాషాణం వాసన కొడుతున్నది. రాజు చివాల్చలేచి, తన భటులతో, “ఈ రాజద్రోహిని పెడరెక్కలు కట్టి దివాణానికి

ఈ మాటలు వినిగానే సరంగు గుండె లవిసిపోయాయి. కాని అతనికి, “చిత్తం!” అనటం తప్ప గత్యంతరంచేదు. అతను, పెడరెక్కలు విరిచికట్టివున్న ఆబూసీర్ ను వెంటబెట్టుకుని తన ఇంటికి బయలుదేరాడు.

“ప్రభువుకు ఇంత అగ్రహం కలగటానికి నువ్వేం చేశావు? నువ్వేంతో పెద్దమనిషి వనుకున్నానే!” అన్నాడు సరంగు.

“అల్లా సాక్షిగా నేనే పాపమూ ఎరగను. కాని ఏదో అపరాధం జరగకపోతే రాజు నన్ను శిక్షిస్తాడా? ఆయనకు నేనంటే ఎంతో ప్రేమ!” అన్నాడు ఆబూసీర్.

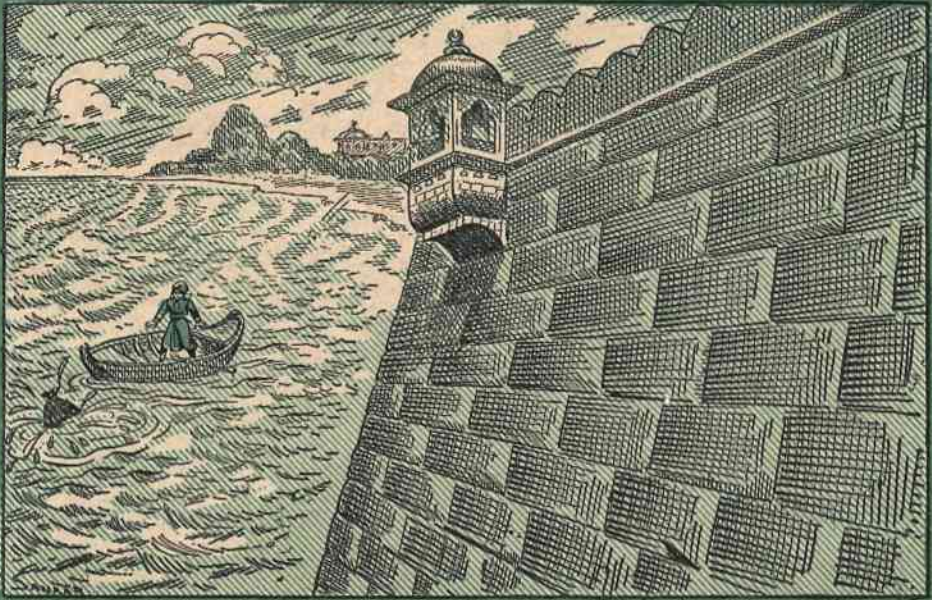


"ఏమైనా నాచేతిమీడిగా నీకి ఘోర మరణం కలిగించలేను. నువ్వు మా ఇంటి నుంచి రహస్యంగా బయలుదేరి సముద్రంలో ఉన్న దీవికి వల తీసుకువెళ్ళి, చీకటిపడినదాకా చేపలు పట్టుతూ కూచో. చీకటిపడగానే రాజుగారి వంటవాడు చేపల కోసం వస్తాడు. ఈలోపల నేను గోతంలో ఏదో దుంగపెట్టేసి, నీటిలోకి తోసేస్తాను. నిజం నిలకడమీద అవే బయలుపడు తుంది," అన్నాడు సరంగు.

సరంగు ఇంటినుంచి అబూసీర్ వల తీసుకుని, చేపలు పట్టడానికి దీవికి వెళ్ళి పోయాడు. సరంగు ఒక పెద్ద గోతంలో

రెండు మణుగులు సున్నపురాయి వేసి అందులో ఒక దుంగపెట్టి, మూతి కట్టి, తన పడవలో వేసుకుని, తెడ్డువేస్తూ రాజ భవనం ఎదురుగా వెళ్లి పడవను నిలిపాడు. పై కిటికీలో రాజు కూచుని ఉన్నాడు. ఆయన చెయ్యివిసిరి, గోతాన్ని నీటిలోకి తోసెయ్యమని సజ్జు వెశాడు. ఆ సమయంలో ఆయన చెతినుంచి, ఒక వుంగరం తళతళా మెఝస్తూ నీటిలో పడిపోయింది. దాన్ని ఎవరూ గమనించలేదు. సరంగు గోతాన్ని నీటిలోకి తోసేశాడు.

సున్నపురాయికి నీరు తగులుతూనే బుడగలా, వెచ్చని ఆపరీ బయలుదేరింది.





అక్కడ దీవిలో ఆబూసీర్ పొద్దుకాకా వలవేసి చేపలు పట్టాడు. చాలా చేపలు దొరికాయి. అతనికి బాగా ఆకలివేస్తున్నది. అందుచేత ఒక చేపను కాల్చుకు తిని బయలుదేరుదామనే ఉద్దేశంతో అతను ఒక పెద్దచేపను తీసి కత్తితో కోశాడు. మరుక్షణం దానిపొట్టలో ఏదో తళతళలాడింది. తీసిచూస్తే రాజుగారి ముద్రక!

ఆ ముద్రక ఈ చేపలోకి ఎల్లావచ్చిందో, ఆ చేప తన వలలో ఎల్లా పడిందో, అన్ని చేపలలోనూ దానినే తానెందుకు కోయ వలసివచ్చిందో ఆబూసీర్ అర్థంచేసుకోలేక, "అంతా ఆల్లా సిర్రేశం," అనుకున్నాడు.

అతను సరంగు ఇంటికి వెళ్లి, అతడికి రాజముద్రక చూపించి, "ఇది లేనందువల్ల రాజుగారికి చాలా ఇబ్బంది కలుగుతుంది. కనుక దీన్ని ఇప్పుడే తీసుకుపోయి రాజుగారికి ఒప్పచెప్పతాను." అన్నాడు.

సరంగు భయపడ్డాడు. కాని ఆబూసీర్ "అల్లా అనుగ్రహం ఉన్నంతకాలం భయ పడవలసిన అవసరమేమీ లేదు. నావల్ల జరిగిన ద్రోహమేమిటో ఈసారైనా రాజుగారి నడిగి తెలుసుకుంటాను," అన్నాడు.

ఆబూసీర్ను చూడగానే రాజు నిర్భాంత పోయి, "ఆ సంచిలోనుంచి ఎట్లా బతికి తప్పించుకు వచ్చావు?" అన్నాడు.

ఆబూసీర్ జరిగినదంతా చెప్పి, ముద్రక తీసి రాజుగారికిచ్చాడు.

"నిన్ను చూస్తే మంచివాడివిగా, రాజ భక్తికలవాడివిగా కనిపిస్తావు. నన్ను చంపటానికి ఎందుకు యత్నించావు?" అని అడిగాడు రాజు ఆశ్చర్యపడుతూ.

"తమకెవరో నామీద చాడీలు చెప్పి ఉంటారు. నేను ఆటువంటి ద్రోహం ఎన్నడూ తలపెట్టలేదు," అన్నాడు ఆబూసీర్.

"ఎవరో కాదు, కలంకారీ వర్తకుడు ఆబూకీర్ స్వయంగా చెప్పాడు. నీ భార్య బిడ్డలను ఎవరో సుల్తాన్ బందీచేసి ఉంచా

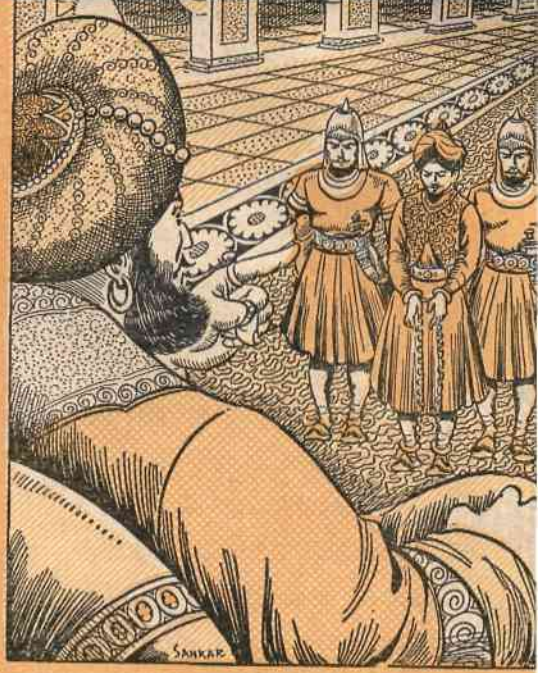
దుట. వారిని విడిపించుకునేటందుకు నాకు విషపు నలుగు పెట్ట నిశ్చయించావుట. నువు తెచ్చిన నలుగు నేను వాసనచూశాను. అది ఉల్లిపాపాణం వాసన!" అన్నాడు రాజు.

అబూసీర్ కళ్ళు పెద్దవిచేసి కొంతసేపు అశ్చర్యంగామాసి, చివరకు, "ఈ అబూ కీర్ కు నేను చేతనైన సహాయం చేశానుగాని ఎన్నడూ అపకారం చెయ్యలేదు. అతను నాడబ్బు హరించాడు, నన్ను అకారణంగా కొట్టాడు, ఇప్పుడు నన్ను చంపించటానికే ఎత్తుచేశాడు. అతను ఎంతో అప్రదర్శిత స్థాన శాలకు వచ్చి, అన్ని విర్యాల్లా మెచ్చుకుని ఉల్లిపాపాణం నలుగు లేకపోవటం ఒక్కటే లోపమని నాతో చెప్పి, వెంటనే మీ దగ్గికి వచ్చి నేను మిమ్మల్ని చంపబోతున్నానని ఫిర్యాదుచేశాడు! ఇటువంటి మిత్రద్రోహిని ఏమనాలి?" అన్నాడు.

"అయితే, ఇంతకూ ఆ నలుగు విషం కాదా?" అన్నాడు రాజు.

"అది అపకారం ఏమీ చేయదు. మా దేశంలో అందరూ వాడతారు. నేనే మరచి పోయాను. అతను జ్ఞాపకం చేశాక గుర్తు వచ్చింది," అన్నాడు అబూసీర్.

"నీకతను చేసిన ద్రోహాలన్నిటినీ వివరంగా చెప్పు. శిక్షిస్తాను." అన్నాడు రాజు.



అబూసీర్ తమ కథ యావత్తూ అమూలాగ్రం రాజుకు వినిపించాడు. అంతా విని రాజు, సరాయిలో ఉండే నౌకరునూ, అబూ కీర్ దగ్గర పనిచేసే నౌకర్లనూ పిలిపించాడు. సరాయి నౌకరు అబూసీర్ ను గుర్తించి, అతను జ్వరంతో వెళ్ళుతెలియకుండా పడి ఉన్న సమయంలో అతని స్నేహితుడు డబ్బంతా తీసుకుని పారిపోయిన వృత్తాంతం చెప్పాడు. అబూకీర్ నౌకర్లుకూడా అబూ సీర్ ను గుర్తించి, తమ యజమాని అతన్ని కొట్టిన వృత్తాంతం చెప్పారు.

అబూకీర్ ను పెడరెక్కలు విరిచికట్టి పట్టుకురమ్మని రాజు భటులను పంపాడు.

వారు త్వరలోనే ఆబూకిర్‌ను పట్టెచ్చారు. సనాయి నౌకరు అతన్ని గుర్తించి, "ఈ బాబుగారే పగలూ రాత్రి పడుకుని నిద్ర పోయేవారు. వేళకుమాత్రం ఇంత తినే వారు. ఆఖరుకు, ఆ మానవుడు ఒళ్ళు తెలికుండా పడివుండగా, డబ్బంతా కాజేసి ఎక్కడికో పారిపోయాడు. ఎంత గొప్ప ధర్మాత్ముడు!" అన్నాడు హేళనగా.

ఆబూసీర్ చెప్పినది అక్షరాలా రుజువయింది. ఆబూకిర్ చేసిన మిత్ర ద్రోహం కూడా రుజువయింది.

"ఈ మిత్రద్రోహాని ఊరంతా ఊరేగించి సున్నపురాళ్ల గోతంలో కట్టి సముద్రంలో పారేయండి," అని ఉత్తరువిచ్చాడు రాజు.

అతన్ని క్షమించమని ఆబూసీర్, రాజును బతిమాలాడుగాని, రాజు వినలేదు.

"నీకు వాడు చేసిన ద్రోహాన్ని నువ్వు క్షమించినా, నాకు చేసిన ద్రోహాన్ని నేను క్షమించను!" అన్నాడు రాజు.

రాజాజ్ఞప్రకారం ఆబూకిర్‌ను సున్నపు రాళ్ళతోసహా గోతంలో కట్టి సముద్రంలోకి తోసేశారు. అతను సున్నంలో వుడికి భయంకరమైన చావు చచ్చాడు.

తరువాత రాజు, ఆబూసీర్‌ను పిలిచి, ఏం కావాలో కోరుకోమన్నాడు.

"ప్రభువువారు నన్ను నా దేశానికి పంపెయ్యండి. నాకిక ఇక్కడ ఉండ బుద్ధికావటంలేదు," అన్నాడు ఆబూసీర్.

రాజు అతనికి అంతులేని సగలూ, బహు మతులూ ఇచ్చి పడవలో అలెగ్జాండ్రీయాకు ప్రయాణంకట్టించాడు. ఆబూసీర్ పడవలో పాతూండగా నీటిమీద తేలుచూ ఒక గోతం కనిపించింది. దాన్ని ఆబూసీర్ పడవలోకి లాగించి, విప్పి చూసేసరికి అందులో ఆబూకిర్ శవం వున్నది. ఆ శవాన్ని ఆబూసీర్ తనవెంట అలెగ్జాండ్రీయాకు తీసుకుపోయి అక్కడ దాన్ని సమాధిచేయించి, దానిపై ఒక చక్కని గోరీ కట్టించాడు.





గర్భం భీముడు

ఒకానొక దేశంలో గొర్రెల రాముడని ఒక కాపరి ఉండేవాడు. ఒకనాడు రాముడు పచ్చికబయలులో తన గొర్రెలను మేపుకుంటూండగా ఒక చెట్టుక్రింద పొత్తిళ్ళ గడ్డలలో రెండు రోజుల వయసుగల పిల్లవాడు దొరికాడు. పిల్లలులెని రాముడు ఆ కుర్రవాణ్ణి తీసుకుని, వాడికి ఒక గొర్రెగ్గిర పాలుపట్ట, ఇంటికి తీసుకుపోయాడు.

అడిమొదలు ఆ గొర్రె వాడికి తల్లి అయింది. దాని పాలుతాగి ఆ చంపివాడు బాగా పుష్టి సంపాదించసాగాడు. వాడు రోజురోజుకూ పెరిగే పద్ధతిమాని వాడికి భీముడని పేరు పెట్టుకున్నారు. భీముడు ఏడేళ్ళకే ఒకమాదిరి చెట్లను నునాయా సంగా వీకి పారేసే బలం సంపాదించాడు.

తాను పెంచిన అనాథ శిశువు ఏవో విధంగా ప్రయోజకుడయినందుకు గొర్రెల రాముడు చాలా ఆనందించాడు.

భీముడికి పద్నాలుగేళ్లు నిండగా నే, వాడితండ్రి, "నాయనా, నీపేరు అప్పుడే పన్నెండవ మడ పాకింది. నీకు గొర్రెలను కాసే కర్మ ఏమిటి? దేశదేశాలూ తిరిగి, కీర్తి ధనమూ సంపాదించి గొప్పవాడివి అవు దువుగాని, బయలుదేరు!" అన్నాడు.

ఆ ప్రకారమే భీముడు బయలుదేరాడు. వాడు అనేక పట్టణాలు చూశాడు. అక్కడి బలశాలులను ఓడించాడు. "గొర్రెల భీముడు" అంటే అందరికీ తెలిసిపోయింది.

కొంతకాలం గడిచింది. భీముడు ఒక నగరం సమీపంలో ఉన్న అడవిలోనుంచి



పోతూండగా, వాడికొక మనిషి కనిపించాడు. ఈ మనిషి పెద్దపెద్ద చెట్లను పట్టుకుని చీల్చి, నారతీస్తున్నాడు. భీముడు వాణ్ణి సమీపించి, "అన్నా, ఏమిటిది? చెట్లనెందు కిట్లా చీల్చేస్తున్నావు?" అని అశ్వర్థుడతూ అడిగాడు.

"గొర్రెల భీముడు వస్తాట్ట. వాణ్ణి గెలవటానికి తయారు తింటున్నాను," అన్నాడు చెట్టు చీల్చేవాడు.

"నేనే గొర్రెల భీముణ్ణి. కావలీస్తే గెలు!" అన్నాడు భీముడు.

ఇద్దరూ ముష్టిముద్దం ఆరంభించారు. ఇద్దరూ మంచి బలకాలులే. చెట్టు చీల్చే

వాణ్ణి నడుమువట్టి భీముడు కిందపడగొట్టయత్నించాడు. చెట్టు చీల్చేవాడు పట్టు తప్పించుకుని దూరంగా వెళ్లి భీముడి మీదికి ఉరుకుతూవచ్చి అతని గుండెల్లో రెండు కాళ్ళూ ఎత్తి బలంగా తన్నబోయాడు. భీముడు వాడి కాళ్ళు పట్టుకుని గిరగిరా తిప్పి విసిరివేశాడు. వాళ్ళ భయం కర పోరాటానికి భూమి దద్దరిల్లింది. చెట్లు మీదనుంచి పక్షులు కేకలు పెడుతూ ఆకాశం లోకి ఎగిరిపోయాయి.

ఆఖరుకు భీముడు చెట్టు చీల్చే వాణ్ణి రెండుచేతులా పట్టి ఎత్తి నిలుపునా భూమి మీదికి బలెత్తి కొట్టనట్టు విసిరికొట్టాడు.





దెబ్బకు వాడు మోకాళ్ళవారా భూమిలోకి ఇరుక్కుపోయాడు. కాని వెంటనే వాడు పైకివచ్చి ఎట్లాగో భీముణ్ణి పట్టుకుని యెత్తి తన బలంకొద్దీ భూమికిని కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు భీముడు మొలలోతున భూమిలో దిగబడిపోయాడు. అతనికి కోపంవచ్చి, పైకివస్తూనే చెట్లు చీల్చేవాణ్ణి బాగా పైకెత్తి తనకున్న శక్తింతా వ్యవహరించి, వాణ్ణి భూమిలోకి మేకు దిగవేసేటట్టు మెడలోతురదిగవేశాడు. భూమిలోనుంచి వాడు పైకి రాలేకపోయాడు.

చెట్లు చీల్చేవాడి ప్రాణాలిప్పుడు భీముడి చేతుల్లో ఉన్నాయి.

“చాలు, చాలు! నువ్వే గలిచావు! నన్ను పైకిలాగు. ఇకనుంచి నేను నీ శిష్యుడుగా వెంట తిరుగుతాను!” అన్నాడు చెట్లు చీల్చేవాడు, డణ్ణంపెడుతూ భీముడు వాణ్ణి పైకిలాగి శిష్యుడుగా తనవెంట తీసుకుని బయలుదేరాడు.

ఇద్దరూ కలిసి కొంతకాలం తిరిగి ఒక కొండప్రాంతం చేరారు. అక్కడ వాళ్ళకొక వింతమనిషి కనిపించాడు. ఈ మనిషి పెద్ద పెద్ద బండరాళ్ళను ఎత్తి రెండు చేతుల మధ్యా నొక్కి పిండిచేస్తున్నాడు.

‘ఎందుకిట్లా రాళ్ళు పిండిచేస్తున్నావు?’ అని అడిగాడు భీముడు.





మనిషి కనిపించాడు. ఈ మనిషి ఇనుప ముద్దలు తీసుకుని, అప్పుడాలపిండి పిసికి నట్టు పిసుకుతున్నాడు. "ఎందు కిట్లా యి నుము పిసుకుతున్నావు?" అని భీముడు వాణ్ణి అడిగాడు.

"గొర్రెల భీముడు వస్తాట్ట. వాణ్ణి జయించటానికి తయారు తీటున్నాను," అన్నాడు ఇనుము పిసికేవాడు.

"నేనే గొర్రెల భీముణ్ణి! కావలిస్తే జయించు!" అన్నాడు భీముడు.

ఇద్దరూ కలియబడ్డారు. ఇనుము పిసికే వాడుకూడా మిగిలినవాళ్ళలాగే ఓడిపోయి, భీముడికి శిమ్మకై, వెంట బయలుదేరాడు.

నలుగురూ కలిసి ప్రయాణంచేస్తూ ఒక మహారణ్యం ప్రవేశించారు. మొదటిరోజు మధ్యాహ్నం భీముడు, వంట చెయ్యమని చెట్టు చీల్చేవాణ్ణి నియమించి, మిగిలిన వాళ్ళతోసహా వేటకు బయలుదేరాడు.

చెట్టు చీల్చేవాడు వంట చేస్తూండగా ఒక మరుగుజ్జువాడు వచ్చి, "అన్నా, అకలిగావుంది. భోజనం పెడతావా?" అని అడిగాడు.

"భోజనంలేదు, బొగ్గులేదు! పద పద!" అని అడిలించాడు, చెట్టు చీల్చేవాడు. మరుగుజ్జువాడు కొంచెంమారంగా వెళ్ళి

"గొర్రెల భీముడు వస్తాట్ట. వాణ్ణి ఓడించటానికి తయారు తీటున్నాను," అన్నాడు రాళ్ళు పిండిచేసేవాడు. "నేనే గొర్రెల భీముణ్ణి! కావలిస్తే ఓడించు," అన్నాడు భీముడు.

ఇద్దరూ కలియబడ్డారు. చెట్టు చీల్చే వాడి గతే రాళ్ళు పిండిచేసేవాడికి పట్టింది. వాడుకూడా మెడలోతున భూమిలో ఇరుక్కు పోయి పైకి రాలేకపోయాడు. అందుచేత వాడుకూడా భీముడికి శిమ్మకై, అతనివెంట బయలుదేరాడు.

ముగ్గురూ కలిసి చాలాకాలం ప్రయాణించగా ఒక ఊళ్ళో వారికొక వింత

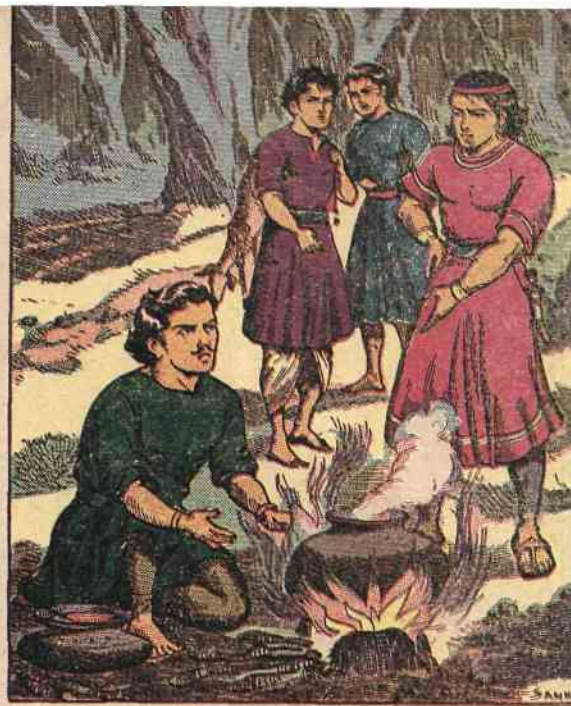


కూచుని, వంటలయే సమయానికి వెనక నుంచి వచ్చి, చెట్టు చీల్చేవాణ్ణి వెళ్ళిలా పడేసి, వాడి గుండెలమీద ఎక్కికూచుని, వంటంతా తినేసి, తాపిగాలేచి వెళ్ళిపోయాడు.

మూరెడు లేని మనిషి ఇంతపని చేశాడంటే చెట్టు చీల్చేవాడికి చచ్చే సిగ్గుయింది. వేటకు వెళ్ళినవాళ్ళకు ఈ సంగతి చెప్పటం ఇష్టంలేక వళ్ళి వెంటనే వాడు కొత్తవంట ఆరంభించాడు. అయితే వంట పూర్తికయ్యే లోగా మిగిలినవాళ్ళు తిరిగివచ్చేవారు. ఎంత సేపటినుంచి చేస్తున్నా చెట్టుచీల్చేవాడి వంట పూర్తికాకపోవటం చూసి, "నీకు వంటపని ఏమీ చేతకాదు," అన్నాడు గొర్రెల భీముడు.

మర్నాటి మజిలీలో వంటపనికి రాళ్ళు పిండిచేసేవాణ్ణి నియోగించి మిగిలినవారితో భీముడు వేటకు వెళ్ళాడు. అరోజుకూడా మరుగుజ్జు వచ్చాడు. చెట్టు చీల్చేవాడికి జరిగిన పరాభవమే రాళ్ళు పిండిచేసేవాడికి అయింది. భీముడూ మొదలైనవాళ్ళు తిరిగి వచ్చేసరికి రెండో వంట ఇంకా ఆపుతూనే వుంది. దానికి కారణం రాళ్ళు పిండిచేసే వాడు బయట పెట్టలేదు.

మూడోరోజు మజిలీలో ఇనుము పిసికే వాడు వంటకుగాను ఉంచబడ్డాడు. మిగ



లినవాళ్ళు వేటకుపోయిన సమయంలో మరుగుజ్జు రానేవచ్చాడు. ఇనుము పిసికే వాణ్ణి పడదోసి, వాడి గుండెలమీద యొక్కి కూచుని వంటయావత్తూ తినేసి వెళ్ళి పోయాడు. ఇంకా వంట ఎందుకు కాలేదో చెట్టు చీల్చేవాడూ, రాళ్ళు పిండిచేసేవాడూ గ్రహించ గలిగారు.

భీముడు తిరిగివచ్చి ఇంకా వంట కాక పోవటం చూసి ఆశ్చర్యపడిపోయాడు. ఇందులో ఏదో రహస్యమున్నదనీ, తన శిష్యులు దానిని బయటపెట్టడానికి సిగ్గు పడుతున్నారనీ గ్రహించి, నాలుగో రోజు మజిలీలో తానే వంటకు వుండిపోయి మిగ



లినవాళ్ళను వేటకు వంపాడు. మామూలు గానే వంటకయే సమయానికి మరగజ్జు వచ్చాడు. భోజనం పెట్టమని అడిగాడు. భీముడు వంట గిన్నెలు ఎత్తుగాయెత్తి పట్టుకుని, "పద పద!" అన్నాడు. మరు గజ్జు వెళ్ళిపోక, ఎగిరి భీముడి గొంతు పట్టుకోజూచాడు. భీముడు వాణ్ణి పట్టుకుని దూరాన ఒక లావుపాటి చెట్టుకు కట్టేసి తిరిగి వచ్చాడు.

ఈసారి గురువుగారికే పరాభవం అవు తుందనుకుంటూ వేటనుంచి తిరిగివచ్చిన శిష్యులు, వంట సిద్ధంగా వుండటం చూసి ఎంతో ఆశ్చర్యపడ్డారు.

"మోకాలంత లేనివాడికి లొంగిపోయిన మీ తెలివి తగలబడ్డట్టే ఉంది. భోజనం చెయ్యండి. వాణ్ణి ఏం చేశానో చూపిస్తా!" అన్నాడు భీముడు.

భోజనాలుచేశాక నలుగురూ పొట్టవాణ్ణి కట్టివేసిన చెట్టువద్దకు వెళ్ళారు. కాని అక్కడ చెట్టులేదు. అది వుండవలసిన చోట గొయ్యిమాత్రం వుంది. చెట్టును పెక లించి ఈడ్చుకుంటూ పొట్టవాడు వెళ్ళి పోయిన జాడలు అడవిలో కనిపిస్తున్నాయి. నలుగురూ ఆ జాడనుబట్టి బయలుదేరి అడవిమెబడి చాలా దూరం వెళ్ళారు. ఈ జాడలు ఆకస్మాత్తుగా ఒక పెద్ద





గుంటవద్ద ఆగిపోయాయి. ఆ గుంటలోకి
తొంగిచూస్తే దాని అడుగు కనబడలేదు.

“ఒక తట్టలో కూచుంటాను. నన్ను
తాళ్ళతో దించండి. ఆ పొట్టివాడి ఆడుతు
తేల్చినాక మళ్ళీ పైకి లాగుదురుగాని,”
అన్నాడు భీముడు.

ఎంతో లోతున తట్ట నేల తగిలింది.
అక్కడ అందమైన ఉద్యానవనాలూ, భవ
నాలూ వున్నాయి. ఉద్యానవనంలో విహ
రిస్తూ భీముడికి ఒక అందమైన ఆమ్మాయి
కనబడింది. ఆమె భీముణ్ణి చూడగానే
కంకాసుపడి, “ఇక్కడికెందుకు వచ్చావు?
ఇవి నాగలోకం. పన్నెండు తలల నాగేం

ద్రుడు నిన్ను చూస్తే బతకనివ్వడు.
ఇక్కడినుంచి వెంటనే వెళ్ళిపో!” అన్నది.

“నన్ను చూడడానికి నాగేంద్రుడు భయం
పడాలి; నాగేంద్రుడి భయం నాకేమిటి?
ఇంతకూ నువ్వెవరో?” అన్నాడు భీముడు.

“నేను ఒక రాజకన్యను. నన్నూ, నా
అక్కలు ముగ్గుర్నీ ఈ నాగరాజు పట్టి
తెచ్చి ఇక్కడ వుంచాడు. వచ్చే నాగుల
చవితినాడు, కుబుసంవిడిచి మమ్మల్ని
పెళ్ళాడతాడు,” అన్నవాపిల్ల.

వాళ్ళావిధంగా మాట్లాడుకుంటూండగానే
పన్నెండుతలల నాగేంద్రు డక్కడికి
వచ్చాడు. భీముణ్ణి చూడగానే బుసలు



కొడుతూ, "మదాందుడా, నాకు స్థాన బలంవున్న చోటకే వచ్చా? ఇప్పుడెట్లా తప్పించుకుంటావు?" అంటూ భీముడి మీదికి దూకాడు. నాగేంద్రుడి శరీరం అప్పుడే భీముణ్ణి చుట్టనారంభించింది.

నాగేంద్రుడు తనను నలిపివెయ్యుకొంటా వుండగలందులకు భీముడు తన శరీరాన్ని ఉక్కులాగా చేసేశాడు. ఇదిచూసి నాగేంద్రుడు కాటువెయ్యటానికి తన పన్నెండు తలల పడగను బుసబుకొడుతూ భీముడి మీదికి చాచాడు. భీముడు తన రెండు చేతులతో పడగను గట్టిగా పట్టేశాడు. నాగేంద్రుడు భీముడి చేతులను వదిలించు కోవాలని తన శరీరాన్ని అతని భుజాల మీదిగా చుట్టాడు. కాని లాభంలేక పోయింది. భీముడు పట్టువిడవక నాగేంద్రుడి పడగను బలంకొద్దీ నేలకువేసి కొట్టాడు. క్రమంగా నాగేంద్రుడి శరీరం లోని బలం క్షయిస్తోంది.

చివరకు పన్నెండుతలల నాగేంద్రుడు ప్రాణం సామ్యనిల్చి నేలమీద పడిపోయి, "నన్నుకూడా నీ శిష్టుణ్ణిగా చేర్చుకో!" అని భీముడితో మొర పెట్టుకున్నాడు.

"నువ్వు బలంగలవాడివైతే నీ ప్రకాశం నీ లోకంలో వెలగబెట్టు. మా లోకంలోకి వస్తేవా నిలుపురా, చీల్చేస్తాను, జాగ్రత్త!" అన్నాడు భీముడు.

ఆ తరువాత భీముడు నలుగురు రాజకుమార్తెలతోసహా తట్టలో కూచుని తాళ్ళు ఆడించాడు. భీముడి శిష్టులు తట్టను తిరిగి భూమిపైకి లాగారు.

భీముడూ, అతని శిష్టులూకూడా ఆ నలుగురు రాజకుమార్తెలనూ పెళ్ళాడి మామగారి ఇంకనే ఉండిపోయారు. మళ్ళీ ఎన్నడూ పన్నెండుతలల నాగేంద్రుడు భూమిమీదికి అడుగుపెట్టి ఎరగడు. గొర్రెల భీముడింకా యీ భూమిమీద వున్నాడనే నాగేంద్రుడి భయం!





రాజదర్శనం

CHITRA

కరిపురానికి రాజు బలవర్ధనుడు. ఆయన భార్య ఒక అడపిల్లను కని మరణించింది. రాజు మరొకభార్యను వివాహమాడాడుగాని ఆమెకు సంతానం కలగలేదు. రాజు తన కుమార్తెకు హేమ అని పేరుపెట్టుకుని ఎంతో గౌరవంగా పెంచాడు. తన అనంతరం ఆమె సింహాసనం ఎక్కుతుందిగనక ఆమెకు రాజు సమస్తవిద్యలూ నేర్పించాడు.

హేమ బాగా చదువుకున్నది కావటమే గాక ఎంతో అందగత్తెకూడానూ. ఆమెను చూసి సంతోషించని మనిషి అమె మారుతల్లి ఒక్కతే. ఆవిడకు హేమనుచూస్తే సహించరాని అసూయ. అందుచేతనే రాజు హేమకు ఎన్ని సంబంధాలు చూసినా అవిడ, “ఇంకా మంచి సంబంధం వస్తుంది!” అంటూ అడ్డుపుల్లవేస్తూ వచ్చింది.

ఇలాఉండగా ఒకనాడు బలవర్ధనరాజు పేటకు బయలుదేరి వెళ్ళాడు. మారుతల్లి

హేమను ఒకసారి రమ్మని కబురుమీద కబురు పంపింది. హేమ వెళ్ళటానికి మొదట పస్తాయించి చివరకు, బాగుండదని సాయంకాలంవేళ తన మారుతల్లిని చూడటానికి వెళ్ళింది.

మారుతల్లి, హేమమీద ఎంతో అపేక్షగలదానిలాగా నటస్తూ తినటానికి అవీ ఇవీ తెచ్చిపెట్టింది. హేమ తనకు అకలిగా లేదని అబద్ధమాడి తినుబండారాలన్నిటినీ మూటగట్టుకుని, తరవాత తింటారెప్పున్నది. ఆ తరవాత మారుతల్లి, హేమకు గంధం పూయించింది, పూలుపెట్టించింది. అగరు వాసన చూడమని హేమ ముక్కుదగ్గిర విడో పెట్టింది. అది వాసన చూస్తూనే హేమ ఒళ్ళుతెలియకుండా పడిపోయింది.

రాజుభార్య మైకంలో ఉన్న హేమను ఒక కొయ్యపెట్టెలో పడుకోబెట్టి, అర్ధరాత్రి వేళ తన నౌకర్లను పిలిపించి, వారిచేత

సి. హెచ్. వెంకోబారావు



ఆ పెట్టెను కోటగోడమీదుగా శృశానంలో పడేటట్టు పారవేయించింది.

ఆరాత్రే ఆ శృశానం ప్రాంతాలకు విజయుడనే యువకుడు గుర్రంమీద దూర దేశంనుంచి వచ్చివేరాడు. చీకటిలో అతనికి ఒక పాకా కనబడింది. అందులో తెల్ల వారినదాకా విశ్రమింతామని అతను పాకా సమీపానికి వచ్చేసరికి దాని అవతల రెండు మూడు చితులు కాలుతూ కనపడ్డాయి. అవి చూడగానే శృశానమని తెలిసిపోయింది. ఆ పాకా కర్మదేసేవారి కోసం వేసినది.

విజయుడు గుర్రాన్ని వెలపల కట్టేసి పాకలోకి వెళ్ళాడు. కాని అతనికి నిద్రపట్ట

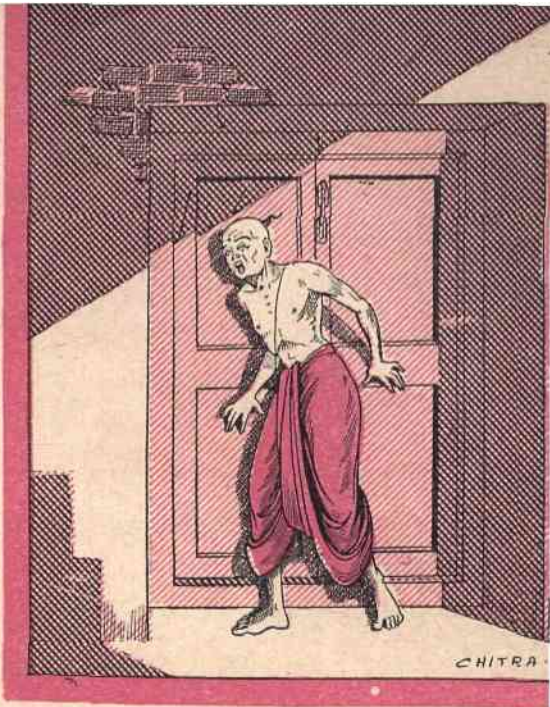
లేదు. ఇంతలో దూరాన దభేలుమని ఏదో పడిన చప్పుడు వినిపించింది. వెంటనే విజయుడు చితిలో కాలే కాష్టం ఒకటి చేతబట్టుకుని చప్పుడు వినిపించిన చోటకి వెళ్ళాడు. కాష్టం వెలుగులో అతనికి కోట గోడా, దానిపక్కనే ఒకపెట్టె కనిపించాయి. అతను పెట్టెమూత తీసి చూసేసరికి అందులో ఒక అపూర్వమైన అందగత్తె స్పృహలేని స్థితిలో కనబడింది.

విజయుడామెను తన చేతులలోకి ఎత్తుకుని పాకలోకి చేర్చి, ఆమెకు స్పృహ తెప్పించటానికి ఎన్నో యత్నాలు చేశాడు. కాని లాభం లేకపోయింది. గిట్టనివారెవరో ఆమెకు ద్రోహం చేసివుంటారని అతను గ్రహించాడు. తెల్లవారబోతున్నది. జన సంచారం ఆరంభమయితే ప్రమాదం. అందుచేత విజయుడు, హేమను గుర్రం మీద ఎక్కించుకుని ఒక గ్రామంచేరి ఒక బ్రాహ్మణి ఇంటికి వెళ్లి "అయ్యా మేము చాలా దూరంనుంచి వస్తున్నాము. నా భార్యకు చాలా జబ్బుగా ఉంది. రెండు రోజులు మీ ఇంట వుండనిస్తారా? చికిత్స చేయించుకుంటాను!" అని అడిగాడు.

గృహస్థు సరేనని ఒక మూలగది చూపించాడు. పగలల్లా విజయుడు ఉపచారాలు

చేయగా, చేయగా సాయంకాలానికి హేమకు స్పృహతెలిసింది. ఆమె విజయుణ్ణి చూసి ఆశ్చర్యపోయింది. అతను తనకు తెలిసిన దంతా ఆమెకు చెప్పాడు. తరువాత ఆమె అతనితో తన చరిత్రయావత్తూ చెప్పింది. తాను అతని భార్య అయినట్లు విజయుడు గృహస్థుతో తప్పనిసరిఅయి చెప్పినప్పటికీ, హేమ తనప్రాణాలు కాపాడిన విజయుణ్ణి మనసులో భర్తగా స్వీకరించింది.

కొద్దిరోజులలోనే హేమ ఆరోగ్యం కుదుట పడింది. కాని ఆమెకూ విజయుడికీ కొత్త బెడద ఒకటివచ్చిపడింది. వేటనుంచి తిరిగి వచ్చిన బలవర్థనుడు హేమ ఏమయిందని అడిగితే, ఆయనభార్య, "ఎవరి వెంటనే వెళ్ళిపోయింది," అని చెప్పేసింది. రాజుకు అగ్రహంపచ్చి తన కుమార్తెను వెదకటానికి అన్నివైపులా భటులను పంపాడు. ఈ విషయం నలుగురూ చెప్పుకుంటూండగా విజయుడువిని ఇంటికివచ్చి హేమతో సంగ తంతా చెప్పేశాడు. ఇద్దరూ చర్చించుకుని ఆరాత్రి ప్రయాణమై వెళ్ళిపోవటానికి నిశ్చయించుకున్నారు. ఎందుచేతనంటే, హేమ నిజం చెప్పినా రాజు నమ్మడు. అపాయం హేమకు మాత్రమేగాక, ఆమెను రక్షించిన విజయుడికీకూడా చుట్టుకుంటుంది.



విజయుడూ హేమూ రహస్యంగా జరిపిన చర్చను ఇంటి యజమాని అయిన బాహుడు మాత్రం విన్నాడు. హేమ రాజకుమార్తె అనీ, ఆమెను మారుతల్లి చంపటానికి యత్నించిందనీ ఆయనకు తెలిసిపోయింది.

అనుకున్నప్రకారం ఆరాత్రే విజయుడూ హేమూ గుర్రంమీద ప్రయాణమై వెళ్ళి పోయారు. వారావిధంగా చాలా రోజులు ప్రయాణంచేసి జయపురమనే నగరంచేరి, సత్రంలో బసచేశారు. ఆరాత్రి హేమకు నిద్రపట్టలేదు. ఎన్నడూ కష్టమన్నది ఎరగకుండా రాజభోగాలు అనుభవించిన తాను అన్నిసుఖాలకూ దూరమై ఎక్కడో దేశం

కాని దేశంలో సత్రంలో తలదాచుకోవలసి వచ్చినందు కామె దుఃఖించసాగింది.

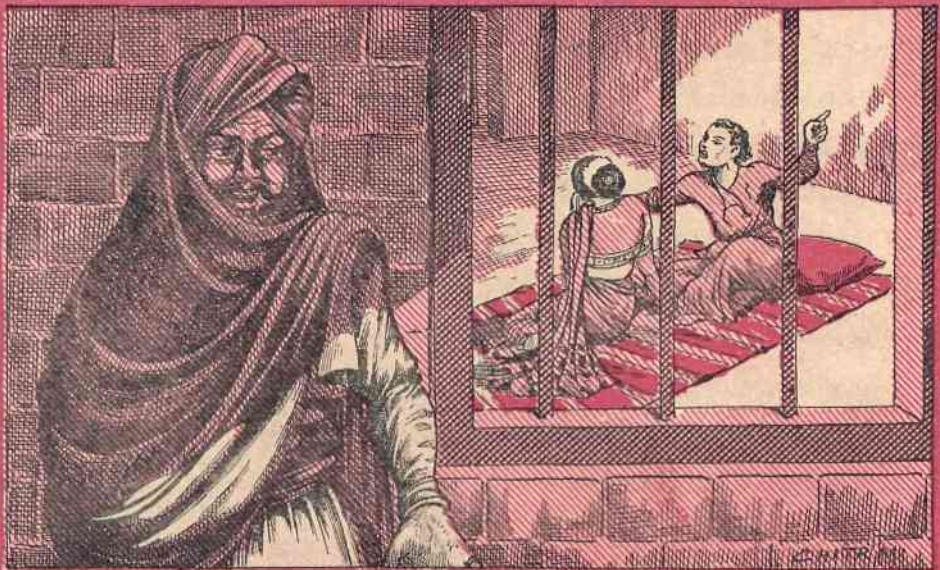
విజయుడు ఆమెను ఓదార్చుతూ "విచారించకు, హేమా! ఒక్కసారి ఈ ఊరి రాజు దర్శనం నాకు లభించిందంటే, నిన్ను ఏడంతస్తుల మేడలో బంగారు తూగు టుయ్యాలలో ఊగించనా?" అన్నాడు.

ఈ మాటలు జయపురం రాజయిన భీమ వర్మచెవిని పడ్డాయి!

అది ఎలా జరిగిందంటే, భీమవర్మ నెలకొక రాత్రి మారువేషంలో నగరమంతా తిరిగి ప్రజలేమనుకుంటున్నారో వినేవాడు. ఈ రాత్రి ఆయన మారువేషంలో సత్రం

సమీపానికి వచ్చేసరికి విజయుడి మాటలు ఆయన చెవినిపడ్డాయి. ఈ యువకుడు తన దర్శనం లభించినంత మాత్రం చేతనే తన భార్యను ఏడంతస్తుల మేడలో ఎట్లా ఉంచుతాడో చూడాలని ఆయనకు ఆసక్తి కలిగింది. ఆయన మర్నాడు సభకు వస్తూనే తన మంత్రిని పిలిచి, "సత్రంలో ఒక యువకుడు భార్యనుమేతుడై వచ్చి బస చేస్తున్నాడు. అతని భార్యపేరు హేమ. వెంటనే భటులను పంపి అతన్ని సభకు ఆహ్వానించండి," అన్నాడు.

రాజభటులు సత్రానికి వెళ్ళి సగౌరవంగా విజయుణ్ణి సభకు తీసుకువచ్చారు. భీమ

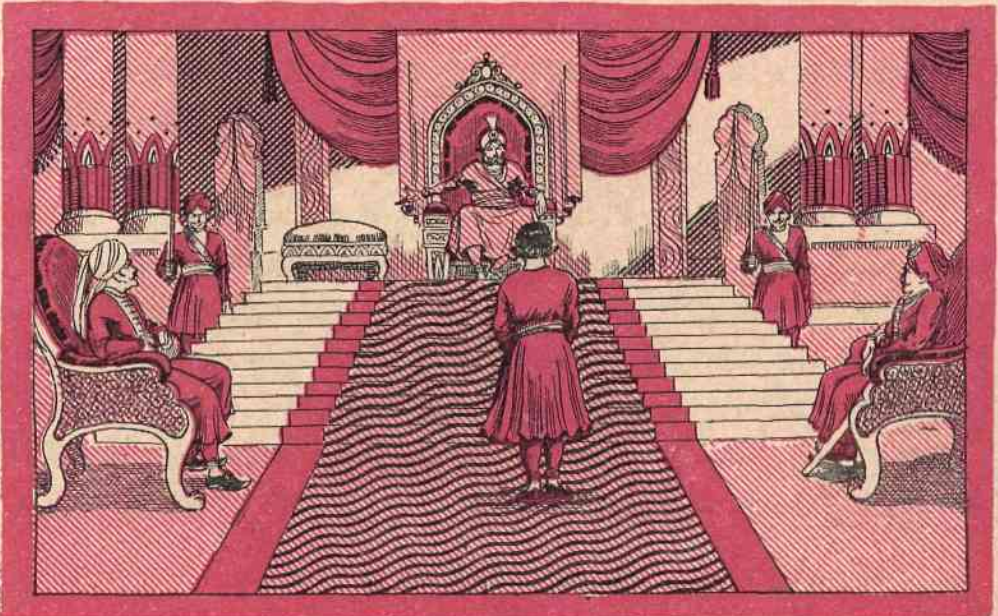


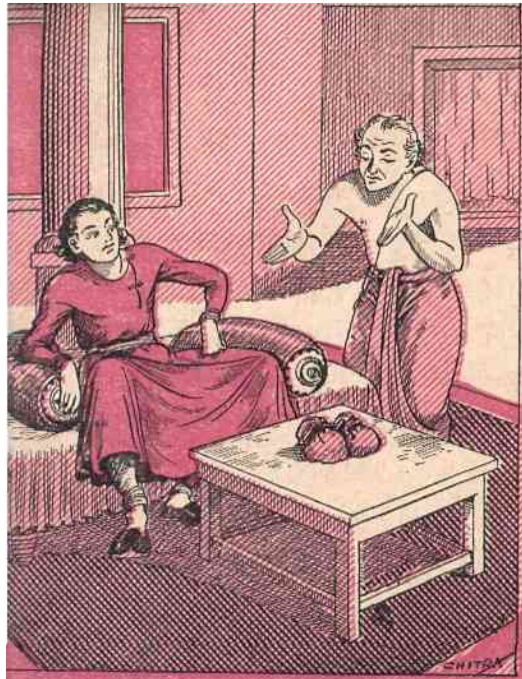
వర్మ అతన్ని చూసి తన సింహాసన పక్కనే అసనం చూపి కూచోమని సంజ్ఞచేశాడు. అంతకన్న ఆయన విజయుడితో మరే సంగతి మాట్లాడలేదు.

మధ్యాహ్నానికి రాజు సభ చాలించాడు. రాజుతోబాటు అందరూ లేచారు. ఎక్కువ మంది రాజుగారివద్ద సెలవుతీసుకుని వెళ్ళిపోయారు. మిగిలినవారు తమతమ హోదాలనుబట్టి మొదటి అంతస్తుదాకా, రెండో అంతస్తుదాకా, మూడో అంతస్తుదాకా రాజుగారిని సాగనంపి సెలవు పుచ్చుకుని కిందికి దిగిపోయారు. మంత్రి, సామంతులూ సయితం నాలుగో అంతస్తువద్ద రాజుగారి

వద్ద సెలవు పుచ్చుకున్నారు. ఒక్క విజయుడుమాత్రం ఆరో అంతస్తుదాకా రాజుగారివెంట వెళ్ళి అక్కడ సెలవుపుచ్చుకుని గబగబా మెట్లు దిగివచ్చి మిగిలినవారిని “మంత్రి ఎవరు?” అని అడిగాడు.

“చిత్రం నేనేనండి!” అన్నాడు మంత్రి. మంత్రి ఇంత వినయంగా ప్రవర్తించటానికి చాలా కారణాలున్నాయి. ఈ యువకుడు రాజదర్శనంకోసం విజ్ఞాపన చేసుకోకుండానే రాజు ఇతనిని సభకు ఆహ్వానించాడు. అతను వచ్చాక రాజు సింహాసనం పక్కనే చోటు చూపించాడు. సభ చాలించినాక రాజు పైకి వెళ్ళిపోయేటప్పుడు, అందరూ





వెనక్కు తగ్గినాకూడా ఈ కుర్రవాడు రాజు వెంట వెళ్లాడు. రాజుకూ ఇతనికి మధ్య ఇతరులు వింటూండగా ఎట్టి సంభాషణా జరగలేదు. ఏమైనా జరిగితే ఏకాంతంగానే జరిగి ఉండాలి. వీటన్నిటినీబట్టి ఇతను రాజుకెంత ఆప్తుడో అని మంత్రి భయపడ్డాడు.

“ఓహో, మంత్రి తమరేనా? అయితే నాకు వెంటనే వెయ్యమంది కూలీలనూ, పలుగులనూ ఇప్పించండి. వందగజాల గొలుసుతో మూడువందలమంది రక్షకభటులను ఇప్పించండి!” అన్నాడు విజయుడు.

రాజుగారి ఆజ్ఞ అయింది కాబోలుననుకుని మంత్రి తక్షణమే విజయుడు కోరిన

విర్మాట్లన్నీ చేశాడు. విజయుడు కూలీలనూ, రక్షక భటులనూ, పలుగులనూ, గొలుసులనూ వెంటబెట్టుకుని వీధుల వెంబడి బయలుదేరాడు. కొత్త మేడలూ, పెద్దపెద్ద భవంతులూ కనిపించినచోటనల్లా ఆగి అతను ఆ మేడలుగలవాళ్ళతో, “వీధులు పెద్దవిచేస్తున్నాం. ఈ ఇల్లెవరిది?” అని అడగసాగాడు.

మొట్టమొదటి ఇంటివద్ద ఇల్లుగలమనిషి “చిత్తం ఈ ఇల్లు నాదేనండి!” అన్నాడు.

“మీరు వెంటనే ఇల్లు ఖాళీచెయ్యండి. ఈ ఇల్లు పడగొట్టాలి. చూస్తారేంరా? పలుగులు!” అన్నాడు విజయుడు.

ఇంటి యజమాని హడలిపోయి, “అయ్యో, కొంచెం నిదానించండి. ఒక్క క్షణం లోపలికి దయచేయాలి!” అంటూ విజయుణ్ణి లోపలికి తీసుకుపోయాడు. సంచులలో ధనం తెచ్చి విజయుడిముందు పెట్టి, “కటాక్షించాలి! కొత్తయిల్లు! మంచి గం పనుపన్నా చెరగలేదు!” అన్నాడు.

“సరే,” నంటూ విజయుడు సంచులు పట్టుకుని మరొకచోటికి వెళ్లాడు. ఈవిధంగా అతను సాయంకాలందాకా నగరమంతా తిరిగి అంతులేని సొమ్ము సంపాదించాడు. చీకటిపడ్డాక అతను తనవెంట వచ్చిన

వారందరికీ బహుమతులిచ్చి, “ఇక మీరు వెళ్ళండి. పనిపడితే మళ్ళీ మంత్రిద్వారా కబురుచేస్తాలే!” అని వారిని పంపేశాడు.

మర్నాడే విజయుడు తాను సంపాదించిన ధనరాసులతో నగరంమధ్యను ఒక విడంతస్తుల మేడ కొనేసి, అందులో దేదీప్యమానంగా దీపాలూ, ఖరీదైన సామానూ, బంగారు తూగుటుయ్యాలూ ఏర్పాటుచేసి అందులో హేమకు తగిన రాణివాసం కట్టించి, ఆనాటినుంచి సుఖంగా ఆమెతో కావరం చెయ్యసాగాడు.

నెల తిరిగి వచ్చింది. మళ్ళీ ఒకరాత్రి భీమవర్మ మారువేషం వేసుకుని నగరపర్యటన ఆరంభించాడు. ఆయన నగరమధ్యానికి వచ్చేసరికి, రాజసాధాన్ని తలదన్నే విడంతస్తుల భవంతి దేదీప్యమానంగా వెలిగి పోతూ కనిపించింది. అక్కడ అలా వెలిగి పోయే భవంతి ఉండటం ఆయన ఎన్నడూ గమనించలేదు. ఆ యింటినిగురించి రాజు ఆరాతీయించాడు. నెలక్రితం తాను కొలువుకు పిలిపించిన యువకుడే ఆ మేడకు యజమాని అని తెలిసింది. రాజు ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు.

“పిడె వడే ఉద్దండుడులాగున్నాడు! అన్నంతపని చేశాడే!” అనుకుని భీమవర్మ



విజయుణ్ణి పిలిపించి జరిగినదంతా తెలుసుకున్నాడు. తనమంత్రి వట్టి బుద్ధిహీనుడని, అంతకంటే విజయుడే ఎంతో సమర్థుడని తోచి రాజు విజయుణ్ణి ఆనాటినుంచే తన మంత్రిగా నియమించుకున్నాడు.

కొంతకాలం గడిచింది. హేమ గర్భవతిగా ఉండి కాలక్రమాన మగశిశువును కన్నది. మంత్రిగారికి కుమారుడు కలిగాడని ఊరంతా ఉత్సవాలు చేశారు. కాని హేమకుమాత్రం ఏమాత్రమూ ఆనందం కలగలేదు. తన తండ్రి రాజ్యానికి రాజు కావలసిన తన భర్త ఇంకొక రాజుకింద మంత్రిగా ఉండటమూ, యువరాజు అని

పించుకోవలసిన తన కుమారుణ్ణి అందరూ మంత్రికుమారుడనటమూ ఆమెను బాధించింది. ఆమె మనసు ఎన్నోసార్లు స్వదేశం మీదికి, తండ్రిమీదికి పోయింది.

కాని హేమకు స్వదేశం వెళ్ళే అర్హత లేదు. ఆమె కనిపిస్తే బలవర్ధన మహారాజు తల తీయించేస్తాడు. మారుతల్లి హేమను చంపటానికి యత్నించిందని ఇంతకాల మయాక రుజువు చేయటం అసంభవం. మీదుమిక్కిలి, హేమ ఎవరితోనో వెళ్ళి పోయిందని మారుతల్లి చేసిన ఆరోపణకు ప్రత్యక్షసాక్ష్యంగా విజయుడూ అతనికి పుట్టిన కుమారుడూ ఉన్నారు. అందుచేత హేమ తన కోరికను అణచుకున్నది.

కాని నిజం దాగలేదు. మొదట హేమకు ఆశ్రయం ఇచ్చిన బ్రాహ్మడు రాజుగారి వద్దకు వెళ్ళి నిజం చెప్పేశాడు. తాను వేటకు పోయిఉన్న సమయంలో హేమను తన భార్య చంప యత్నించిందనీ, ఆమె నెవరో

యువకుడు రక్షించాడనీ, తరవాత ప్రాణ రక్షణార్థం తనకుమార్తె ఎటో వెళ్ళిపోయిందనీ తెలిసి బలవర్ధన మహారాజు చాలా చింతించాడు. ఆయన తన భార్యను చెర సాలలో పెట్టించి కుమార్తెకోసరం దేశాల మీద మనుమలను పంపాడు. వీరిలో కొందరు జయపురం వచ్చారు. వారు అక్కడి సత్రంలో బసచేసి, చెప్పిన యీ విచిత్రకథ విజయుడిదాకా వెళ్ళింది. వెంటనే అతను హేమతో ఆ విషయం చెప్పేశాడు.

తనకోరకు తండ్రి వెతికిస్తున్నాడని తెలియగానే హేమకు ఎక్కడలేని ఆనందమూ వచ్చింది. తరవాత విజయుడు, భీమవర్మతో జరిగిన సంగతులన్నీ చెప్పి, ఆయనవద్ద సెలవు పుచ్చుకుని భార్యతో కుమారుడితో కలిసి కరిపురం వెళ్ళాడు. బలవర్ధనుడి ఆనందానికి మేరలేదు. ఆయన తన సింహాసనాన్ని విజయుడికిచ్చి మనవడిని యువరాజుగా ప్రకటించాడు.



మాయమైన మాంసం

ఒకనాడు గోహా బజారుకు వెళ్లి కట్టెడు మాంసం కొన్నాడు. దానిని తెచ్చి తన భార్యకిచ్చి, "నేను పనిమీద వెళుతున్నాను. సరిగా భోజనంవేళకు తిరిగి వస్తాను. ఈలోపల ఉల్లిపాయల మసాలాతో కబాబ్లు చేసి ఉంచు," అన్నాడు.

గోహా చెప్పినట్టే అతని భార్య మాంసంతో కబాబ్లు తయారుచేసింది. ఇంకా భోజనాలవేళకు చాలా వ్యవధి ఉంది. అందుచేత కబాబ్లు రుచిచూడటానికి తన తమ్ముణ్ణి ఒకసారి వచ్చిపొమ్మని ఆమె కబురుచేసింది. అతను వచ్చాక ఇద్దరూ కలిసి కబాబ్లన్నీ ఖాళీచేసేవారు.

భోజనంవేళకు గోహా ఇంటికి వచ్చి భోజనానికి కూచున్నాడు. కబాబ్లు కంచంలోకి రాకపోవటం చూసి అతను భార్యను, "కబాబ్లు చేయమంటిని గదా, చెయ్యలేదేం?" అని అడిగాడు.

"చేద్దామనే అనుకున్నాను. కాని ఈలోపల మన పిల్లి మాంసమంతా తన పొట్టనపెట్టుకుంది. నేనేం చేసేది?" అన్నది గోహాభార్య.

వెంటనే గోహా కంచంముందునుంచి లేచి త్రాసు తెచ్చి పిల్లిని అందులో తూచాడు. పిల్లి సరిగా కట్టెడే తూగింది.

"దిక్కుమాలినదానా? ఇది మాంసమైతే, పిల్లి ఏదీ?" అని భార్య నడిగాడు గోహా.





కాళిదాసుతో పోటీ

అవంతిదేశంలో హేమచంద్రుడనే ఒక కవి ఉండేవాడు. అతను చాలా ధనికుడు. అతను కాళిదాసు పేరు ప్రతిష్టలూ, భోజ రాజు ఆస్థానంలో కాళిదాసుకు గల అగ్ర స్థానం మొదలైన విషయాలు విన్నాడు. కాళిదాసును కవిత్వంలో ఓడించి, అతని స్థానం కాజెయ్యాలనే దుర్బుద్ధి హేమచంద్రుడికి కలిగింది.

ఈ ప్రయత్నంమీద హేమచంద్రుడు తన పల్లకి ఎక్కి, కొంత పరివారాన్ని వెంట బెట్టుకుని ధారానగరం చేరి ఒక సత్రంలో బసచేశాడు. తనను ఓడించి తన స్థానం ఆక్రమించే ఉద్దేశంతో హేమచంద్రుడు వచ్చినట్టు కాళిదాసుకు తెలిసింది.

అతను ఈ హేమచంద్రుడి శక్తి విపాటిదో చూద్దామనే ఉద్దేశంతో బోయీ వేషం వేసుకుని హేమచంద్రుడి బస ముందున్న బోయీలలో చేరాడు. కొద్ది

సేపట్లో హేమచంద్రుడు బయటికి వచ్చి, "ఒరే, బోయీలూ!" అని కేకపెట్టాడు. మిగిలినవాళ్ళతోబాటు కాళిదాసు కూడా ముందుకువచ్చాడు.

హేమచంద్రుడు పల్లకిలో ఎక్కి కూచో గానేముందువైపు ఇద్దరు బోయీలూ, వెనుక వైపున ఇద్దరు బోయీలూ పట్టి పల్లకి ఎత్తారు. ముందున్న ఇద్దరిలో ఒకడు కాళిదాసు.

పల్లకి సాగిపోతున్నది. పల్లకి మోత కొంచెమైనా అలవాటులేని కాళిదాసు మాటిమాటికి భుజం మార్చుకోసాగాడు.

ఇది గమనించి హేమచంద్రుడు,

"అయి మన్దోలికా దండః స్కంధం

కిం తవ బాధతి?"

(పల్లకి బోంగు నీ భుజాన్ని బాధిస్తున్నదా విం?) అని అడిగాడు.

హేమచంద్రుడు అన్న మాటల్లో ఒక వ్యాకరణ దోషం ఉంది. "బాధతే" అన

వలసినదానికి అతను "బాధతి" అన్నాడు. ఈ అపశబ్దం విని కాళిదాసు మండిపోయి,

"న బాధతే తథా మాం హి యథా బాధతి బాధతే "

(నీవు ప్రయోగించిన 'బాధతి' బాధించి నంతగా నన్నది బాధించటంలేదు.) అని ఎత్తిపొడిచాడు.

బోయీకి ఇంత పొండిత్యం ఉన్నదా? అని హేమచంద్రుడికి ఆశ్చర్యం కలిగి, "ఏమోయ్? నీకింత భాషాజ్ఞానం ఎలా కలిగింది?" అని కాళిదాసును అడిగాడు.

"అయ్యా, నేను కాళిదాసుగారి పల్లకి మోస్తూంటాను. ఆయన శిష్యులకు పాఠాలు చెప్పేటప్పుడు నాలుగు ముక్కలు నా చెవినిపడతాయేగాని నాకు భాషాజ్ఞానం ఏమీ లేదు," అన్నాడు కాళిదాసు.

'కాళిదాసు పల్లకి మోసేవాడికే ఇంత పొండిత్యం వుంటే కాళిదాసు కెంత ఉండాలి?' అనుకొని హేమచంద్రుడు

కాళిదాసును స్వయంగా చూడటానికి బయలుదేరాడు.

హేమచంద్రుడు తన ఇంటికి వస్తున్నాడని తెలిసి కాళిదాసు ఒక నౌకరు వేషం వేసుకుని తలవాకిలి వద్ద నిలబడ్డాడు. హేమచంద్రుడు "కాళిదాసుగారూనా?" అని అడిగాడు. వెంటనే కాళిదాసు,

నఖరీన ఖరీన లీలయా నమయ స్సున్నమయ
న్నవం హయం
విరగా దురగాగి రంహసా పుర గరుత్మత
గోపురా దృహిః "

(కొత్త గుర్రం ఎక్కి, చేతిలో కళ్ళెం పట్టుకుని లొగుతూ, వదులుతూ గరుత్మం తుడి వేగంతో, పట్టణంలోని పచ్చలగోపురం దాటి బయటకి వెళ్లాడు) అని చెప్పాడు.

'కాళిదాసు వాకిట కావలాకాసేవాడే ఇంత కవి అయితే కాళిదాసును మనం ఓడించేదేమిటి?' అనుకుని హేమచంద్రుడు అనాడే అవంతి నగరానికి వెళ్లిపోయాడు.





పూర్వం రష్యాలో ఒక ముసలావిడ ఉండేది. అవిడికిద్దరు కుమారులుండేవారు. అందులో ఒకడు చనిపోయాడు. రెండవ వాడు దూరదేశం ప్రయాణమై వెళ్ళాడు.

వాడు వెళ్ళిన మూడు రోజులకే ముసలావిడ ఇంటికి ఒక సిపాయివచ్చి, "అవ్వా, చీకటి పడుతున్నది, ఈరాత్రికి మీయింటో పడుకోనిస్తావా?" అని అడిగాడు.

"అలాగేలే నాయనా. అయితే నువ్వు ఎక్కణ్ణుంచి వస్తున్నావు?" అని అడిగింది ముసలావిడ.

"నేను ఆలోకంనుంచి వస్తున్నాలే!" అన్నాడు సిపాయి.

"నిజంగానా! నా కొడుకు ఈ మధ్యనే పోయాడు. వాడుగాని నీకక్కడ కనపడ లేదుగదా?" అని అడిగింది ముసలావిడ.

"కనబడకేం? అతనూ, నేనూ ఒకే గదిలో ఉండేవాళ్ళం," అన్నాడు సిపాయి.

"నిజంగానా!" అన్నది ముసలావిడ.

"మీవాడు ఆ లోకంలో కొంగలను కాస్తున్నాడవ్వా!" అన్నాడు సిపాయి.

"అయ్యో, పాపం! మావాడెంత కష్ట పడిపోతున్నాడో?" అన్నది ముసలామ్మ.

"కష్టం కాదా, అవ్వా? కొంగలంటే ఎటువంటిపనుకున్నావు? ముళ్ళపాదల మధ్యకి పారిపోతాయి." అన్నాడు సిపాయి.

"ఇంకేం? వాడి బట్టలన్నీ కొర్రుపట్టి ఉంటాయి!" అన్నది ముసలామ్మ.

"అతని బట్టలన్నీ పీలికలూ, వాలికలూ అయాయంటే నమ్ము," అన్నాడు సిపాయి.

"నాదగ్గిర నలభైగజాల తానూ, కొంత డబ్బూ ఉన్నది, నాయనా వాడిని తీసుకు పోయి వాడికిస్తావా?" అని అడిగింది ముసలామ్మ.

"అలాగేలే, అవ్వా," అన్నాడు సిపాయి. వాడారాత్రి ముసలామ్మ ఇంట పడుకుని

మర్నాడు బట్టల తానూ, డబ్బూ తీసుకుని తనదారిని తాను వెళ్ళిపోయాడు.

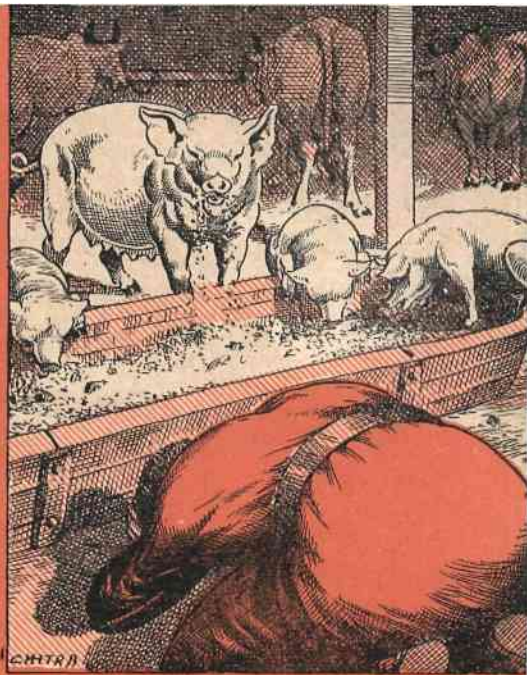
ఇది జరిగిన కొంతకాలానికి, దూరదేశం వెళ్ళిన ముసలమ్మ కొడుకు తిరిగివచ్చాడు.

“ఒరే, నాయనా, నువ్వు వెళ్ళిన సమయంలో ఆ లోకంనుంచి ఒకడు వచ్చాడు. చచ్చిపోయిన నీ అన్న విషయాలన్నీ చెప్పాడు. ఇద్దరూ ఒక గదిలోనే ఉంటున్నారుట. మీ అన్నకివ్వమని ఒక బట్టలతానూ, డబ్బూ ఇచ్చిపంపించా,” అన్నది ముసలమ్మ తన రెండో కొడుకుతో.

“చాలా గొప్పపని చేశావు! నిన్ను ఆమాయకురాలిని చేసి ఎవడో దోపిడిచేశాడు. నీవంటి ఆమాయకులు ప్రపంచంలో ఇంకా ఎందరున్నారో చూసి నా తెలివితేటలు వాళ్ళ మీద చూపిస్తాను,” అంటూ ముసలమ్మ కొడుకు బయలుదేరాడు.

పోగాపోగా ఒక గ్రామం వచ్చింది. ఆ గ్రామం జమీందారు భవంతిపక్క పశువుల శాలముందు ఒక ఆడపంది, దాని పిల్లలూ మేత తింటున్నాయి. ముసలమ్మ కొడుకు ఆడపందిముందు మోకరించి నేలకు వంగి నమస్కారంచేశాడు.

ఇదంతా భవంతి కిటికీనుంచి చూస్తున్న జమీందారు భార్య, తన దాసిని పిలిచి,



“ఆ కాపువాడు ఎందుకట్లా నమస్కారం చేస్తున్నాడో విచారించిరావే!” అని పంపింది. దాసిది వచ్చి ముసలమ్మ కొడుకుతో, “మా పందిముందు సాష్టాంగపడుతున్నా వేం?” అని అడిగింది.

“చల్లని తల్లీ, ఈ పంది నా భార్యకు వేలువిడిచిన బంధువు. రేపు నా కొడుకు పెళ్ళి. పెళ్ళిపెత్తనం చెయ్యడానికి పందినీ తోడుపెళ్ళికూతుళ్ళుగా పంది పిల్లల్నీ పంపు తారేమో కాస్త అమ్మగారినడిగి వస్తావా?” అన్నాడు ముసలమ్మ కొడుకు.

దాసిచెప్పిన మాటలు విని జమీందారు భార్య, “పెళ్ళికి పండుల్ని పిలుచుకుపో

వచ్చాడా? ఎంత వెర్రివాడూ! సరేకానీ, వాణ్ణిచూసేసవ్వతారు, మనకేం? ఆ పందికి నా ఉన్నికోటును తొడిగి, పిల్లలతోసహా గుర్ర బృందంలో వైభవంగా పంపించు!” అన్నది దాసీతో. దాసీ అలాగే చేసింది.

“గుర్రాలను బండికి పూన్చి, పందినీ, పిల్లల్ని అందుల్లో కూచోబెట్టి, బండిని ముసలమ్మ కొడుక్కు వప్పగించారు. వాడు బండి తోలుకుంటూ ఇంటికి బయలుదేరాడు.

వేటకు పోయిన జమీందారు ఇంటికి తిరిగిరాగానే జమీందారు భార్య విరగబడి నవ్వుతూ, “అయ్యో, నవ్వలేక చచ్చాం! మీరు లేకపోతిరి! ఇక్కడి కొక కాపువాడు

వచ్చి మన ఆడపందికి వంగి, వంగి దణ్ణాలు పెట్టసాగాడు. ఎమిటా అంటే ఆ పంది తన భార్యకు వేలువిడిచిన బంధువనీ, దానిని తన కొడుక్కు పెళ్ళికి పెత్తనం చెయ్యటానికీ, తోడు పెళ్ళికూతుళ్ళుగా పండిపిల్లల్ని పంప మన్నాడు,” అన్నది.

“ఇంకేం? నువ్వు పంపావు, అవునా?” అన్నాడు జమీందారు.

“అవును. పందికి నా ఉన్నికోటు తొడిగి పిల్లలతోసహా గుర్రబృందంలో ఎక్కించి మరి పంపాను,” అన్నది భార్య.

“వాడెక్కడ ఉంటాడు?” అని అడిగాడు జమీందారు.



“నాకేం తెలుసునండి?” అన్నది భార్య.

“మతిలేనిదానవు నువ్వు, వాడుకాడు!”

అంటూ జమీందారు తన గుర్రం ఎక్కి ముసలమ్మకొడుకును పట్టుకోవటానికి బయలుదేరాడు. గుర్రపుడెక్కల చప్పుడును బట్టి ముసలమ్మకొడుకు తనవెంట ఎవరో పడ్డట్టు పసికట్టాడు; బండిని దట్టమైన అరణ్యంలోకి తోలి, తాను రోడ్డుమీదికివచ్చి, తన టోపీని నేలమీదపెట్టి, ఏమీ ఎరగనట్టు దానిపక్కనే కూచున్నాడు.

ఇంతలో జమీందారు హడావిడిగా అక్కడికి వచ్చి, “ఏయ్, కుర్రవాడా? గుర్రబృంధీమీద పందినీ, పిల్లల్ని ఎక్కించు

కుని ఇటుగా ఎవడన్నా కాపు పారిపోవటం నువ్వు చూశావా?” అని ముసలమ్మ కొడుకును అడిగాడు.

“చూశాను దొరా. వాడు వెళ్ళి చాలా సేపాయె!” అన్నాడు ముసలమ్మ కొడుకు.

“వాణ్ణిపట్టుకోవాలి. ఎటుగా వెళ్లాడా?” అని అడిగాడు జమీందారు.

“వాణ్ణి మీరు పట్టుకోలేకేం? సోనీ, మీకి ప్రాంతాల అడ్డదార్లు తెలుసా?” అన్నాడు ముసలమ్మ కొడుకు.

“ఒరే, నువ్వు చాలా మంచివాడివిగాని, కాస్త నువ్వు వెళ్ళి వాణ్ణి పట్టుకురా!” అన్నాడు జమీందారు.



“నేనాండి? నావల్లకాదండి! నా టోపీ కింద డేగ ఉన్నది. దానికి కాపలా కాస్తున్నాను,” అన్నాడు ముసలమ్మ కొడుకు.

“నీ డేగను నేను చూస్తూంటాలే,” అన్నాడు జమీందారు.

“అది పోయిందంటే యజమాని నాపేక కోసేస్తాడు,” అన్నాడు ముసలమ్మ కొడుకు.

“దానిఖరీదెంత?” అన్నాడు జమీందారు.

“మూడువందలకు తగ్గదు,” అన్నాడు ముసలమ్మ కొడుకు.

“ఇంకెం? అది పోతే దాని ఖరీదు నేను ఇచ్చుకుంటాలే!” అన్నాడు జమీందారు.

“మాటలకేం? ఎన్నయినా చెప్పొచ్చు!” అన్నాడు ముసలమ్మ కొడుకు.

“నా మాటలో నమ్మకం లేదురా? ఇదుగో, నామాట నమ్మకపోతే మూడు వందలూ తీసుకో!” అన్నాడు జమీందారు.

ముసలమ్మ కొడుకు మూడువందలూ తీసుకుని, జమీందారుగారి గుర్రం ఎక్కి

అడవిదారి పట్టి, చెట్లచాటున దాచిన గుర్ర బృందీతోసహా ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు.

జమీందారు గంటల తరబడి కూచున్నా వెళ్ళినవాడి జాడలేదు. ఆ సమయానికి మూర్యాస్తమయంకూడా కాబోతోంది.

“ఈ టోపీకింద నిజంగా డేగ ఉందేమో చూతాం. ఉంటే, వాడు తిరిగి వస్తాడు. లేక పోతే వాడికోసం కనిపెట్టుకోవటం అనవసరం,” అనుకుని జమీందారు టోపీ నేల మీదనుంచి ఎత్తాడు. దానికింద ఏమీలేదు.

“దొంగవెధవ! నాభార్యను మోసగించిన వాడు వాడే అయిఉండాలి!” అనుకుంటూ జమీందారు ఇంటికి బయలుదేరాడు.

ముసలమ్మ కొడుకు జమీందారు గుర్రాన్ని, బండినీ, పందినీ, పిల్లలనూ, డబ్బునూ ఇంటికి పట్టుకుపోయి తల్లికి చూపించి, “చూశావా అమ్మా? నీకన్న కూడా అమాయకులున్నారు, ప్రపంచంలో! ఇక మన కేలోటూ వుండదు!” అన్నాడు.



తప్పు తెన్నువారు తమ తప్పు తెరుగరు!

బ్రహ్మదేవుడు సృష్టియావత్తూ ముగించిన విమ్మట సమస్త జీవరాసులనూ సమావేశపరచి, “జీవులారా! మిమ్మల్ని నేను నా చేతనైనట్టు సృష్టించేశాను. అయితే మీరిలాగే ఉండిపోనవసరంలేదు. మీలో మీకు నచ్చని లోపాలేవైనా ఉంటే సరిచెయ్యటానికి నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. మీలోగల లోపాలు సరిచెయ్యటమేకాదు, ఇతరులలోగల గుణాలు మీకు కావాలన్నప్పటికీ నేను మీకు వాటిని ఇచ్చేయ్యగలను. ఒకరి తరవాత ఒకరుగా నేను చేసిన సృష్టిని విమర్శించుకుంటూ రండి,” అన్నాడు.

ముందు కొండముచ్చు లేచి గొంతు సవరించుకుని, “నాన్నగారూ! నామటుకు నాలో ఏ లోపమూ లేదు. నేను నిశ్శేపంలా ఉన్నాను. కాని ఈ ఎలుగుబంటిని చూస్తే నాకు ఏడుపు వస్తోంది—వెంటినిండా జూలా, అర్థంలేని నడకా అదీనూ!” అన్నది.

తరవాత ఎలుగుబంటి లేచి, “నా బొచ్చుకేం వంక వచ్చింది? హాయిగా వెచ్చగా ఉంటుంది. తమదయవల్ల నాకు ప్రతి క్షణమూ ఎలా ఉండాలో అలా ఉంచారు. కాని, పాపం, ఈ వినుగును చూస్తే నాకు చాలా అవకతవకగా కనిపిస్తోంది,” అన్నది.



ఈ విధంగా ప్రతి జంతువూ లేచి తమకు తాము చాలా ఆదర్శవంతంగా వున్నట్టూ, ఇతరులను సృష్టించటంలో బ్రహ్మదేవుడు అనేక పొరపాట్లు చేసి నట్టూ మాట్లాడాయి.

అంతావిని బ్రహ్మదేవుడు చివరకు ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి జంతువుల సన్నింటిని పంపేశాడు. ఆయనకు వాటి లోపాలను సరిదిద్దవలసిన బాధ తప్పిపోయింది!



ఇంద్రజాలము

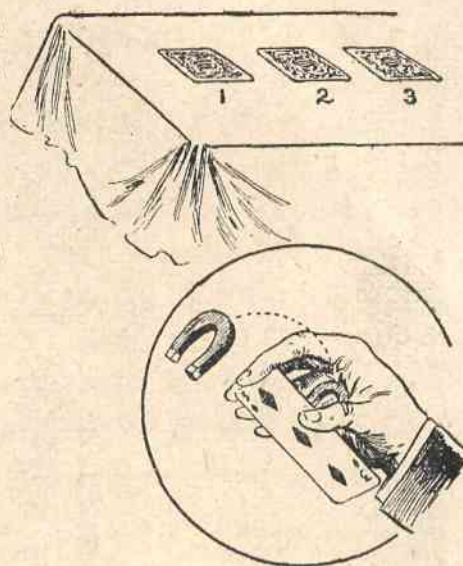
ప్రాధానర్: పి. సి. సర్కార్

అప్పుడెవరైనా ఆ పావలాబిళ్ల దేనికింద వున్నది అని అడిగితే 1 వ పేకముక్క కింద వున్నదని నిస్సందేహంగా చెప్పి వెయ్యాలి. ఆ ముక్క ఎత్తి చూపితే ఆ పావలా అక్కడే వుంటుంది. అప్పుడే 2,3 ముక్కల్నికూడా కొంచెం ఎత్తి, వాటి కింద ఏమీలేదని చూపవచ్చు. ఇంద్రజాలికుడు తర్వాత తన మాయా దండ ప్రభావంతో—1-వ పేకముక్క కింద పావలాను మాయంచేస్తాడు. ఆ పేకముక్కను ఎత్తిచూపితే అక్కడ పావలా ఉండదు. అది 2-వ పేక ముక్క కిందికి వెళ్ళిపోయివుంటుంది. అలాగే తర్వాత దాన్ని 3 పేకముక్క కింద చూసి తెల్లబోతారు ప్రేక్షకులు. వస్తుతః 1,2,3 పేకముక్కల్లో దేనికింద నుంచి అయినా దీన్ని తీసి చూపించ వచ్చు. ఇదిచూసి అందరూ అశ్చర్య పోతారు. కాని ఒక పేకముక్కకింది పావలా, మరొక ముక్కకిందికి ఎలా వచ్చిందో తెలుసుకోలేరు. నిజానికిది

కొన్నాళ్ళక్రితం బెంగాల్ రాష్ట్రంలోని, బాలీగంజ్ లో అఖిల భారత ఇంద్ర జాలికుల సంఘ సమావేశం ఒకటి జరి గింది. అప్పుడు అక్కడివారంతా నన్నే దయినా ఇంద్రజాలం చేసేచూపమని కోరితే నేనిది చేసిచూపాను.

ఓ కొత్త పావలాబిళ్ల, మూడు పేక ముక్కలతో నేని ప్రదర్శన ప్రారంభం చాను. ముందు టేబిల్ మీద ఒక కొత్త పావలాబిళ్ల పెట్టి, దానిమీద ఓ మామూలు పేకముక్కను పెట్టాలి. దానిని 1 గుర్తున్న చోట పెట్టామను కొండి. తర్వాత 2,3 గుర్తులుగల చోట్ల రెండు పేకముక్కలు తిరగేసి పెట్టాలి.

చేసి మావటం చాలా సులభం. మూడు మామూలు పేకముక్కలు, మూడు ఒకేరకపు పావలా బిళ్లలతో దీన్ని చేసి చూపాలి. ఐంద్రజాలికుడు పక్క చిత్రంలో చూపిన రీతిగా తన చేతిలో ఓ శక్తివంతమైన సూదంటు రాయిని దాచి ఉంచుకోవాలి. దాన్ని అలా దాచి వుంచుకోవటాన్ని 'హస్తలాఘవం' అంటారు. ప్రతి ఐంద్రజాలికుడికి ఈ హస్తలాఘవం అలవాటయే ఉంటుంది. అలా సూదంటురాయిని చేతిలో దాచు కుని, దాంతో పేకముక్కను తాకితే అది కిందనున్న పావలాను పేక ముక్కకు అతుక్కునేట్లు చేస్తుంది. అది ప్రేక్షకులు సాధారణంగా గ్రహించలేరు. చేతిలోవున్న సూదంటు రాయిని పేకముక్కకు కొంచెం దూరంగా ఉంచితే అది పావలాబిళ్లను ఆకర్షించలేదు. అప్పుడిహ ఆ పావలా విడిగా ఉండిపోతుంది. ఆ సూదంటు రాయిని నేర్పుగా దాచి ఉంచుకోవటం లోనే ఈ తమాషాఅంతా ఆధారపడి వుంది. దీన్ని కొత్త పావలాబిళ్లలతోనే చెయ్యాలి. పాతపావలాలను అయితే ఈ సూదంటురాయి ఆకర్షించలేదు. మూడు పావలాలు ఒకే రకానివి, ఒకే సంవత్సరానివి, ఒకే రకంగా తళ తళలాడుతున్నవి అయివుండటం



మేలు. లేకపోతే 1-వ ముక్క కింది నుంచి 2-వ ముక్క కిందికి, అలాగే 3-వ ముక్క కిందికి వచ్చినట్లు చూపించేప్పుడు పట్టుబడి పోవలసి వస్తుంది. ఇది చాలా సులువైనదే, కాని ఎరగనివాళ్ళ ఎదుట చేసిచూపిస్తే— చాలా తమాషాగా ఉంటుంది.

[పాఠకులు, యాగారడీని గురించి సలహాలు పొందదలిస్తే, వారు 'చందమామ' పేరు ఉదహరిస్తూ, ప్రాఫెసరుగారి పేర ఉత్తరం రాయవచ్చు. ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషు లోనే రాయాలి.

వారి అక్షరము యిది:- ప్రొఫెసర్ : పి. సి. సర్కార్, మెజిషియన్, హాస్టుబాక్సు 7888, కలకత్తా-12.]

శుష్కోపచారాలు

ఒక జమీందారు కొనక కొనక ఎంతో డబ్బుపోసి ఒక మంచి జాతిగల అరబ్బీ గుర్రాన్ని కొన్నాడు. ఆ గుర్రాన్ని కొన్నదిమొదలు జమీందారుకు దాన్ని చూసి మురియటమేగాని మరొక ఆలోచనలేదు. ఈ గుర్రంకోసం జమీందారు చక్కని భవంతిలాటి సాల కట్టించాడు. దాన్ని రోజూ రెండుపూటలా తానే స్వయంగా మాలీసు చేస్తూవచ్చాడు. జమీందారు ఇంత అప్యాయంగా చూసుకుంటున్నా గుర్రం నానాటికీ చిక్కిపోసాగింది.

ఆఖరుకు ఒకనాడు జమీందారు తన గుర్రంతో, "నేను ఇంత అభిమానంతో నిన్ను స్వయంగా సాకుతున్నాను. నేనే స్వయంగా నీకు మాలీసుకూడా చేస్తున్నానుగదా, నీకు పోషణచేసేవారే లేనట్టుగా ఎందుకిలా చిక్కి శల్యమై పోతున్నావు?" అని అడిగాడు.



ఈ ప్రశ్నకు గుర్రం హీనస్వరంతో ఇలా సమాధానం చెప్పింది :

"నన్ను ఇంత పెద్ద భవంతిలో పెట్టి, తమరు స్వయంగా మాలీసు చెయ్యటంవల్ల నాకు ఒరిగినదేమిటి? నా పొట్టసంగతి మీకు తోచనేలేదు. మాలీసూ వద్దు, మట్టి వద్దు. వేళికింత తిండి పడెయ్యండి, నేను మళ్ళీ ఒళ్లుచేస్తాను!"

శుష్కత్యాగం

ఒకావిడ కొక కొడుకుండేవాడు. ఇంకొక కొడుకు కలగాలని కోరిక కలిగి ఆమె ఒక శాస్త్రేయుణ్ణి సలహా ఆడిగింది. "నీ కొడుకును కాళికాదేవికి బలి ఇస్తేవా, నీకు మరొక కొడుకు పుడతాడు," అని వాడు చెప్పాడు. ఆ విచ్చిది అలాగే చేయబోతుండగా ఒక ముసలిది, "ఓసీ, వీణ్ణి బలిఇస్తే నీకు మళ్ళీ ఒకడేకదా కలుగుతాడు? ఒకవేళ ఇంకొకడు కలకల్కపోతే, ఏడుకూడా పోడా?" అని మందలించి వారించింది.

స్వార్థం-అనర్థం

ఒక వర్తకుడు ఒక గాడిదమీదా, గుర్రంమీదా సరుకువేసుకుని దూరప్రయాణం చేస్తున్నాడు. గాడిదమీద మోయరానంత బరువున్నది. రానురాను అది నడవ లేని స్థితికి వచ్చింది.

అప్పుడు గాడిద గుర్రంతో, "అన్నా, ఇట్లాఅయితే నేనింకెంతో దూరం నడవలేను. నీ పుణ్యం ఉంటుంది, నామీది బరువు కాస్త నువు తీసుకుందూ!" అని బ్రతిమాలింది.

దీనికి ఎంతమాత్రం ఒప్పుక గుర్రం, "నీ బరువు నేనెందుకు మోయ్యాలి? ఎవరి కర్మ వాళ్ళు అనుభవించవలసిందే!" అని వేదాంతం చెప్పింది.

కొంతదూరం పోయాక బడలికతో గాడిద పడిపోయి చచ్చింది. వర్తకుడు అప్పుడే గాడిద చర్యం ఒలిపించి, గాడిదమీద ఉండిన బరువుతోబాటు గాడిద తోలుకూడా గుర్రంమీదనే వేసి తోలుకుపోసాగాడు.

ఇప్పుడు గుర్రంమీద మోయరానంత బరువయింది. అది బలవంతాన కాలుతీసి కాలువేస్తూ, "అయ్యో, ఎంత అనర్థం వచ్చిపడింది? గాడిద అడిగి నప్పడే కొద్దిపాటి బరువు నేను పంచుకునివుంటే ఇంత బరువు నాపైన పడదు కద. గాడిదను చావనిచ్చినందుకు నా చావు మూడేలాగుంది!" అనుకున్నది.



దురాశ దుఃఖంచేటు

ఒక తోడేలు ఒక నక్కతో స్నేహం చేసుకున్నట్టే చేసుకుని ఆ నక్కపై పెత్తనం సాగించింది.

తోడేలు బలమైనది కావటంచేత నక్కకు దాస్యంతప్పలేదు.

తనకు తిండి దొరకనప్పుడల్లా తోడేలు, “నాకు తిండి చూపిస్తావా? నిన్ను చంపితిన్నా?” అని నక్కను బెదిరించేది.

నక్క యుక్తిగలది గనక ఏదో మాయోపాయంచేసి తోడేలుకు తిండి చూపుతూ ఉండేది.

ఒకనాడిలాగే తోడేలు నక్కతో, “నాకు ఆకలి దహించుకుపోతోంది. వెంటనే ఎక్కడైనా తిండి దొరికేమార్గం చూపిస్తావా? లేకపోతే నిన్ను చంపి తినమన్నావా?” అని అడిగింది.

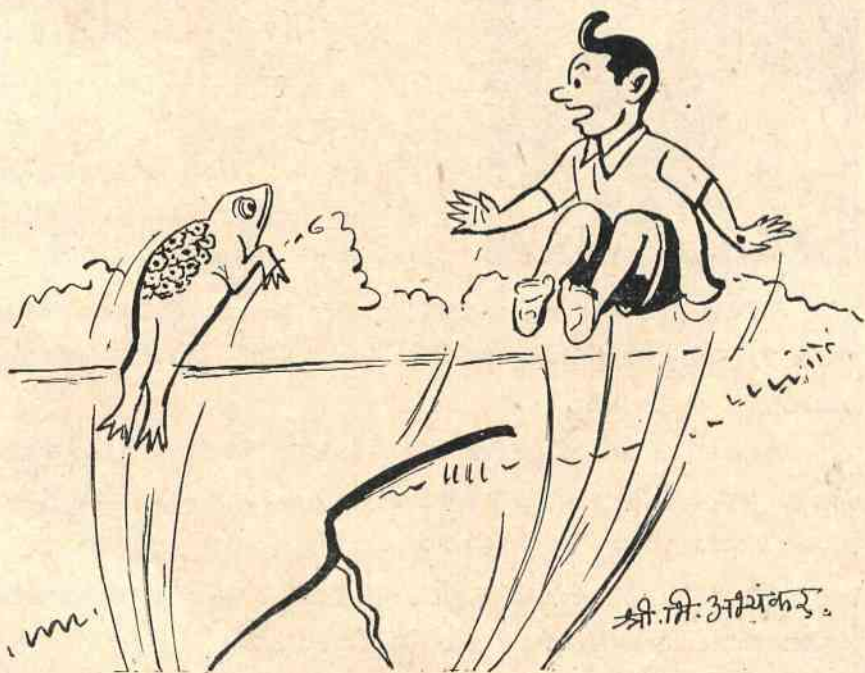
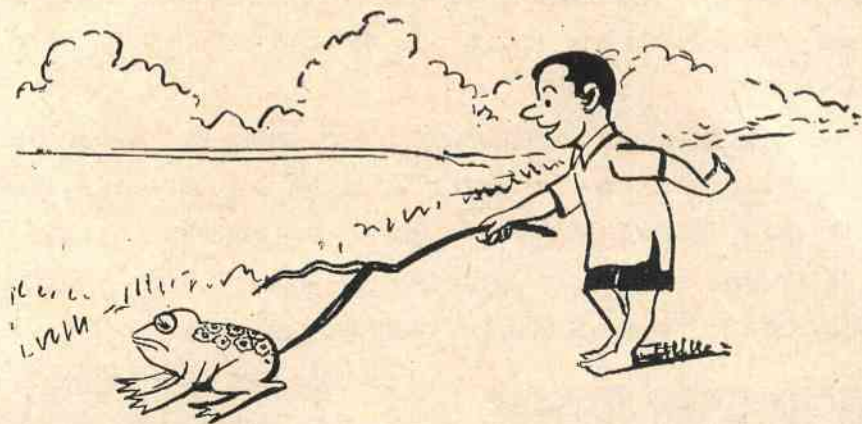
“ఏలినవారు తొందరపడకండి. ఇవాళ ఉదయమే ఒక చాకలివాడు గొర్రెను కోసి దాని మాంసమంతా బాసలో దాచివుంచాడు. చీకటి పడగానే మనం వెళ్లి తినవచ్చు,” అన్నది నక్క.

ఆ ప్రకారమే చీకటిపడ్డాక నక్క, తోడేలూ కలిసి చాకలి ఇంటిపద్దకు వెళ్ళాయి. ఇంటి గోడలో చిన్నకంత ఉన్నది. దానినుంచి దూరి రెండూ



లోపల ప్రవేశించాయి. నక్క చెప్పినట్టు బాసలో మాంసం ఉన్నది. నక్క కొద్దిగా తిని, “ఇక మనం పోదాం,” అన్నది. తోడేలు వినిపించుకోక, “దొరికిన తిండి ఎందుకు పోగొట్టుకోవాలి? తినగలిగినంత తిన్నదాకా నేను రాను,” అన్నది. లోపల చప్పుడువిని చాకలి లేచివచ్చాడు. నక్క కంతలో నుంచి దూరి బయట పడింది. కాని తెగతిని కడుపు ఉబ్బివున్న తోడేలు కంతలో ఇరుక్కుపోయింది. చాకలి దాన్ని దుడ్డుకర్రతో చావమోదాడు.

కదపకురా, కరిచేను!



గాడిదకు చదువు

ఒకదేశానికి ఒక పెద్దమనిషి వచ్చిచేరాడు. తాను మహా విద్వాంసుడిననీ, ఎంత చదువురానివారికైనా చదువు చెప్పగలననీ ఆయన అడిగినవారికల్లా చెప్పకున్నాడు.

కాలక్రమాన ఈ వార్త అదేశపు రాజుకు తెలిసింది. ఆయన ఈ విద్వాంసుణ్ణి తన కొలువుకు పిలిపించి, “ఏమయ్యా? నువ్వు ఎటువంటి శుంథల కైనా చదువు చెబుతావని విన్నాను, నిజమేనా?” అని అడిగాడు.

“చిత్తం, మహాప్రభూ! డబ్బిచ్చేదాత ఉండాలేగాని పదేళ్ళు గడువిస్తే గాడిదచేత వేదపాఠాలు చెప్పించనూ?” అన్నాడు విద్వాంసుడు.



“మా దివాణంలో ఒక గాడిదె ఉన్నది. దానిచేత వేదం చెప్పించటానికి ఏం తీసుకుంటావు?” అని అడిగాడు రాజు.

“పదేళ్లు గడువివ్వండి. నెల ఒకటింటికి వెయ్యి వరహాలిప్పించండి,” అన్నాడు విద్వాంసుడు.

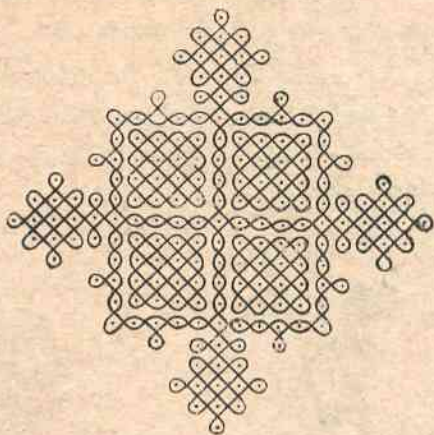
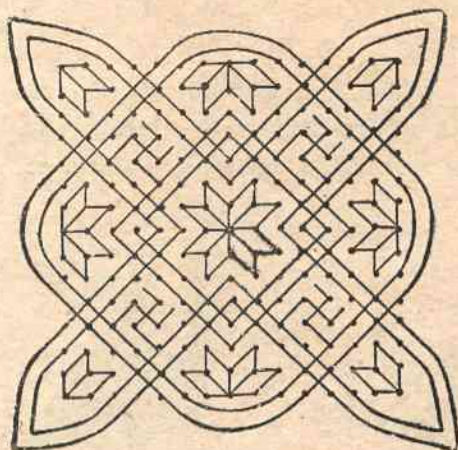
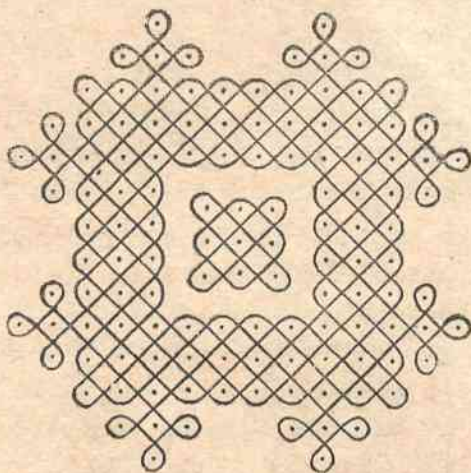
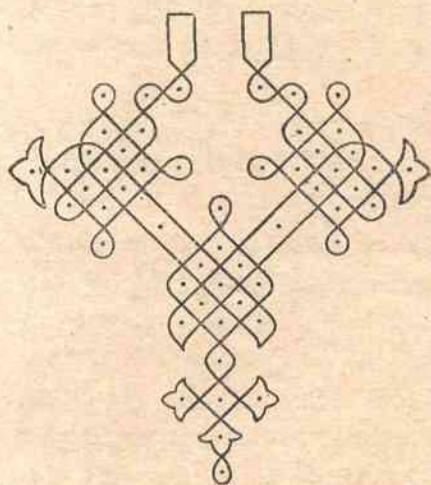
“పదేళ్ల అనంతరం గాడిద వేదం చదవలేక పోతే, నీతల తీయిస్తాను, తెలిసిందా!” అన్నాడు రాజు.

“నిరభ్యంతరంగా తీయించండి!” అన్నాడు విద్వాంసుడు. రాజు ఆరోజునే, విద్వాంసుణ్ణి వెయ్యి వరహాల నెలజీతంమీద గాడిదకు ఉపాధ్యాయుడుగా నియమించాడు.

ఇదంతా చూసిన ఆప్తుడొకడు విద్వాంసుడితో, “ఇదేంపని? నూరేళ్లకు మాత్రం గాడిద వేదపాఠాలు చదువుతుందా? నీ ఆయుర్దాయం పదేళ్ళు దాటకుండా చేసుకున్నావే?” అని అడిగాడు.

“పదేళ్ళకు నేనే చస్తానని ఎందు కనుకోవాలి? ఈ లోగా గాడిద చావగూడదా? రాజు చావగూడదా?” అన్నాడు విద్వాంసుడు.

ము గ్గు లు



పురాతన జంతువులు

వెన్నెముకగల తొలి జంతువులు చేపలు. చేపల యుగంలో ఇవి చాలా విరివిగా అభివృద్ధి చెందాయి. వీటిలో కొన్ని ఊపిరితిత్తులుకూడా సంపాదించి నీటి బయట ఊపిరిపీల్చు గలిగాయి. చేపలయుగం ముగిసేనాటికి కొన్ని రకాల జీవరాసులు నేలపై నివసించసాగాయి. వీటిలో తేళ్ళూ, సాలిళ్ళూ, చాలా పెద్ద తూనిగలూ, బ్రహ్మాండమైన బొడ్డింగలూ ఉండేవి. ఇవన్నీ వెన్నెముక లేని జంతువులే.

నేలమీద నివసించ నేర్చిన తొలి జంతువులలో వెన్నెముక గలవి ఉభయ జీవులు. ఇవి నీటిలో పెట్టిన మెత్తని గుడ్లనుంచి వెలుపడి, నీటిలోనే కొంతకాలం అభివృద్ధిచెంది, వాటిరూపం తలిదండ్రుల రూపాన్ని పోలినాక నేలమీదికి వచ్చాయి.

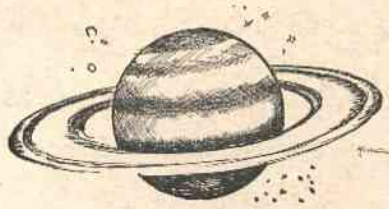
గట్టిపెంకు గల గుడ్లనుంచి నేలమీదనే నేరుగా, తలిదండ్రుల ఆకృతికి సమమైన రూపంలో, మొట్టమొదట జన్మించిన జంతువులు సరీసృపాలు. 27 స్పృర కోట్ల విశ్వక్రితం మొదటి సరీసృపాలు భూమిపై ఆవతరించాయి. మరి 15 కోట్ల విశ్వకాలంలో ఇవి బ్రహ్మాంశ మైన ప్రమాణాలకు తమ శరీరాలను పెంచుని భూమిమీద ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యం సాగించాయి.

సరీసృపాలలో అనేకవేల రకాలు వుట్టాయి. వీటిలో నేలమీద నివసించిన వాటికి “డిన జార్” లని పేరు. ఈ మాటకు “భయంకరమైన బల్లులు” అని అర్థం. “ట్రీరపోజార్స్” అనే జంతువు నిజంగానే భయంకరమైనది. దాని ఎత్తు 18 లేక 20 అడుగులు. దాని నోరు పూర్తిగా విప్పితే గజం నిడివి ఉండేది. నోటినిండా వాడితయిన దంతా లుండేవి. దాని చేతులకు వాడితయిన గోళ్లుండేవి. అది తోక సహాయంతో నిలబడి నడిచేది. సృష్టిలో ఇంత వరకు దీనిని మించిన మాంసాహారి లేదు.

“ట్రీరటాప్స్” అనేది మూడు కొమ్ములు గలది. దానికి ముఖమంతటా కవచం ఉండేది. ఇది మొక్కలు తిని జీవించేది.

“బ్రాన్టజార్స్” నిడివి 70 అడుగులు. దాని బరువు సుమారు 35 టన్నులు. ఇది సడుస్తూంటే భూమి దద్దరిల్లి ఉండాలి. అయితే ఇదికూడా మొక్కలుతినే జంతువే. దీని శరీరంతో పోలిస్తే దీని మెడడు చాలా చిన్నది. అందుచేత ఈ జంతువు అటే తెలివిదేబలు గలదై ఉండదు.





గ్రహాలు: శని

శనిగ్రహం సూర్యుడికి 90 కోట్ల మైళ్ళ దూరంలో తిరుగుతున్నది. దీనిమీదపడే సూర్య కాంతి భూమిమీదపడే కాంతిలో సూర్యోపంతం

మాత్రమే ఉంటుంది. ఇది సెకండుకు సుమారు 6 మైళ్ళ వేగంతో సూర్యుణ్ణి చుట్టివస్తూ, 10,760 రోజులలో ఒకసారి చుట్టివస్తుంది. అది శనికి ఒక సంవత్సరం—మన సంవత్సరానికి 30 రెట్లు.

★ గురుగ్రహంలాగే శనిగ్రహంకూడా చాలా పెద్దగోళం. దాని వ్యాసం నిడివి 76,470 మైళ్ళు. ఈగ్రహం 10 గంటల 14 నిమిషాల కొకసారి తనచుట్టూ తాను తిరుగుతుంది. అది శనికి ఒకరోజు—మనరోజులో సగంకంటే తక్కువ.

★ అందుచేత భూమిమీద 90 ఏళ్ళు బతికేమనిషి శనిగ్రహంమీద 3 ఏళ్ళు మాత్రమే చూస్తాడు. అయితే ఆమనిపై ఆ మూడేళ్ళకాలంలో సుమారు 80 వేల రోజులు చూస్తాడు! కాని ఇది అంచనా మాత్రమే. ఎందుకంటే శనిగ్రహంలో ప్రాణులుండే అవకాశంలేదు. ఆ గ్రహంలో చలి విపరీతం. అదీగాక ఆ గ్రహంలోఉండే వాతావరణపు వాయువులు జీవులు బతకటానికి అనుకూలించేవికావు.

★ శనిగ్రహం చుట్టూ తిరుగుతూ 9 ఉపగ్రహాలున్నాయి. ఇవి ఆగ్రహానికి చంద్రుడు లాటివి.

★ మిగిలిన గ్రహాలకు వేటికిలేనిది శనిగ్రహానికి ఒకటున్నది. ఇదేమంటే, శనిగ్రహం చుట్టూఉన్న పలయాలు. ఇవి ఉత్త కంటికి కనబడవు, బెలిస్కోప్ లోనుంచి చూస్తేనే కనిపిస్తాయి. గెలిలియో అనే ప్రసిద్ధ శాస్త్రజ్ఞుడు మొట్టమొదటిసారి బెలిస్కోప్ లోనుంచి శనిగ్రహం చుట్టూఉన్న పలయాలను చూసినప్పడు అత్యాశ్చర్యం పొందాడట. ఇప్పటికీ ఇవి చూసే వారిని ఆశ్చర్యపరుస్తూంటాయి.

★ శనిగ్రహం చుట్టూ మూడు పలచని పలయాలున్నాయి. అందులో గోళానికి దగ్గరిగా ఉండేది అంత కాంతివంతంగా ఉండదు; చూడటానికి క్రేవ్ లాగుంటుంది. రెండవది చాలా కాంతివంతంగా ఉంటుంది. దానిచుట్టూ ఉండేది అంత కాంతివంతంగా ఉండదు. ఈ మూడు పలయాల నిడివి కలిసి 40 వేల మైళ్ళుంటుంది. కాని వాటిమందం 100 మైళ్ళు మాత్రమే.

★ ఈ పలయాలలో చేరిఉన్నవి గాలిలో తేలే నలుసులాటివని శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు. ఇవి కొటానకోట్ల సంఖ్యలో ఉన్నాయి. ఈ పలయాల నీడ శని గోళంమీద పడటం మనం బెలిస్కోపులోనుంచి చూడవచ్చు. ఆ నీడయొక్క నిడివి ఒక భూఖండమంత ఉంటుంది.

గోడమీది బొమ్మ - 5 (అట్టచివరి బొమ్మ)

“జ్యోతి”కి చాలా అగ్రహం వచ్చింది. ఆమె చక్రవర్తితో, “నేను నా భర్తను ఎంతమాత్రం వదలను. ఆయన మీకన్న అన్నివిధాల గొప్పవాడు,” అంటూ చరచరా అక్కడినుండి వెళ్లిపోయింది.

ఈ మాటలు విని చక్రవర్తి మండిపడ్డాడు. “తన భర్త నాకన్న అన్ని విధాలా గొప్పవాడనటానికి ఆమెకెన్ని గుండెలు! ఆయినా మాలో ఎవరు ఎక్కువే చూపిస్తాను!” అంటూ ఆయన ఒక భటుణ్ణి పిలిచాడు.

“ఒరే, నీవు వెంటనే ఆ చ్వాంగ్ దగ్గరికి వెళ్లి రేపు నాతో గుర్రపుస్వారి పందెం వెయ్యటానికి రమ్మని ఆజ్ఞాపించు. మా ఇద్దరిలో ఎవరు ఆ పందెంలో గెలిస్తే, వారికి ‘జ్యోతి’ భార్య అవుతుందని చెప్పు. తెలిసిందా, వెళ్ళు!” అన్నాడు చక్రవర్తి భటుడితో.

ఆ భటుడు చ్వాంగ్ దగ్గరకు వెళ్లి సంగతంతా చెప్పాడు.

ఈ వార్తవిని “జ్యోతి” కొంచెమైనా కలవరపడలేదు. ఆమె తన భర్తతో “నీకేమీ భయంలేదు. పందెంలో నీవే గెలుస్తావు!” అన్నది.

ఆమె వెదురుకర్రలతోనూ, కాగితంతోనూ ఒక గుర్రం బొమ్మచేసి దాని మీద ఒక్కసారి ఊదించి. వెంటనే అది ప్రాణంగల తెల్లగుర్రంగా మారి పోయింది. చ్వాంగ్ అమితాశ్చర్యం పొందాడు.

మర్నాడు చ్వాంగ్ కూ, చక్రవర్తికి గుర్రపుస్వారి పోటీ జరిగింది. చక్రవర్తి ఎక్కిన గుర్రం చ్వాంగ్ గుర్రంకన్న ముందు పరిగెత్తసాగింది. చక్రవర్తి వెనక తిరిగిచూసి చ్వాంగ్ ను విజయగర్వంతో హేళనచేశాడు.

కాని తీరా గమ్యస్థానం సమీపించేలోగా చ్వాంగ్ గుర్రం ఒక్క దౌడుతీసి చక్రవర్తి గుర్రాన్ని దాటి ముందు పరిగెత్తింది. ఇదిచూసి అక్కడ చేరిన ప్రజలు హర్షధ్వానాలుచేశారు.

“అయిందా?” అన్నాడు చ్వాంగ్ చక్రవర్తితో.

“అప్పుడేనా? రేపు పడవల పందెం వేసుకుందాం. అందులో గెలిస్తే నీ భార్యను నువ్వే ఉంచుకో!” అన్నాడు చక్రవర్తి.

ఫోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

1956 జనవరి సంచికలో ప్రకటింపబడే ఫోటోలకు నమూనాలు



★ పై ఫోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.

★ నవంబరు 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్తుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి:—చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

నవంబరు నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : దిగి ఈదులాడేవి రెండు !

రెండవ ఫోటో : దిబ్బెక్కి చూచేవి రెండు !

పంపినవారు : వి. ఐ. ఎ. నరసింహం, సెంట్రల్ స్టోర్స్, ఖత్తపూరు.

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.



వార్తలు-విశేషాలు

ఆచార్య విద్యోగాభివేదిక బరిస్సా రాష్ట్రంలో తన భూదానయాత్ర ముగించుకొని ప్రస్తుతం ఆంధ్రదేశ పర్యటన చేస్తున్నారు. వారు బరిస్సా రాష్ట్రంలో మొత్తం 812 గ్రామాలు సేకరించారు. అక్కడ సేకరించబడిన భూమి మొత్తం 2,57,277 ఎకరములు. 94,757 మంది దాతలవల్ల ఈ భూమి లభ్యమైంది.

తైలుగు, కన్నడ, తమిళ, మలయాళ భాషల ప్రాచీన, నవీన గ్రంథాలను ప్రజలకు తక్కువ ధరలకు అందజేయాలన్న ప్రయత్నంలో “నదరన్ లాంగ్వేజస్ బుక్ ట్రస్ట్” అనే సంస్థ స్థాపించబడింది. ఈ సంస్థ ప్రారంభోత్సవం ప్రధాని నెహ్రూచే జరుపబడింది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వితీయ స్రవాళికలో ప్యవసాయానికి 16 కోట్లు, పరిశ్రమలకు 10 కోట్లు, విద్యుచ్ఛక్తి నిటిపారుదలలకు 58.1, రాజధాని అభివృద్ధికి 3 కోట్లు ఖర్చు పెట్టవలసి వుంటుందని, ప్రభుత్వాధికారుల సమావేశం నిర్ణయించింది.

భారతప్రధాని జాతీయ సహాయనిధికి 1955 ఆక్టోబర్ 1వ తేదీనుంచి ఆక్టోబర్ 5 వ తేదీవరకు రు. 21,848-6-0 వసూలైంది. 1947 నవంబరులో యీ నిధి ప్రారంభించ బడింది. అనాటినుంచి 1955 ఆక్టోబర్ 5 వ తేదీవరకు వసూలైన మొత్తం రు. 1,36,48,291-6-3.



ఇండియా ప్రభుత్వం, బర్మాకు 20 కోట్ల రూపాయలు రుణంగా యివ్వనున్నది. దీనికి సంవత్సరానికి నూటికి నాలుగు రూపాయల వడ్డీ నిర్ణయించబడింది. 1959 మార్చి నెలనుంచి అర్థసంవత్సరానికి $2\frac{1}{2}$ కోట్ల వంతున బర్మాప్రభుత్వం ఈ రుణం చెల్లించగలదు. ఈ ఒడంబడికపై ఇండియా తరపున అధికాభా మంత్రి శ్రీ చింతామణి దేశముఖ్ సంతకంచేశారు.

*

*

*

వునదేశంలో మరొక ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ (నాల్గవది) బీహారు రాష్ట్రంలోని బొకారాలో నిర్మించుటకు కేంద్రప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ విషయం ఇండియా వాణిజ్య మంత్రి శ్రీ టి. టి. కృష్ణమాచారిగారు వెల్లడించారు.

*

*

*

తూర్పు గోదావరిజిల్లా భద్రాచలంలోని సుప్రసిద్ధ రామాలయం పునరుద్ధరించబడుతుంది. ఈ దేవాలయప్రాంతం ఆంధ్రరాష్ట్రంలో వున్నప్పటికీ, దీని నిర్వహణ బాధ్యత అంతా హైదరాబాద్ ప్రభుత్వం అధికారంకింద వున్నది. దేవాలయ పునరుద్ధరణ కార్యక్రమాన్ని ఆంధ్ర, హైదరాబాద్ ప్రభుత్వాలు కలిసి నిర్వహిస్తాయని, దేవదాయశాఖా మంత్రి శ్రీ కె. చంద్రమౌళిగారు ప్రకటించారు.

*

*

*

ఈ సంవత్సరం మార్చినెలలో జరిగిన ఆంధ్ర అసెంబ్లీ ఎన్నికలకు ప్రభుత్వానికి 35,18,000 రూపాయలు ఖర్చయినవని అసెంబ్లీలో ఒక ప్రశ్నకు నమాధానమిస్తూ ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు చెప్పారు.

*

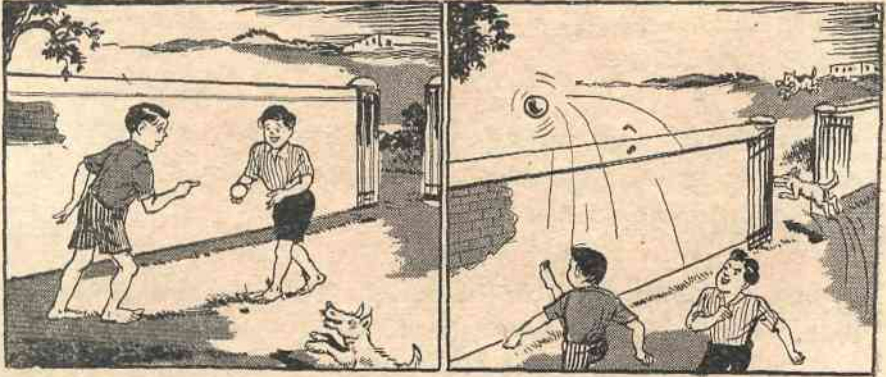
*

*

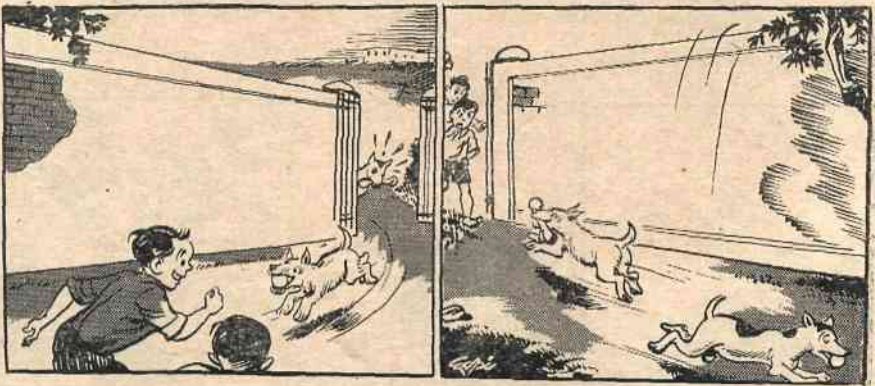
వున ఇండియన్ యూనియన్ యిప్పుడు 27 రాష్ట్రాలుగా విభజింపబడివున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వంచే నియమింపబడిన భాషారాష్ట్ర విభజన సంఘంవారు (ఫజిల్ అలీ కమిషన్) ఇప్పుడు దేశాన్ని 16 పెద్ద రాష్ట్రాలుగాను, 3 కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలుగాను పునర్విభజన చేయాలని ఇండియాప్రభుత్వానికి సిఫార్సుచేశారు.



చిత్రకథ



ఒక అదివారం రోజున దానూ, వానూలు ఒక చిన్న రబ్బరుబంతి సంపాదించి, దానితో ఫుట్ బాల్ ఆట ప్రారంభించారు. దాను ఆ బంతిని గోడమీంచి అవతలికి పాడేట్టు తంతుంటే, టైగర్ గేటుగుండా బయటికి పరిగెత్తి, దాన్ని తిరిగి తెస్తోంది. రెండు మూడుసార్లు ఇలా జరిగాక, ఆ బంతిని ఒక ఊరకుక్క చూచింది. అది తన నోటిలోని బొమికను అక్కడ పెట్టి, ఆ బంతిని నోట కరుచుకుని ఉడాయించింది. టైగర్ చేసేదిలేక, ఆ కుక్క వదిలిన బొమికను నోటకరుచుకుని లోపలకు వచ్చింది. దానూ, వానూలు గాభరాపడిపోయారు.

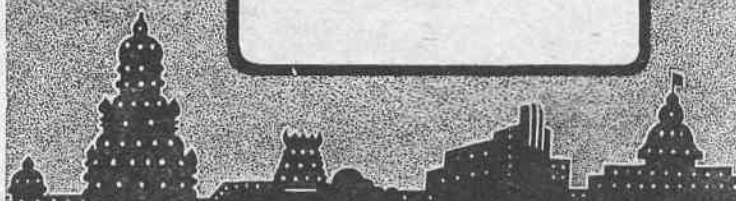


DISPLAY

Lighting

AIDS SALES PROMOTION

ని యా న్
సై న్ను కు



FLUORESCENT & CATHODE LIGHTING CO.

272-73, ANGAPPA NAICKEN STREET, MADRAS-1

WORKS: 77, GENERAL PATTERS Rd.

PHONE: 4636

MADRAS-2

GRAMS: CATHOLITE

మనెజింగ్ పార్ట్నర్స్ :

సేతురాం త్యాగరాజన్ కంపెనీ,

పోస్టు బాక్సు నెం. 1741

::

మద్రాసు-1

‘మైసూర్ పేపర్ ప్రాకిస్టులు’

వి. వి. రావు అండ్ బ్రదర్స్.,

అన్ని రకముల కాగితముల వ్యాపారులు, ఉత్పత్తిదారుల ప్రతినిధులు

6 ఎ, వారన్ రోడ్, మైలాపూరు, మదరాసు-4

దీ పా వ లీ శు భ స మ యా న

చందమామ పాఠకులను

హృదయపూర్వకముగ ఆభినందిస్తున్నారు.



తంతి : VIOLETS

ఫోన్ : 71599

సుగంధ
సువాసనలకు
కల్యాణ్ దర్బార్
సంధ్యా ధూప్
అగర్ వత్తులనే
వాడండి

బి.వి.అశ్వథయ్య & బ్రదర్స్
ఫోన్ బాక్స్. 586
బెంగళూరు. 2

మా కాతాదారులకు, అభిమానులకు

దీపావళి అభివందనములు !

వెలుగులు జిమ్ము ఈ దీపాలపండుగ

భారత ముద్రాపకులకు

మేము చేసెడి సేవలను

మరింత కాంతివంతము చేయునుగాక !!

ది స్టాండర్డ్ ప్రింటింగ్ మెషినరీ కంపెనీ,

12/81, శంబుదాసు వీధి :: మదరాసు - 1.

నాణ్యమునకు పేరొందిన

అఫ్ సెట్, లిథో, లెటర్ ప్రెస్ మెషినులు

సప్లయి చేయబడును

ఇతర అఫీసులు :

ది స్టాండర్డ్ టైప్ ఫౌండ్రీ

బొంబాయి — కలకత్తా — ఢిల్లీ

Telephone : 3519

Telegram : 'PRESUNDRY'

K. ORR & COMPANY

40, CHINNATHAMBI ST.,

MADRAS-1



*Wish their patrons
a Happy Deepavali!*



INDENTING AGENTS for all kinds
of Paper, Printing and Process equip-
ments, chemicals, hardware Etc.

STOCKISTS of Printing Inks : Litho,
Letterpress, Offset and other
Printers' sundries



మా అభిమాను లందరకు
ఈ దివ్య దీపావళి

సమస్త సౌఖ్యములను సమకూర్చుగాక

30 అం. x 40 అం. కేమేరా నవాయముతో, నరికొత్త
అధునిక యంత్రపరికరములతో, ఆత్యంత నిపుణులు
అనుభవజ్ఞులు అయిన టెక్నిషియన్లు, అర్థిస్తులతోడ్పాటుతో

మల్టికలర్

ఫోటో ఆఫ్ సెట్ ప్రింటింగ్,

ప్రాసెస్ బ్లాకులను

సత్వరముగ, సంతృప్తికరముగ మీకు
అందించుటకు ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగ నున్నాము

ప్రసాద్ ప్రోసెస్ లిమిటెడ్.,

“చందమామ బిల్డింగ్స్”

వడపళ్ళని

::

మదరాసు - 26

మా విశ్రులకు అభిమానులకు హృదయపూర్వకమైన
దీపావళి అభివందనలు!

ఈ శుభసమయాన, మీ ముద్రణకార్యములను
 చిన్నిపుస్తకమేకాని మహాగ్రంథమేగాని, కవలైన సరే
 కార్తయిన సరే, అది ఒక తెలిల్ ఐనా తెటర్ హెడ్
 ఐనా, అత్యంత శోభావంతముగ, ఆకర్షణీయముగ,
 తయారుచేసి ఇచ్చెదమని రూఢిగ చెప్పగలము.

బి. ఎన్. కె. ప్రెస్ లిమిటెడ్
 మదరాసు - 26

BNK PRESS LTD
PRINTERS
 MADRAS, 26.

ఎనామెల్ బోర్డులు, పాత్రలు

ELECTRIC SHADES

WARNING SIGNS



ADVERTISEMENT SIGNS

For permanence and effective publicity

PUBLIC UTILITY SIGNS

Street Name Boards

- Traffic Signs •
- Caution Signs •



HOSPITAL WARE

- Douche Cans, Bed Pans,
- Commodes, Basins, •
- Trays etc. •

HOUSEHOLD UTENSILS.

- Rice Plates, Mugs,
- Bowls, Soap Dishes,
- Spoons, Laddles. •



మద్రాస్ ఎనామెల్ వర్క్స్ లిమిటెడ్
65, సైడన్ హామ్స్ రోడ్డు: మద్రాస్.

నవభారతనిర్మాణానికి...



ఈసిమెంటు
అధికంగా
తుంగభద్రా
ప్రాజెక్టు
ఇతరపెద్ద
ప్రాజెక్టుల
పనులకు వాడ
బడుచున్నది



దుర్గా
బ్రౌండు

పోర్టులెండే సిమెంటు

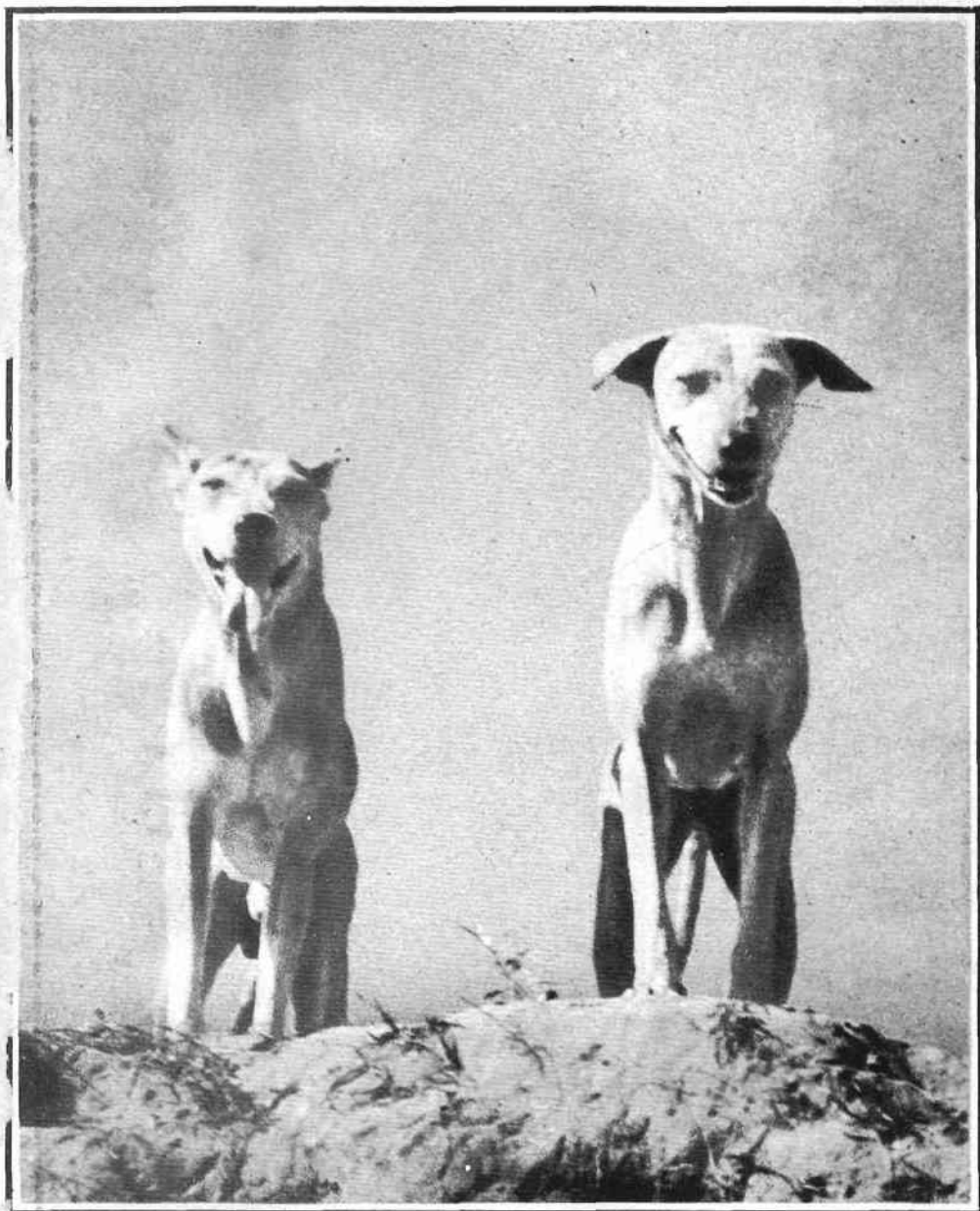
ఉపయోగించబడుచున్నది

మీ భవనములను ఎక్కువ ధృఢముగాను
అందముగాను చేయును

ఆంధ్ర సిమెంటు కంపెనీ లిమిటెడ్

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు: 337 తంబు చెట్టి వీధి ఫాక్టరీ ఆఫీసు: బక్సింగ్ హోమ్ పేట పోస్టు
మద్రాసు-1. Tele- Grams: ANDHRACEM ఏజయవాడ-2. Tele- Grams: CEMENTS
Phone: 3502 Phone: 557 (P.B.X)

MG. AGENTS: ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ లిమిటెడ్., రాజమండ్రి.



బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

దిబ్బెక్కి చూచేవి రెండు!

పంపినవారు :
వి. బి. ఎ. నరసింహం, ఖర్గూరు

